

RİSALE-i NUR
KÜLLİYATINDAN

Ehl-i Beyt Risalesi

﴿BEDİÜZZAMAN SAİD NURSİ﴾

 NESİL

RİSALE-İ NUR KÜLLİYATINDAN

EHL-İ BEYT RİSALESİ

Bediüzzaman Said Nursî

Sanayi Cad. Bilge Sk. No: 2
Yenibosna-Bahçelievler / İstanbul
Tel: (0212) 551 32 25 pbx ■ Fax: (0212) 551 26 59

www.nesil.com.tr
www.nesilyayinlari.com
www.erisale.com
www.risaleinur.com.tr
www.bediuzzaman.net
www.sozbasimyayin.com
e-posta: iletisim@sozbasimyayin.com

© Bu Eserin Yayın Hakkı
Nesil Basım Yayın
Gıda Tic. ve San. A.Ş.'ye aittir.

ISBN: 978-975-269-981-6

Baskı: Nesil Matbaacılık
Beymer San. Sit. 2. Cad. No: 23
Yakuplu-Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0212) 876 38 68

İstanbul – Temmuz 2011

İÇİNDEKİLER

Dördüncü Lem'a.....	7
Âl-i Abâ hakkında	44
Hiz. Muhammed'in nuranî silsilesi	53
Âl-i Beytin başına gelenler hakkında.....	58
Kur'ân'da Sahabeler	97
Hiz. Ali zamanında başlayan muharebelerin mahiyeti	115
Âl-i Beyte muhabbet esastır.....	129
Hiz. Ali sevgisi, küfr-ü mutlakdan korur .	143
Alevîler de Risale-i Nur'u okumalı	147
İslâmiyet, ittihadı emreder	151
Cevşenü'l-Kebîr'in büyük fazileti	161

6 ■ Ehl-i Beyt Risalesi

Âl-i Beytin mânevî bir hediyesi:	
Risale-i Nur	170
Mehdî ve Âl-i Beyt	175
Ebu Talib'in imanı hakkında	191
İndeksler	195
Risale-i Nur Külliyyatının Şeması	203

Dördüncü Lem'a

“*Minhâcü's-Sünne*” bu risaleye lââyık görülmüştür.

Mesele-i İmamet bir mesele-i fer'i-ye olduğu halde, ziyade ehemmiyet verildiğinden, bir mesâil-i imaniye sırasına girip, ilm-i kelâmda ve usulüddinde medar-ı nazar olduğu¹ cihetle Kur'ân'a ve imana ait hizmet-i esasiyemize münasebeti bulunduğundan, cüz'î bahsedildi.

¹ el-İcî, *Kitabü'l-Mevakıf*: 3:331; Ahmed bin Muhammed, *Kitabü Usûli'd-Dîn*: 269, 279.

cüz'î: ferdî, az, sınırlı

ehemmiyet: önem

hizmet-i esasiye: asıl hizmet

ilm-i kelâm: kelâm ilmi; iman hakikatlerini ispat eden ve açıklayan bilim dalı

medar-ı nazar: tar-

tışma alanı, konusu

mesâil-i imaniye: imanla ilgili meseleler

mesele-i fer'iye: asılla, esasla ilgili olmayıp ayrıntılarla ilgili mesele

mesele-i imamet:

ümmete imamlık meselesi, halifelik meselesi

Minhâcü's Sünne: sünnet yolu

münasebet: bağlantı, ilgi

usulüddin: din usulü, kelâm

ziyade: çok

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا
عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١﴾
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ﴿٣﴾

Şu âyet-i azîmenin çok hakaik-i azîme-
sinden bir iki hakikatine İki Makam ile işa-
ret edeceğiz.

¹ “Size, kendi içinizden öyle bir peygamber geldi ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona pek ağır gelir. O size çok düşkün, mü'minlere çok şefkatli, çok merhametlidir. Ey Peygamber, eğer senden yüz çevirecek olurlarsa de ki: Allah bana yeter. Ondan başka ibadete lâyık hiçbir ilâh yoktur. Ben Ona tevekkül ettim. Yüce Arşın Rabbi de Odur.” Tevbe Sûresi, 9:128-129.

² “De ki: Vazifem karşılığında sizden bir ücret istemiyorum. Sizden istediğim, ancak akrabaya sevgi ve Ehl-i Beytime muhabbettir.” Şûrâ Sûresi, 42:23.

âyet-i azîme: bü-
yük ve yüce âyet

büyük gerçekler
hakikat: asıl, esas,

gerçek ve doğru
mahiyet

hakaik-i azîme:

Birinci Makam

Dört Nüktedir.

BİRİNCİ NÜKTE

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın ümmetine karşı kemâl-i şefkat ve merhametini ifade ediyor.

Evet, rivayet-i sahiha ile, mahşerin dehşetinden herkes, hattâ enbiya dahi “nefsî, nefsi” dedikleri zaman, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm “ümmeî, ümmetî” diye¹ refet ve şefkatini göstereceği gibi,² yeni

¹ *Buhârî*, Tevhid: 36, Tefsir: 17, Sûre 5, Fiten: 1; *Müslim*, Îmân: 326, 327; *Tirmizî*, Kıyâmet: 10; *Dârimî*, Mukaddime: 8.

² Bk. *Buhârî*, Tevhid: 32; *Müslim*, Îman: 326.

Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve vesselâmı onun üzerine olsun

enbiya: nebiler, peygamberler

kemâl-i şefkat: tam ve mükemmel şefkat

mahşer: mahşer

meydanı

merhamet: acıma, şefkat

nefsî, nefsi: nefsim, nefsim

nükte: ince ve derin anlamlı söz

re'fet: esirgeme, koruma, acıma

Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli

ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

rivayet-i sahiha: sağlam ve doğru olarak aktarılan haber

ümmeî, ümmetî: ümmetim, ümmetim

dünyaya geldiği zaman, ehl-i keşfin tasdi-kiyle, validesi onun münâcâtından “üm-metî, ümmetî”¹ işitmiş. Hem bütün tarih-i hayatı ve neşrettiği şefkatkârâne mekârim-i ahlâk, kemâl-i şefkat ve refetini gösterdiği gibi, ümmetinin hadsiz salâvatına hadsiz ihtiyaç göstermekle,² ümmetinin bütün sa-adetleriyle kemâl-i şefkatinden alâkadar ol-duğunu göstermekle hadsiz bir şefkatini göstermiş.

İşte bu derece şefkatli ve merhametli bir rehberin sünnet-i seniyyesine mûraat et-

¹ Bk. Suyûtî, *el-Hasâisü'l-Kübrâ*: 1:80, 85, 91; en-Nebhânî, *Hüccetullâhi ale'l-Âlemîn*: 224, 227-228.

² Bk. Ahzap Sûresi, 33:56; Ayrıca bk.: *Tirmizî*, Kıyamet: 24.

alâkadar: alâkalı,
ilgili

ehl-i keşif: mâne-
viyat âlemlerinde
iman hakikatlerini
gözlemlene sevi-
yesine ulaşmış in-
sanlar

hadsiz: sayısız

kemâl-i şefkat:
tam ve mükem-
mel şefkat

mekârim-i ahlâk:
ahlâkın en güzel
ve üstün olanı

merhamet: acıma,
şefkat

münâcât: Allah'a
yalvarış, dua

mûraat etmek: ria-
yet etmek, uymak

neşretmek: yay-
mak

re'fet: esirgeme,
koruma, acıma

saadet: mutluluk

salâvat: Peygam-
berimize (a.s.m.)
edilen rahmet ve
esenlik duası

sünnet-i seniyye:

Peygamberimizin
(a.s.m.) söz, fiil
ve hareketlerine
dayanan yüce
prensipler

şefkatkârâne: şef-
kat dolu

tarih-i hayat: ha-
yat boyu yaşanan
olaylar; özgeçmiş

ümme-tî, ümmetî:
ümmetim, ümme-
tim

valide: anne

memek ne derece nankörlük ve vicdansızlık olduğunu kıyas eyle.

İKİNCİ NÜKTE

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, küllî ve umumî vazife-i nübüvvet içinde bazı hususî, cüz'î maddelere karşı azîm bir şefkat göstermiştir. Zâhir hale göre o azîm şefkati o hususî, cüz'î maddelere sarf etmesi, vazife-i nübüvvetin fevkalâde ehemmiyetine uygun gelmiyor. Fakat hakikatte o cüz'î madde, küllî, umumî bir vazife-i nübüvvetin medarı olabilecek bir silsilenin ucu ve mümessili olduğundan, o silsile-i azîmenin hesabına, onun mümessiline fevkalâde ehemmiyet verilmiş.

Meselâ, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Hazret-i Hasan ve Hüseyin'e karşı

Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun
azîm: büyük, yüce
cüz'î: ferdî, küçük, az
fevkalâde: olağanüstü

hakikat: doğru gerçek
küllî: kapsamlı, genel
medar: dayanak noktası, sebep
mümessil: temsilci
Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi

olan Hz. Muhammed (a.s.m.)
silsile: zincir
silsile-i azîme: büyük zincir
umumî: özel
vazife-i nübüvvet: peygamberlik vazifesi
zâhir: açık, âşıkâr

küçüklüklerinde gösterdikleri fevkalâde şefkat ve ehemmiyet-i azîme,¹ yalnız cibillî şefkat ve hiss-i karâbetten gelen bir muhabbet değil, belki vazife-i nübüvvetin bir hayt-ı nuranîsinin bir ucu ve verâset-i Nebviyenin gayet ehemmiyetli bir cemaatinin menşei, mümessili, fihristesi cihetiyledir.

Evet, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Hazret-i Hasan'ı (r.a.) kemâl-i şefkattinden kucağına alarak başını öpmesiyle,² Hazret-i Hasan'dan (r.a.) teselsül eden nu-

¹ Bk. *Buhârî*, Fazailü Ashâb: 22; *Müslim*, Fazailü's-Sahâbe: 56:60.

² Bk. *Müsned*: 5:47; et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*: 3:32, 22:274.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

cibillî: soy ve ırk gibi yaratılıştan gelen topluluğa ve kavme ait

cihet: taraf, yön

ehemmiyet-i azîme: büyük önem verme

fevkalâde: olağanüstü

fihriste: özet, içerik

hayt-ı nuranî: nurlu bağlantı, ip

hiss-i karâbet: ak-rabalık hissi

kemâl-i şefkat:

tam bir şefkat

menşe: kaynak

mümessil: temsilci

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

teselsül: zincirleme devam etme

vazife-i nübüvvet: peygamberlik vazifesi

verâset-i Nebvî: Peygamberliğe varis olma

ranî nesl-i mübarekinden, Gavs-ı Âzam olan Şah-ı Geylânî gibi çok mehdî-misal verese-i nübüvvet ve hamele-i şariat-ı Ahmediye (a.s.m.) olan zatların hesabına Hazret-i Hasan'ın (r.a.) başını öpmüş. Ve o zatların istikbalde edecekleri hizmet-i kudsiyelerini nazar-ı nübüvvetle görüp takdir ve istihsan etmiş. Ve takdir ve teşvike alâmet olarak, Hazret-i Hasan'ın (r.a.) başını öpmüş.

Hem Hazret-i Hüseyin'e karşı gösterdikleri fevkalâde ehemmiyet ve şefkat, Hazret-i Hüseyin'in (r.a.) silsile-i nuraniyesinden gelen Zeynelâbidin, Cafer-i Sadık gibi

alâmet: belirti, işaret

Câfer-i Sâdık: (699-766) Emevi saltanatının çöküşü ve Abbasi saltanatının başlaması döneminde yaşamış, fıkhıta yüksek mertebeye ulaşmış ve çok sayıda talebe yetiştirmiş bir zat

fevkalâde: olağanüstü

Gavs-ı Azam Şah-ı Geylânî: Abdülkâdir-i Geylânî

hamele-i şariat-ı Ahmediye: Peygamberimizin (a.s.m.) getirmiş olduğu dini nesilden nesile taşıyanlar

hizmet-i kudsiye: kutsal hizmet

istihsan etme: güzel görerek beğenme

istikbal: gelecek zaman

mehdî-misal: mehdî gibi

nazar-ı nübüvvet:

Peygamberlik bakışı

nesl-i mübarek: mübârek nesil

nuranî: nurlu, nur saçan

silsile-i nuraniye: nurlu zincir, nurlu nesil

verese-i nübüvvet/verese-i nebeviye: Peygamberlik vârisleri

Zeynelâbidin: Hz. Hüseyin'in oğlu ve on iki imamın dördüncüsü

eimme-i âlişan ve hakikî verese-i Nebeviye gibi pek çok mehdî-misal zevât-ı nuraniye-nin namına ve din-i İslâm ve vazife-i risalet hesabına boynunu öpmüş,¹ kemâl-i şefkat ve ehemmiyetini göstermiştir.

Evet, zât-ı Ahmediyenin (a.s.m.) gayb-âşinâ kalbiyle, dünyada Asr-ı Saadetten ebed tarafında olan meydan-ı haşri temâşâ eden ve yerden Cenneti gören ve zeminde gökteki melâikeleri müşahede eden ve zaman-ı Âdem'den beri mazi zulûmatının perdeleri içinde gizlenmiş hâdisâtı gö-

¹ Bk. *İbni Mâce*, Mukaddime: 11; *Müsned*: 4:172.

Asr-ı Saadet: Peygamberimizin (a.s.m.) yaşadığı dönem, mutluluk asrı
din-i İslâm: İslâm dini
ebed: sonu olmayan, sonsuz
eimme-i âlişan: çok yüksek şan sahibi imamlar
gayb-âşinâ: gaybı bilen, görünmeyen-den haberi olan
hâdisât: hadiseler, olaylar
kemâl-i şefkat:

tam bir şefkat
mazi: geçmiş
mehdî-misal: mehdî gibi
melâike: melekler
meydan-ı haşir: haşir meydanı, öldükten sonra tekrar diriltildikten sonra insanların toplanacakları meydan
müşahede eden: gözlemleyen
temâşâ etmek: bakmak, seyretmek
vazife-i risalet:

peygamberlik vazifesi
verâset-i Nebevî: Peygamberliğe varis olma
verese-i nebeviye: Peygamberlik vârisleri
zaman-ı Âdem: Hz. Âdem zamanı
zât-ı Ahmediye: Peygamber Efen-dimizin (a.s.m.) zâtı, kendisi
zevât-ı nuraniye: nurlu kimseler
zulûmat: karanlıklar

ren, hattâ Zât-ı Zülcelâlin rüyetine mazhar olan nazar-ı nuranîsi, çeşm-i istikbal-bînisi, elbette Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in arka-larında teselsül eden aktab ve eimme-i verese ve mehdîleri görmüş ve onların umumu namına başlarını öpmüş. Evet, Hazret-i Hasan'ın (r.a.) başını öpmesinden, Şah-ı Geylânî'nin hisse-i azîmesi var.

ÜÇÜNCÜ NÜKTE

إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ âyetinin bir kavle göre mânâsı: “Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, vazife-i risaletin icrasına mukabil üç-

aktab: kutuplar, büyük velilerden zamanının en büyük mürşidi olan kimseler

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

çeşm-i istikbal-bîni: geleceği gören gözü

eimme-i verese: peygamberlik varisi olan imamlar

hisse-i azîme: büyük pay

icra etme: yerine getirme

kavl: söz, rivayet

mazhar olan: erişen, nail olan

mehdî: insanları hidayete sevk eden

mukabil: karşılık

nazar-ı nuranî: nurlu, aydınlık bakiş

Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli

ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

Rü'yet: görme

Şah-ı Geylânî: Abdülkâdir-i Geylânî

teselsül eden:

zincirleme devam eden, peşpeşe gelen

vazife-i risalet:

peygamberlik görevi

Zât-ı Zülcelâl: büyük-lük ve haşmet sahibi olan Allah

ret istemez; yalnız Âl-i Beytine meveddeti istiyor.”

Eğer denilse: “Bu mânâya göre, karâbet-i nesliye cihetinden gelen bir fayda gözetilmiş görünüyor. Halbuki,

1 **اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ** sırrına binaen, karâbet-i nesliye değil, belki kurbiyet-i İlâhiye noktasında vazife-i risalet cereyan ediyor.”

Elcevap: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Ves-selâm, gayb-âşinâ nazarıyla görmüş ki, Âl-i Beyti, âlem-i İslâm içinde bir şecere-i nuraniye hükmüne geçecek. Âlem-i İslâmın bütün tabakatında, kemâlât-ı insaniye der-

1 “Allah katında en şerefli, en ziyade takvâ sahibi olanıdır.” Hucurat Sûresi, 49:13.

âlem-i İslâm: İslâm dünyası

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

Âl-i Beyt: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) ailesi ve onun neslin-den gelenler

binaen: dayanarak
cereyan etmek:

meydana gelmek

gayb-âşinâ: gaybı bilen, görünmeyenlerden haberi olan

karâbet-i nesliye: soy yakınlığı

kemâlât-ı insaniye: insana ait mükemmellikler

kurbiyet-i İlâhiye: Allah'a yakınlık

meveddet: sevgi
nazar: bakış

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

şecere-i nuraniye: nurlu ağaç, nurlu soy

tabakat: tabakalar, dereceler

vazife-i risalet: peygamberlik görevi

sinde rehberlik ve mürşidlik vazifesini görecek zatlar, ekseriyet-i mutlaka ile, Âl-i Beytten çıkacak. Teşehhüddeki, ümmetin âl hakkındaki duası ki,

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ
حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ¹

dir, makbul olacağını keşfetmiş.

Yani, nasıl ki millet-i İbrahimiyyede ekseriyet-i mutlaka ile nuranî rehberler Hazret-i İbrahim'in (a.s.) âlinden, neslinden olan en-

¹ Allah'ım! Tıpkı İbrahim'e ve İbrahim'in âline salât ettiğin gibi, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline de salât et. Muhakkak ki Sen her türlü hamd ve övgüye nihayetsiz derecede lâyıksın ve şan ve şerefın herşeyden nihayetsiz derecede yüksektir. Bk. *Buhârî*, Enbiya 10; *Müslim*, Salât: 65-66.

âl: Peygamber
Efendimizin sülalesi, mübarek soyu
ekseriyet-i mutlaka: büyük çoğunluk
makbul: kabul edilen

millet-i İbrahimiye: İbrahim milleti; Hz. İbrahim'in dinini kabul edenler
mürşid: doğru yol gösteren
nuranî: nurlu

teşehhüd: namazda her iki rekâtın sonunda oturulan bölüm
ümme: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü'minler

biya olduğu gibi;¹ ümmet-i Muhammediyede de (a.s.m.), vezâif-i azîme-i İslâmiyet-
te ve ekser turuk ve mesâlikinde, enbiya-yı Benî İsrail gibi,² aktâb-ı Âl-i Beyt-i Muhammediyeyi (a.s.m.) görmüş. Onun için,
³ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ de-
mesiyle emrolunarak, Âl-i Beyte karşı üm-
metin meveddetini istemiş.

Bu hakikati teyid eden mükerrer rivayet-
lerde ferman etmiş:

¹ Bk. İbni Hacer, *Fethü'l-Bârî*: 11:162.

² Bk. el-Münâvî, *Feyzü'l-Kâdir*: 4:384; el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*: 2:83.

³ “De ki: Vazifem karşılığında sizden bir ücret istemiyorum. Sizden istediğim, ancak akrabaya sevgi ve Ehl-i Beytime muhabbettir.” Şûrâ Sûresi, 42:23.

aktâb-ı Âl-i Beyt-i Muhammediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) neslinden gelen ve bulunduğu yerde veya memleketteki evliyanın başı hükümünde olan büyük veliler
ekser: çoğunluk
enbiya: nebiler, peygamberler
enbiya-yı Benî İs-

rail: İsrailoğullarına gönderilen peygamberler
ferman etmek: buyurmak
hakikat: gerçek, esas
mesâlik: meslekler, tutulan yollar
meveddet: sevgi
mükerrer: tekrarlanan
rivayet: Peygamberimizden duyulan ve görülen şeylerin nakledilmesi

te'yid eden: doğrulayan
turuk: yollar
ümmet-i Muhammediye: Hz. Peygambere (a.s.m.) inanıp onun yolundan giden müminler
vezâif-i âzîme-i İslâmiyet: İslâmın büyük görevleri

“Size iki şey bırakıyorum; onlara temessük etseniz necat bulursunuz: biri Kitabullah, biri Âl-i Beytim.”¹ Çünkü, Sünnet-i Seniyyenin menbaı ve muhafızı ve her cihetle iltizam etmesiyle mükellef olan, Âl-i Beyttir.

İşte bu sırra binaendir ki, Kitap ve Sünnete ittibâ ünvanıyla bu hakikat-i hadîsiye bildirilmiştir. Demek Âl-i Beytten, vazife-i risaletçe muradı, Sünnet-i Seniyyesidir. Sünnet-i Seniyyeye ittibâı terk eden, hakikî Âl-i Beytten olmadığı gibi, Âl-i Beyte hakikî dost da olamaz.²

Hem ümmetini Âl-i Beytin etrafında top-

¹ Tirmizî, Menâkıb: 31; Müsned, 3:14, 17, 26.

² Bk. et-Taberânî, Mu'cemül-Evsâd: 3:338; Ebû Dâvud, Fiten: 2; Müsned: 2:133.

binaen: dayanarak
cihet: taraf, yön
hakikat-i hadîsiye: hadis-i şerifle vurgulanan hakikat
hakikî: asıl, gerçek, doğru olan
iltizam: sıkıca sarılma
ittibâ: uyma
Kitap/Kitabullah: Allah'ın kitabı;

Kur'ân-ı Kerim
menba: kaynak
muhafız: koruyan, saklayan
murad: kast edilen
mükellef: yükümlü
necat bulma: kurtulma
Sünnet-i Seniyye/Sünnet: Peygamberimizin (a.s.m.) söz, fiil

ve hareketlerine dayanan yüce prensipler
temessük etme: sarılma, tutunma
ümme: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü'minler
vazife-i risalet: peygamberlik vazifesi

lamak arzusunun¹ sırrı şudur ki: Zaman geçtikçe Âl-i Beyt çok tekessür edeceğini izn-i İlâhî ile bilmiş ve İslâmiyet zaafa düşeceğini anlamış. O halde, gayet kuvvetli ve kesretli bir cemaat-i mütesânide lâzım ki, âlem-i İslâmın terakkiyât-ı mâneviyesinde medar ve merkez olabilsin. İzn-i İlâhî ile düşünmüş ve ümmetini Âl-i Beyti etrafına toplamasını arzu etmiş.

Evet, Âl-i Beytin efradı ise, itikad ve iman hususunda sairlerden çok ileri olmasa da, yine teslim, iltizam ve tarafgirlikte çok ileridedirler. Çünkü İslâmiyete fitraten, neslen ve cibilliyeten taraftardır. Cibillî taraftarlık zayıf ve şansız, hattâ haksız da olsa bırakılmaz. Nerede kaldı ki, gayet kuv-

¹ Bk. el-Bezzâr, *el-Müsned*: 9:343; el-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*: 3:45-46, 12:34.

âlem-i İslâm: İslâm dünyası
cemaat-i mütesânide: dayanışma içindeki topluluk
cibilliyet: yaratılıştan kaynaklanan hal ve durum
efrad: fertler
fitraten: yaratılış

itibariyle
i'tikad: inanç
iltizam: sıkıca sarılma
izn-i İlâhî: Allah'ın izni
kesretli: çok sayıda
medar: dayanak, sebep
sair: diğer, başka

tarafgirlik: taraf-tarlık
tekessür etmek: çoğalmak
terakkiyât-ı mâneviye: manevî ilerlemeler
zaafa düşmek: zayıflamak

vetli, gayet hakikatli, gayet şanlı bütün silsile-i ecdadı bağlandığı ve şeref kazandığı ve canlarını feda ettikleri bir hakikate taraftarlık, ne kadar esaslı ve fitrî olduğunu bilbedâhe hisseden bir zat, hiç taraftarlığı bırakır mı? Ehl-i Beyt, işte bu şiddet-i iltizam ve fitrî İslâmiyet cihetiyle, din-i İslâm lehinde ednâ bir emâreyi kuvvetli bir burhan gibi kabul eder. Çünkü fitrî taraftardır. Başkası ise, kuvvetli bir burhan ile sonra iltizam eder.

DÖRDÜNCÜ NÜKTE

Üçüncü Nükte münasebetiyle, Şîalarla Ehl-i Sünnet ve Cemaatin medar-ı nizâı,

bilbedâhe: açık bir şekilde

burhan: sağlam ve güçlü delil

din-i İslâm: İslâm dini

ednâ: en basit, en küçük

Ehl-i Beyt: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) ailesi ve soyu

Ehl-i Sünnet ve Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.)

Sünnetine ve Ashâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

emâre: işaret, belirti

fitrî: yaratılışla ilgili, yaratılıştan gelen

hakikat: gerçek, esas

iltizam: sıkıca sarılma

medar-ı nizâ: kav-

ga, çekişme sebebi

münasebet: ilişki, bağlantı

nükte: ince ve derin anlamlı söz

silsile-i ecdad: atalar silsilesi, soy defteri

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali'nin hakkı olduğunu savunanlar

şiddet-i iltizam: çok sıkı bağlılık

hattâ akaid-i imaniye kitaplarına ve esasat-ı imaniye sırasına girecek derecede¹ büyütülmüş bir meseleye kısaca bir işaret edeceğiz. Mesele şudur:

Ehl-i Sünnet ve Cemaat der ki: “Hazret-i Ali Hulefâ-i Erbaanın dördüncüsüdür. Hazret-i Sıddık daha efdaldır ve hilâfete daha müstehak idi ki, en evvel o geçti.”²

Şîalar derler ki: “Hak Hazret-i Ali’nin (r.a.) idi. Ona haksızlık edildi. Umumundan en efdal Hazret-i Ali’dir (r.a.).” Dâvâlarına getirdikleri delillerin hülâsası: Derler ki, Hazret-i Ali (r.a.) hakkında vârid ehâdis-i Ne-

¹ Bk. et-Teftazânî, *Şerhü'l-Akâid* (Terc: Süleyman Uludağ) s.321.

² Bk. Ahmed İbni Hanbel, *el-Âkide*: 1:123; İbni Ebî'l-İzz, *Şerhu Akîdeti't-Tahâviyye*: 1:545, 548.

akaid-i imaniye:

iman esasları

dâvâ: iddia

efdal: üstün, faziletli

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve As-hâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî

yol ve metodu benimseyenler

esasat-ı imaniye:

imanın esasları

evvel: önce

hilâfet: halifelik;

Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

Hulefâ-i Erbaa:

dört büyük halife;

Hz. Ebu Bekir,

Hz. Ömer, Hz.

Osman, Hz. Ali

hülâsa: özet, öz

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali’nin hakkı olduğunu savunanlar

umum: bütün

vârid: söylenen

beviye¹ ve Hazret-i Ali'nin (r.a.) “Şah-ı Velâyet” ünvanıyla, ekseriyet-i mutlaka ile evliyanın ve tariklerin mercii ve ilim ve şecaat ve ibadette harikulâde sıfatları ve Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm ona ve ondan teselsül eden Âl-i Beyte karşı şiddet-i alâkası gösteriyor ki, en efdal odur. Daima hilâfet onun hakkı idi, ondan gasp edildi.

Elcevap: Hazret-i Ali (r.a.) mükerreren, kendi ikrarı² ve yirmi seneden ziyade o hu-

¹ *Tirmizî*, Menâkıb: 19; *İbni Mâce*, Mukaddime: 11; *Müsned*: 1:84, 118, 4:281.

² Bk. *Buhârî*, Fezâilü Ashâb: 5; *Ebû Dâvud*, Sünne: 7; *Müsned*: 1:106.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

efdal: üstün, faziletli

ehâdis-i Nebeviye: Hz. Peygamber (a.s.m.) tarafından söylenen sözler, hadisler

ekseriyet-i mutlaka: büyük çoğunluk

evliya: Allah dost-

ları

gasp edilmek:

zorla alınmak

hilâfet: halifelik;

Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

hulefâ-i selâse:

Hiz. Ali'den önceki üç büyük halife; Hiz. Ebû Bekir, Hiz. Ömer, Hiz. Osman

ikrar: doğrulama

ittibâ etmek: tabi olmak, uymak

merci: başvurulacak yer

mükerreren: defalarca, tekrar ile

Şah-ı Velâyet: velilerin şahı, Hiz. Ali (r.a.)

şecaat: yiğitlik, cesurluk

şiddet-i alâka: aşırı ilgi

tarik: yol

teselsül: peşpeşe gelme, birbirini takip etme

ziyade: çok

lefâ-i selâseye ittibâ ederek onların şeyhülislâmlığı makamında bulunması, Şîaların bu dâvâlarını cerh ediyor. Hem hulefâ-i selâsenin zaman-ı hilâfetlerinde fütuhât-ı İslâmiye ve mücahede-i a'dâ hadiseleri ve Hazret-i Ali'nin zamanındaki vakıalar, yine hilâfet-i İslâmiye noktasında Şîaların dâvâlarını cerh ediyor. Demek Ehl-i Sünnet ve Cemaatin dâvâsı haklıdır.

Eğer denilse: Şîa ikidir. Biri Şîa-i Velâyettir, diğeri Şîa-i Hilâfettir. Haydi, bu ikinci kısım, garaz ve siyaset karıştırmasıyla haksız olsun. Fakat birinci kısımda garaz ve si-

cerh etmek: çürütmek

dâvâ: iddia

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve Ashâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

fütuhât-ı İslâmiye: İslâm adına yapılan fetihler

garaz: kötü niyet, art niyet

hilâfet-i İslâmiye:

İslâm halifeliği

hulefâ-i selâse:

Hz. Ali'den önceki üç büyük halife; Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman

mücahede-i a'dâ:

düşmanla savaş

şeyhülislâm: halifeyi veya devlet başkanını temsilen devletin ilim, eğitim ve şer'î mahkemelerinden sorumlu en yük-

sek makamdaki kişi

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali'nin hakkı olduğunu savunanlar

Şîa-i Hilâfet: Hz. Ali'nin halifeliğine taraftar olanlar

Şîa-i Velâyet: Hz. Ali'nin veliliğini rehber kabul edenler

vâkia: olay

zaman-ı hilâfet: halifelik dönemi

yaset yok. Halbuki Şîa-i Velâyet, Şîa-i Hilâfete iltihak etmiş. Yani, ehl-i turuktaki evliyanın bir kısmı Hazret-i Ali'yi efdal görüyorlar, siyaset cihetinde olan Şîa-i Hilâfetin dâvâlarını tasdik ediyorlar.

Elcevap: Hazret-i Ali'ye (r.a.) iki cihetle bakılmak gerektir. Bir ciheti şahsî kemâlât ve mertebesi noktasından, ikinci cihet Âl-i Beytin şahs-ı mânevîsini temsil ettiği noktasındandır. Âl-i Beytin şahs-ı mânevîsi ise Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın bir nevi mahiyetini gösteriyor.

İşte, birinci nokta itibarıyla, Hazret-i Ali (r.a.) başta olarak bütün ehl-i hakikat, Haz-

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

cihet: taraf, yön

efdal: en faziletli, en üstün

ehl-i hakikat: doğru ve hak yolda olan kimseler

ehl-i turuk: tarikatlara mensup olanlar

evliya: Allah dostları

iltihak etmek: katılmak

itibarıyla: bakımından

kemâlât: mükemmel özellikler, üstünlükler

mahiyet: nitelik, özellik

mertebe: derece, makam

nevi: çeşit, tür

Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muham-

med (a.s.m.)

şahs-ı mânevî:

belli bir kişi olmayıp bir topluluktan meydana gelen manevî kişilik

Şîa-i Hilâfet: Hz. Ali'nin halifeliğine taraftar olanlar

Şîa-i Velâyet: Hz. Ali'nin veliliğini rehber kabul edenler

tasdik etmek: doğrulamak, onaylamak

ret-i Ebu Bekir ve Hazret-i Ömer'i (r.a.) takdim ediyorlar.¹ Hizmet-i İslâmiyette ve kurbiyet-i İlâhiyede makamlarını daha yüksek görmüşler.

İkinci nokta cihetinde, Hazret-i Ali (r.a.) şahs-ı mânevî-i Âl-i Beytin mümessili ve şahs-ı mânevî-i Âl-i Beyt bir hakikat-i Muhammediyeyi (a.s.m.) temsil ettiği cihetle, muvazeneye gelmez. İşte, Hazret-i Ali hakkında fevkalâde senâkârâne ehâdis-i Nebeviye² bu ikinci noktaya bakıyorlar. Bu hakikati teyid eden bir rivayet-i sahiha var

¹ Bk. el-Gazâlî, *Kavâidü'l-Akâid*: 1:228; *el-Kelâbâzî, et-Tarruf li Mezhebi Ehli't-Tasavvuf*: 1:57.

² *Tirmizî*, Menâkıb: 19; *İbni Mâce*, Mukaddime: 11; *Müsned*: 1:84, 118, 4:281.

cihet: taraf, yön
ehâdis/ehâdis-i Nebeviye: Hz. Peygamber (a.s.m.) tarafından söylenen sözler, hadisler
fevkalâde: olağanüstü
hakikat-i Muhammediye: Hz. Peygamberin (a.s.m.) mânevî şahsiyeti, İslâmiyet'in aslı

ve esas
hizmet-i İslâmiyet: İslâm hizmeti
kurbiyet-i İlâhiye: Allah'a yakınlık
makam: yer, derece
muvazene: karşılaştırma, kıyaslama
mümessil: temsilci
senâkârâne: senâ ederek, överek
şahs-ı mânevî-i Âl-i Beyt: Hz. Peygamberin

(a.s.m.) sünnetine tabi olanlardan meydana gelen büyük mânevî şahsiyet
takdim etmek: öne çıkarmak
te'yid eden: doğrulayan
rivayet-i sahiha: Peygamberimizden (a.s.m.) doğru olarak nakledilmiş hadis

ki, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş: “Her nebînin nesli kendindedir. Benim neslim Ali’nin (r.a.) neslidir.”¹

Hazret-i Ali’nin (r.a.) şahsı hakkında sair hulefâdan ziyade senâkârâne ehâdisin kesretle intişarının sırrı şudur ki: Emevîler ve Haricîler ona haksız hücum ve tenkis ettiklerine mukabil, Ehl-i Sünnet ve Cemaat

¹ Taberânî, *el-Mecmeu’l-Kebîr*, no: 2630; el-Heysemî, *Mecmeu’z-Zevâid*, 10:333; el-Münâvî, *Feyzü’l-Kadîr*, c.2, s. 223, no: 1717.

Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah’ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

ehâdis/ehâdis-i

Nebeviye: Hz. Peygamber (a.s.m.) tarafından söylenen sözler, hadisler

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve As-hâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

Emevîler: Hulefâ-i

Râşidîn döneminde sonra (632-661) Şam’da kurulan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

ferman etmek: buyurmak

Haricîler: Hz. Ali (r.a.) döneminde ortaya çıkan siyâsî ve itikadî bir mezhep. Haricîler ismi, “insanlardan, dinden, haktan veya Hz. Ali’den (r.a.) uzaklaşan ve yönetime karşı ayaklanarak cemaatten çıkan-

lar” anlamında kullanılmıştır.

hulefâ: halifeler

intişar: yayılma

kesret: çokluk

mukabil: karşılık

nebî: peygamber

nesil: soy

Resul-i Ekrem:

Allah’ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

sair: diğer, başka

senâkârâne: senâ ederek, överek

tenkis: eksik ve kusurlu görme, ve gösterme

ziyade: çok

olan ehl-i hak, onun hakkında rivâyâtı çok neşrettiler. Sair Hulefâ-i Râşidîn ise öyle tenkit ve tenkise çok maruz kalmadıkları için, onlar hakkındaki ehâdisin intişarına ihtiyaç görülmedi.

Hem istikbalde Hazret-i Ali (r.a.) elîm hâ-disâta ve dahilî fitnelere maruz kalacağını nazar-ı nübüvvetle görmüş, Hazret-i Ali'yi (r.a.) meyusiyetten ve ümmetini onun hakkında sû-i zandan kurtarmak için,

¹ **كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيَ مَوْلَاهُ** gibi mühim hadis-

¹ “Ben kimin efendisiysem, Ali de onun efendisidir.” *Tirmizî*, Menâkıb: 19; *İbni Mâce*, Mukaddime: 11; *Müsned*, ➔

dâhilî: içe âit, iç-
ten gelen
ehâdis: hadisler,
Peygamber Efen-
dimizin (a.s.m.)
söz, fiil ve davra-
nışları
ehl-i hak: hak ve
doğru yolda olan
kimseler
elîm: acı veren,
üzücü
fitne: ahlâkta ve
toplum düzeninde
azgınlık ve boz-
gunculuk; baştan

çıkarma
hâdisât: hadiseler,
olaylar
Hulefâ-i Râşidîn:
dört büyük halife;
Hz. Ebu Bekir,
Hz. Ömer, Hz.
Osman, Hz. Ali
intişar: yayılma
istikbal: gelecek
zaman
meyusiyet: ümit-
sizlik
nazar-ı nübüvvet:
Peygamberlik ba-
kışı

neşretmek: yay-
mak
rivâyât: Hz. Pey-
gamber'den
(a.s.m.) aktarılan
sözler
sair: diğer
sû-i zan: kötü zan,
şüphe
tenkis: eksik ve
kusurlu görme ve
gösterme
ümmet: Hz. Pey-
gambere inanıp
onun yolundan
giden mü'minler

lerle Ali'yi (r.a.) teselli ve ümmeti irşad etmiştir.

Hazret-i Ali'ye (r.a.) karşı Şîa-i Velâyetin ifratkârâne muhabbetleri ve tarikat cihetinden gelen tafdilleri, kendilerini Şîa-i Hilâfet derecesinde mes'ul etmez. Çünkü, ehl-i velâyet, meslek itibarıyla, muhabbetle mürşidlerine bakarlar. Muhabbetin şe'ni ifratıdır.¹ Mahbubunu makamından fazla görmek arzu ediyor. Ve öyle de görüyor. Muhabbetin taşkınlıklarında ehl-i hal mâzur olabilirler. Fakat onların muhabbetten ge-

➔ 1:84, 118, 119, 152, 331, 4:281, 368, 370, 382, 5:347, 366, 419; el-Kettânî, *Nazmu'l-Mütenâsir fi'l-Ehâdisi'l-Mütevâtir*, s. 24; el-Münâvî, *Feyzü'l-Kadîr*, 6:218; İbni Hibbân, *Sahih*, 9:42; Hâkim, *el-Müstedrek*, 2:130, 3:134.

¹ *Ebû Dâvud*, Edeb: 113; *Müsned*: 5:194, 6:450.

cihet: taraf, yön

ehl-i hal: ilâhî aşka bağlanmış, coşkunluk ve vecd sahibi

ehl-i velâyet: veli kullar, Allah dostları

ifrat: aşırılık

ifratkârâne: aşırıya giderek

irşad etme: doğru

yolu gösterme

mahbub: sevgili

mâzur: mazeretli, özür sahibi

meslek: gidilen yol, usûl

mürşid: doğru yolu gösteren

şe'n: nitelik, bir şeyin gereği

Şîa-i Hilâfet: Hz.

Ali'nin halifelğine

tarafı olanlar

Şîa-i Velâyet: Hz.

Ali'nin veliliğini rehber kabul edenler

tafdil: üstün tutma

tarikât: yol

ümmet: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü'minler

len tafdili, Hulefâ-i Râşidînin zemmine ve adâvetine gitmemek şartıyla ve usul-ü İslâmiyenin haricine çıkmamak kaydıyla mâzur olabilirler.

Şîa-i Hilâfet ise, ağrâz-ı siyaset, içine girdiği için, garazdan, tecavüzden kurtulamıyorlar, itizar hakkını kaybediyorlar. Hattâ,

لَا لِحُبِّ عَلِيٍّ بَلِّ لِبُغْضِ عُمَرَ¹ cümlesine mâsadak olarak, Hazret-i Ömer'in (r.a.) eliyle İran milliyeti ceriha aldığı için,² intikamlarını hubb-u Ali suretinde gösterdikleri gibi, Amr ibnü'l-Âs'ın Hazret-i Ali'ye (r.a.) karşı

¹ Sebep, Hz. Ali'ye duyulan sevgi değil; Hz. Ömer'e duyulan kindir.

² Bk. İbni Sa'd, *et-Tabakâtü'l-Kübrâ*: 6:12, 21; et-Taberî, *Tarihü'l-Ümem ve'l-Mülûk*: 3:283, 289.

adâvet: düşmanlık
ağrâz-ı siyaset: siyasî taraftarlığın doğurduğu kin ve düşmanlık
ceriha: yara
garaz: kötü kasıt
hubb-u Ali: Hz. Ali sevgisi
Hulefâ-i Râşidîn: dört büyük halife;

Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali
itizar: mazur görünme, özrün kabul edilebilir olması
mâsadak olmak: uygun, muvafık
mâzur: mazeretli, özür sahibi

Şîa-i Hilâfet: Hz. Ali'nin halifeliğine taraftar olanlar
tafdil: üstün tutma
tecavüz: haddi aşma, saldıрма
usul-ü İslâmiye: İslâm esasları
zemm: kınama, ayıplama

hurucu ve Ömer ibni Sa'd'ın Hazret-i Hüseyin'e (r.a.) karşı feci muharebesi,¹ Ömer ismine karşı şiddetli bir gayz ve adâveti Şâialara vermiş.

Ehl-i Sünnet ve Cemaate karşı Şîa-i Velâyetin hakkı yoktur ki, Ehl-i Sünneti tenkit etsin. Çünkü Ehl-i Sünnet, Hazret-i Ali'yi (r.a.) tenkis etmedikleri gibi, ciddî severler. Fakat hadisçe tehlikeli sayılan ifrat-ı muhabbetten² çekiniyorlar. Hadisçe Hazret-i

¹ Bk. et-Taberî, *Tarihü'l-Ümem ve'l-Mülûk*: 3:298; İbni Kesîr, *el-Bidâye ve'n-Nihâye*: 8:193.

² *Müsned*: 1:160; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*: 5:137; el-Hâkim, *el-Müstedrek*: 3:132.

adâvet: düşmanlık
Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve Ashâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

Ehl-i Sünnet: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve Ashâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği

dinî yol ve metodu benimseyenler

gayz: hiddet, öfke
hadis: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) mübarek söz, fiil ve hareketi veya onun onayladığı başkası

huruç: isyan

ifrat-ı muhabbet: aşırı sevgi

muharebe: savaş

Ömer ibni Sa'd: büyük Sahabîler-

den Sa'd bin Ebî Vakkas'ın (r.a.) oğlu

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali'nin hakkı olduğunu savunanlar

Şîa-i Velâyet: Hz. Ali'nin veliliğini rehber kabul edenler

tenkis etmek: değerini düşürme, eksik görme, gösterme

Ali'nin (r.a.) şîası hakkındaki senâ-yı Nebevî,¹ Ehl-i Sünnete aittir. Çünkü istikametli muhabbetle Hazret-i Ali'nin (r.a.) şîaları, ehl-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cemaattir. Hazret-i İsâ Aleyhisselâm hakkındaki ifrat-ı muhabbet Nesârâ için tehlikeli olduğu gibi, Hazret-i Ali (r.a.) hakkında da o tarzda ifrat-ı muhabbet, hadis-i sahihte, tehlikeli olduğu tasrih edilmiş.²

Şîa-i Velâyet eğer dese ki: “Hazret-i Ali'nin (r.a.) kemâlât-ı fevkalâdesi kabul olun-

¹ et-Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Evsad*: 6:354, 355, 7:343.

² Buharî, *Tarihü'l-Kebîr*, 2:1:257; Ahmed ibni Hanbel, *Fedâilü's-Sahâbe*, no: 1087, 1221, 1222; el-Heysemî, *Mecmeu'z-Zevâid*, 9:133; İbnü'l-Cevzî, *el-İlelî'l-Mütenâhiye*, 1:223.

ehl-i hak: hak ve doğru yolda olan kimseler

Ehl-i Sünnet ve Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve As-hâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

hadis-i sahih: hakkında şüphe

edilmeyen ve doğruluğu kesin olarak bilinen Peygamberimizin sözü

ifrat-ı muhabbet: aşırı sevgi

istikamet: doğru
kemâlât-ı fevkalâde: olağanüstü, mükemmel özellikler

muhabbet: sevgi
Nesârâ: Hristiyan-

lar
senâ-yı Nebevî:

Peygambere (a.s.m.) ait övgü

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali'nin hakkı olduğunu savunanlar

Şîa-i Velâyet: Hz. Ali'nin veliliğini rehber kabul edenler

tasrih etme: açıkça ifade etme

duktan sonra Hazret-i Sıddık'ı (r.a.) ona tercih etmek kabil olmuyor.”

Elcevap: Hazret-i Sıddık-ı Ekberin ve Fâruk-u Âzamın (r.a.) şahsî kemâlâtıyla ve veraset-i nübüvvet vazifesiyle zaman-ı hilâfetteki kemâlâtıyla beraber bir mizanın kefesine; Hazret-i Ali'nin (r.a.) şahsî kemâlât-ı harikasıyla, hilâfet zamanındaki dahilî, bilmeceburiye girdiği elîm vakıalardan gelen ve sû-i zanlara mâruz olan hilâfet mücahedeleri beraber mizanın diğer kefesine bırakılsa, elbette Hazret-i Sıddık'ın (r.a.) veyahut Fâruk'un (r.a.) veyahut Zinnureyn'in (r.a.) kefesi ağır geldiğini Ehl-i Sünnet görmüş, tercih etmiş.

bilmeceburiye: zorunlu olarak

dahilî: içe âit, içten gelen

elîm: acı ve sıkıntı veren

Fâruk-u Âzam:

Hz. Ömer (r.a.)

Hazret-i Sıddık-ı

Ekber: Hz. Ebu

Bekir (r.a.)

hilâfet: halifelik,

Peygamberimizin

vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

kabil: mümkün, olabilir

kefe: terazi gözü

kemâlât: mükemmel ve üstün özellikler

kemâlât-ı harika: olağanüstü üstün ve mükemmel özellikler

mâruz olma: uğrama, hedef olma

mizan: terazi

sû-i zan: kötü zan

vakıa: olay

veraset-i nübüvvet: peygamberin vârisliği makamı

zaman-ı hilâfet:

halifelik zamanı

Zinnureyn: Hz.

Osman (r.a.)

Hem, On İkinci ve Yirmi Dördüncü Söz-lerde ispat edildiği gibi, nübüvvet, velâyetle nisbeten derecesi o kadar yüksektir ki, nübüvvetin bir dirhem kadar cilvesi, bir batman kadar velâyetin cilvesine müreccahtır. Bu nokta-i nazardan, Hazret-i Sıddık-ı Ekberin (r.a.) ve Fâruk-u Âzamın (r.a.) veraset-i nübüvvet ve tesis-i ahkâm-ı risalet noktasında¹ hisseleri taraf-ı İlâhîden ziyade verildiğine, hilâfetleri zamanlarındaki muvaffakiyetleri Ehl-i Sünnet ve Cemaate delil olmuş. Hazret-i Ali'nin (r.a.) kemâlât-ı şah-

¹ Bk. *Buhârî*, Fezâilü Ashâb: 6; *Müslim*, Fazâilü's-Sahâbe: 15-16; *Tirmizî*, Rûya: 9.

batman: yaklaşık 8 kg. ağırlığında bir ağırlık ölçüsü

cilve: görünme, yansıma

dirhem: yaklaşık üç grama denk olan bir ağırlık ölçüsü

Ehl-i Sünnet ve Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve Ashâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî

yol ve metodu benimseyenler

Fâruk-u Âzam: Hz. Ömer (r.a.)

Hazret-i Sıddık-ı Ekber: Hz. Ebu Bekir (r.a.)

hilâfet: halifelik

hisse: pay

muvaffakiyet: başarı

müreccah: tercih edilen, üstün olan

nisbeten: oranla

nokta-i nazar: bakış noktası

nübüvvet: peygamberlik

taraf-ı İlâhî: Allah'ın tarafı

tesis-i ahkâm-ı risalet: Peygamberlik makâmının hükümlerinin tesis-i uygulamaya konulması

velâyet: velilik
veraset-i nübüvvet: peygamberlik makâmının vârisliği

ziyade: çok, fazla

siyesi, o veraset-i nübüvvetten gelen o ziyade hisseyi hükümden iskat edemediği için, Hazret-i Ali (r.a.), Şeyheyn-i Mükerrremeynin zaman-ı hilâfetlerinde onlara şeyhülislâm olmuş ve onlara hürmet etmiş. Acaba Hazret-i Ali'yi (r.a.) seven ve hürmet eden ehl-i hak ve sünnet, Hazret-i Ali'nin (r.a.) sevdiği ve ciddî hürmet ettiği Şeyheyni nasıl sevmesin ve hürmet etmesin?

Bu hakikati bir misalle izah edelim: Mese-lâ, gayet zengin bir zâtın irsiyetinden, evlâtlarının birine yirmi batman gümüş ile dört batman altın veriliyor. Diğerine beş batman gümüş ile beş batman altın veriliyor. Öbü-

batman: yaklaşık 8 kg ağırlığında bir ağırlık ölçüsü
ehl-i hak: doğru yolda olan kişiler
hakikat: gerçek mahiyet, asıl, esas
hisse: pay
hürmet etmek: saygı göstermek
irsiyet: soydan gelen, veraset
iskat etme: dü-

şürme
kemâlât-ı şahsiye: kişisel üstünlüğü sağlayan özellikler
misal: örnek sorumlu en yüksek makamdaki kişi
Şeyheyn / Şeyheyn-i Mükerrremeyn: üstün şeref sahibi olan iki zat; Hz. Ebubekir (a.s.) ile Hz. Ömer

(r.a.)
şeyhülislâm: halifeyi veya devlet başkanını temsilen devletin ilim, eğitim ve şer'î mahkemelerinden
veraset-i nübüvvet: peygamberlik makâmının vârisliği
zaman-ı hilâfet: halifelik dönemi
ziyade: çok, fazla

rüne de üç batman gümüş ile beş batman altın verilse, elbette âhirdeki ikisi çendan kemiyeten az alıyorlar, fakat keyfiyeten ziyade alıyorlar. İşte, bu misal gibi, Şeyhey-nin veraset-i nübüvvet ve tesis-i ahkâm-ı risaletinde tecellî eden hakikat-i akrebiyet-i İlâhiye altınından hisselerinin az bir fazlalığı, kemâlât-ı şahsiye ve velâyet cevherinden neş'et eden kurbiyet-i İlâhiyenin ve kemâlât-ı velâyetin ve kurbiyetin çoğuna galip gelir. Muvazenede bu noktaları nazara

âhir: son

batman: yaklaşık
8 kg ağırlığında

bir ağırlık ölçüsü

cevher: öz, temel

çendan: gerçi, her
ne kadar

**hakikat-i akrebi-
yet-i İlâhiye:** Ce-
nâb-ı Hakkın in-
sana yakın oluşu-
nun hakikati

hisse: pay

**kemâlât-ı şahsi-
ye:** kişisel üstün-
lüğü sağlayan
özellikler

kemâlât-ı velâyet:

velilik vasıfları

kemiyet: sayıca

çokluk, nicelik

keyfiyet: özellik,
nitelik

kurbiyet: yakınlık

kurbiyet-i İlâhiye:

Allah'a yakınlık

misal: örnek

muvaazene etme:

karşılaştırma

nazar: bakış, gö-
rüş

neş'et eden: kay-
naklanan

**Şeyheyn / Şey-
heyn-i Mükerre-
meyn:** üstün şe-

ref sahibi olan iki

zat; Hz. Ebubekir
(a.s.) ile Hz.

Ömer (r.a.)

tecellî eden: yan-

sıyan, görünen

tesis-i ahkâm-ı

risalet: Peygam-

berlik makâmının

hükümlerinin te-

sisisi, uygulamaya

konulması

velâyet: velilik

veraset-i nübüv-

vet: peygamberlik
makâmının vâris-
liği

ziyade: çok, fazla

almak gerektir.¹ Yoksa, şahsî şecaati ve ilmi ve velâyeti noktasında birbiriyle muvazene edilse, hakikatin sureti değişir.

Hem Hazret-i Ali'nin (r.a.) zâtında temessül eden şahs-ı mânevî-i Âl-i Beyt ve o şahsiyet-i mâneviyede veraset-i mutlaka cihetiyle tecellî eden hakikat-i Muhammediye (a.s.m.) noktasında muvazene edilmez. Çünkü orada Peygamber Aleyhissalâtü Ves-selâmın sırr-ı azîmi var.

Amma Şîa-i Hilâfet ise, Ehl-i Sünnet ve Cemaate karşı mahcubiyetinden başka hiç-

¹ Bk. *Tirmizî*, Rüya: 10; *Ebû Dâvud*, Sünnet: 8; *Müsned*: 5:44, 50.

cihet: yön, taraf
Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve Ashâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

hakikat: gerçek mahiyet, asıl, esas

hakikat-i Muhammediye: Hz. Peygamber'in mânevî şahsiyeti

muvazene etme: karşılaştırma

sırr-ı azîm: büyük sır

suret: görünüş, şekil

şahs-ı mânevî-i

Âl-i Beyt: Hz. Peygamberin (a.s.m.) sünnetine tabi olanlardan meydana gelen büyük mânevî şahsiyet

şahsiyet-i mâne-

viye: mânevî şahsiyet

şecaat: yiğitlik, cesurluk

Şîa-i Hilâfet: Hz. Ali'nin halifeliğine taraftar olanlar

tecellî eden: yansıyan, görünen

temessül eden: görünen

velâyet: velilik

veraset-i mutlaka: her yönüyle varislik

bir hakları yoktur. Çünkü bunlar Hazret-i Ali'yi (r.a.) fevkalâde sevmek dâvâsında oldukları halde tenkis ediyorlar ve sû-i ahlâkta bulunduğunu onların mezhepleri iktiza ediyor. Çünkü diyorlar ki, "Hazret-i Sıddık ile Hazret-i Ömer (r.a.) haksız oldukları halde, Hazret-i Ali (r.a.) onlara mûmâşât etmiş, Şîa ıstilahınca takiyye etmiş, yani onlardan korkmuş, riyâkârlık etmiş."¹ Aca-ba böyle kahraman-ı İslâm ve "Esedullah" ünvanını kazanan² ve sıddıkların kumandanı ve rehberi olan bir zâtı riyâkâr ve korkaklıkla ve sevmediği zatlara tasannukârâ-

¹ Bk. er-Râzî, *İ'tikâdâtü Firâki'l-Müslimîn ve'l-Müşrikîn*: 1:60, 61: İbni Teymiyye, *Minhâcû's-Sünne*: 6:320.

² Bk. Ahmed bin Abdullah et-Taberî, *er-Riyadu'n-Nâdıra*: 1:245, *Zehâiru'l-Ukbâ*: 1:92.

Esedullah: Allah'ın arslanı; Hz. Ali'nin (r.a.) bir lâkabı

fevkalâde: olağanüstü

Hazret-i Sıddık: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

ıstilah: tabir, terim, kavram

iktiza etme: gerektirme

kahraman-ı İslâm:

İslâm kahramanı
mezhep: dinde tutulan yol

mûmâşât etme: bir kimsenin fikrine katılıyormuş gibi görünme

riyâkâr: iki yüzlü
sıddık: çok doğru, çok bağlı

sû-i ahlâk: kötü

ahlâk

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali'nin hakkı olduğunu savunanlar

takiyye etme: birinin mensup olduğu mezhep ve inancını gizlemesi

tenkis etme: değerini indirme

ne muhabbet göstermekle ve yirmi sene-den ziyade havf altında mûmâşât etmekle, haksızlara tebaiyeti kabul etmekle muttasıf görmek, ona muhabbet değildir. O çeşit muhabbetten Hazret-i Ali (r.a.) teberrî eder.

İşte, ehl-i hakkın mezhebi hiçbir cihetle Hazret-i Ali'yi (r.a.) tenkis etmez, sû-i ahlâk ile itham etmez, öyle bir harika-i şecaate korkaklık isnad etmez ve derler ki: “Hazret-i Ali (r.a.) Hulefâ-i Râşidîni hak görme-seydi, bir dakika tanımaz ve itaat etmezdi. Demek ki, onları haklı ve râcih gördüğü için, gayret ve şecaatini hakperestlik yoluna teslim etmiş.”¹

¹ Bk. İbni Ebi'l-Hadîd, *Şerhu Nehci'l-Belâğa*, 1:130-132.

cihet: yön, taraf
ehl-i hak: doğru ve hak yolda olan kimseler

hakperestlik: sadece doğruyu savunma

harika-i şecaat: yiğitlik ve yürekli-likte benzersiz olma

havf: korku

Hulefâ-i Râşidîn: ilk dört halife

isnad etmek: dayandırmak

itham etme: suçlama

mezhep: dinde tutulan yol

muttasıf: belirgin bir özelliğe sahip

mûmâşât etme: bir kimsenin fikrine katılıyormuş gibi görünme

râcih: üstün olan, tercih edilen

sû-i ahlâk: kötü ahlâk

şecaat: yiğitlik, cesurluk

tasannukârâne: yapmacık bir şekilde davranma

tebaiyet: tabi olma, uyma

teberrî etme: uzaklaşma, sakınma

tenkis etme: değerini indirme

ziyade: çok, fazla

Elhasıl: Herşeyin ifrat ve tefriti iyi değildir. İstikamet ise, hadd-i vasattır ki,¹ Ehl-i Sünnet ve Cemaat onu ihtiyar etmiş. Fakat, maatteessüf, Ehl-i Sünnet ve Cemaat perdesi altına Vehhâbîlik ve Haricîlik fikri kısmen girdiği gibi, siyaset meftunları ve bir kısım mülhidler, Hazret-i Ali'yi (r.a.) tenkit ediyorlar. Hâşâ, siyaseti bilmediğinden hilâfete tam liyakat göstermemiş, idare edememiş diyorlar. İşte bunların bu haksız ithamlarından, Alevîler Ehl-i Sünnete karşı

¹ Bk. el-Beyhâkî, *Şuabü'l-İmân*: 3:402, 5:261; el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*: 1:470.

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve As-hâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

elhasıl: kısaca, özetle

hadd-i vasat: orta çizgi, orta yol

Haricîler: Hz. Ali (r.a.) döneminde ortaya çıkan siyâsî ve itikadî bir

mezhep. Haricîler ismi, "insanlardan, dinden, haktan veya Hz. Ali'den (r.a.) uzaklaşan ve yönetime karşı ayaklanarak cemaatten çıkanlar" anlamında kullanılmıştır.

hâşâ: asla

hilâfet: halifelik, Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinden sorumlu olan

makam

ifrat: bir şeyde aşırıya gitme

ihtiyar etme: seçme, tercih etme

istikamet: doğruluk

itham etme: suçlama

liyakat: lâıyk olma

maatteessüf: ne yazık ki

meftun: düşkün

mülhid: dinsiz

tefrit: bir şeye aşırı seviyede ilgisiz kalma

küsmek vaziyetini alıyorlar. Halbuki, Ehl-i Sünnetin düsturları ve esas-ı mezhepleri, bu fikirleri iktiza etmiyor, belki aksini ispat ediyorlar. Haricîlerin ve mülhidlerin tarafından gelen böyle fikirlerle Ehl-i Sünnet mahkûm olamaz. Belki Ehl-i Sünnet, Alevîlerden ziyade Hazret-i Ali'nin (r.a.) taraftarıdır. Bütün hutbelerinde, dualarında Hazret-i Ali'yi (r.a.) lâayık olduğu senâ ile zikrediyorlar. Hususan, ekseriyet-i mutlaka ile Ehl-i Sünnet ve Cemaat mezhebinde olan evliya ve asfiya, onu mürşid ve Şah-ı Velâyet biliyorlar.¹ Alevîler, hem Alevîle-

¹ Bk. İmam-ı Rabbânî, *el-Mektûbât*: 1:134 (251. Mektup).

asfiya: Hz. Peygamberin yolundan giden ilim ve takvâ sahibi büyük zâtlar

düstur: kural

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve As-hâbının yoluna bağılı olan ve onların izlediğı dinî yol ve metodu benimseyenler

ekseriyet-i mutlaka:

büyük çoğunluk

esas-ı mezhep:

mezhebin temeli

evliya: Allah dostları

Haricîler: Hz. Ali (r.a.) döneminde ortaya çıkan siyâsî ve itikadî bir mezhep. Haricîler ismi, "insanlardan, dinden, haktan veya Hz. Ali'den (r.a.) uzaklaşan ve yönetime karşı ayaklanarak cemaatten çıkan-

lar" anlamında kullanılmıştır.

hususan: özellikle

hutbe: ilâhî emirleri hatırlatan konuşma ve dualar

iktiza etme: gerektirme

mülhid: dinsiz

mürşid: doğru yol gösteren

senâ: övgü

Şah-ı Velâyet: velilerin şahı; Hz. Ali

zikir: anmak, hatırlatmak

rin, hem Ehl-i Sünnetin adâvetine istihkak kesb eden Haricîleri ve mülhidleri bırakıp ehl-i hakka karşı cephe almamalıdırlar. Hat-tâ bir kısım Alevîler, Ehl-i Sünnetin inadı-na sünneti terk ediyorlar. Her ne ise, bu meselede fazla söyledik; çünkü ulemanın beyninde ziyade medar-ı bahs olmuştur.

Ey ehl-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cema-at! Ve ey Âl-i Beytin muhabbetini meslek ittihaz eden Alevîler! Çabuk bu mânâsız ve hakikatsiz, haksız, zararlı olan nizâi aranız-dan kaldırınız. Yoksa, şimdiki kuvvetli bir surette hükmeyleyen zındıka cereyanı, bi-rinizi diğeri aleyhinde âlet edip, ezmesinde istimal edecek. Bunu mağlûp ettikten son-

adâvet: düşmanlık

âlet: araç, vasıta

beyninde: arasında

cereyan: akım

ehl-i hak: doğru
ve hak yolda olan
kimseler

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Pey-
gamberin (a.s.m.)

Sünnetine ve As-
hâbının yoluna
bağlı olan ve on-

ların izlediği dinî
yol ve metodu be-
nimseyenler

istihkak: hak etme

istimal etme: kul-
lanma

ittihaz etme: ka-
bullenme, edinme

kesb eden: kaza-
nan

mağlûp etme: yen-
me

medar-ı bahs: söz

konusu

mülhid: dinsiz, in-
kâr eden

nizâ: anlaşmazlık,
çekişme

suret: şekil

sünnet: Peygam-
berimizin söz, fiil
ve hareketlerine
dayanan yüce
prensipler

ulema: âlimler

zındık: dinsiz

ra, o âleti de kıracak. Siz ehl-i tevhid olduğunuzdan, uhuvveti ve ittihadı emreden yüzer esaslı rabıta-i kudsiye mâbeyninizde varken, iftirakı iktiza eden cüz'î meseleleri bırakmak elzemdir.

âlet: araç, vasıta
cüz'î: ferdî, küçük
ehl-i tevhid: Allah'ın birliğine inanan kimseler
elzem: çok gerekli

iftirak: ayrılık
iktiza eden: gerektiren
ittihad: birlik, birleşme

mâbeyn: iki şeyin arası
rabıta-i kudsiye: mukaddes bağ
uhuvvet: kardeşlik

Âl-i Abâ hakkında

(Barla Lâhikası, 267. Mektup)

بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۱
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۲

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim
Re'fet Bey,
(...)

Bu defaki سوالınızın iki ciheti var: Biri,
sırr-ı Âl-i Abâ ciheti ki, o sırdır. Ben o sırrın

1 Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâayık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2 Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

aziz: çok değerli,
izzetli

cihet: yön, taraf

müdakkik: dikkatli

Re'fet Bey: (1886-1975) Yüzbaşı
Re'fet Barutçu;
sorduğu pek çok
ilmî sorunun cevabı Risale-i Nur'

da, özellikle *Mek-tuba*'ta yer alan
Bediüzzaman'ın
bir talebesi

sıddık: çok doğru
ve bağılı

sırr-ı Âl-i Abâ:

Peygamber Efen-
dimizin (a.s.m.)
kendisiyle bera-

ber kızı Hz. Fatı-
ma, damadı Hz.

Ali ve torunları

Hız. Hasan ile Hz.

Hüseyin'in üzerini
mübarek abâsıyla

örttüğünden bu
isimle anılmaları-
nın sırrı

ehli değilim ki, cevap vereyim. Yahut her-
bir sırrın izharı kaleme gelmez. Çünkü, ha-
kikat-i Muhammediyenin bir cilvesi o Âl-i
Abâda tezahür ediyor. İkinci cihet-i zahirîsi
ise zahirdir.

Ezcümle: Sahih-i Müslim'de Ümmü'l-Mü'-
minîn Âişe-i Sıddîka'dan (r.a.) mervîdir ki,
 demiş:

خَرَجَ النَّبِيُّ غَدَاةً وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مُرَجَّلٌ مِنْ شَعْرِ أَسْوَدَ
فَجَاءَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ فَأَدْخَلَهُ ثُمَّ جَاءَ الْحُسَيْنُ فَدَخَلَ
مَعَهُ ثُمَّ جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَأَدْخَلَهَا ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ فَأَدْخَلَهُ
ثُمَّ قَالَ: ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ

Âişe-i Sıddîka:

Hız. Âişe (r.anha)

cihet-i zahirî: işin
zahirî yönü, görü-
nen kısım

cilve: görüntü, yan-
sıma

ezcümle: meselâ,
örneğin

**hakikat-i Muham-
mediye:** Hız. Mu-
hammed'in

(a.s.m.) hakikati,
mânevî şahsiyeti

izhar: gösterme,
açığa çıkarma

mervî: rivâyet edi-
len, anlatılan, nak-
ledilen

Sahih-i Müslim:
hadis âlimi Ebu'l-
Hüseyn bin Hac-
cac'ın (h. 203-
261) tasnif ettiği

ve Kütüb-ü Sitte'-
de yer alan meş-
hur hadis kitabı

tezahür etme: be-
lirme, ortaya çık-
ma

Ümmü'l-Mü'minîn:
Mü'minlerin An-
nesi; Hız. Peygam-
ber'in (a.s.m.) eş-
lerine verilen ad
zahir: açık, âşikar

أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿١﴾

İşte bu hadîs-i şerîf gibi, Kütüb-ü Sitte-i Sahiha'da bu meâlde kesretli hadîsler vardır ki Âl-i Abâyı gösterir. Bir zât def-i beliyât için istişfa' (اِسْتِشْفَاءٌ) ve istişfa' (اِسْتِشْفَاعٌ) için böyle demiş:

لِي خَمْسَةٌ أَطْفِئُ بِهَا نَارَ الْوَبَاءِ الْحَاطِمَةِ

1 "Peygamber (a.s.m.), üzerinde siyah yünden yapılmış nakışlı bir örtüyle sabahleyin evden çıktı. O esnada Hasan bin Ali (r.a.) geldi. Hemen onu örtünün altına aldı. Sonra Hüseyin (r.a.) geldi. O da onunla beraber örtünün altına girdi. Sonra Fâtıma (r.a.) geldi. Onu da içeri aldı. Sonra Ali (r.a.) geldi. Onu da içeri aldı. Ve sonra şöyle dedi: 'Ey Peygamber âilesi, Allah günahlarınızı giderip sizi tertemiz yapmak istiyor.'" (Ahzâb Sûresi, 33:33.) *Müslim*, Fadâilü's-Sahâbe: 61, hadis no: 2424.

Âl-i Abâ: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) kendisiyle beraber kızı Hz. Fatıma, damadı Hz. Ali ve torunları Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin'in üzerini abâsıyla örttüğünden bu isimle anılmaktadırlar

def-i beliyât: be-

lâların def edilmesi, uzaklaştırılması

hadis/hadîs-i şerîf: Peygamberimize (a.s.m.) ait veya Onun onayladığı söz, emir veya davranışlar

istişfa': yardım isteme, şefaât dileme

istişfâ: şifa dileme; bir hastalık-

tan kurtulup sağlığına kavuşmayı arzulama

kesretli: pek çok

Kütüb-ü Sitte-i

Sahiha: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) hadislerinin toplandığı en sahih ve kabul görmüş altı büyük hadis kitabı

meâl: anlam

الْمُصْطَفَى وَالْمُرْتَضَى وَابْنَاهُمَا وَالْفَاطِمَةُ 1

(...)

(On Dördüncü Lem'a'dan)

İkinci Sual: Âl-i Abâ hakkındadır.

(...)

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, giydiği mübarek abâsını, Hazret-i Ali ve Hazret-i Fatıma ve Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in üstlerine örtmesi ve onlara bu suretle,

1 "Bende beş şey vardır ki, onlarla vebâ ateşinin yangınıni söndürürüm: Mustafa (a.s.m.), Murtazâ Ali (r.a.), onun iki oğlu Hasan ve Hüseyin (r.a.) ve Fâtıma (r.a.). *Mecmua-tü'l-Ahzâb*, 3:505.

abâ: yünlü kumaş-
tan yapılmış hırka

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Al-
lah'ın salât ve se-
lâmı üzerine ol-
sun

Hamse-i Âl-i Abâ:
Hz. Peygamber'in
(a.s.m.) aile fert-

leri. Resulullah
(a.s.m.) hırkasını
kızı Hz. Fâtıma,
damadı Hz. Ali ve
torunları Hz. Ha-
san ve Hz. Hüse-
yin'in üzerine ör-
terek özel dua et-
tiği için bu isimle

anılmıştır.

hikmet: sebep,
gaye, fayda

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli
ve değerli elçisi
olan Hz. Muham-
med (a.s.m.)

suret: biçim, şekil

لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ

تَطْهِيراً 1

âyetiyle dua etmesinin² esrarı ve hikmetleri var. Sırlarından bahsetmeyeceğiz. Yalnız, vazife-i risalete taallûk eden bir hikmeti şudur ki:

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, gayb-âşinâ ve istikbal-bîn nazar-ı nübüvvetle, otuz kırk sene sonra Sahabeler ve Tâbi-

¹ “Tâ ki, ey Peygamber ailesi, Allah günahlarınızı giderip sizi ter temiz yapsın.” Ahzâb Sûresi, 33:33.

² Muhtelif tariklerle rivayet edilmiştir. Bk. *Müslim*, Fedâilü's-Sahâbe: 61; *Tirmizî*, Menâkıb: 60; *Müsned*, 1:330, 4:107, 6:292, 296, 298, 304; Hâkim, *Müstedrek*, 2:416, 3:147; el-Heysemî, *Mecmeu'z-Zevâid*, 9:166, 169; Süyûtî, *ed-Dürü'l-Mensûr*, 5:197; Kandehevî, *Hayâtü's-Sahâbe*, 4:105.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı üzerine olsun

esrar: sırlar, gizli gerçekler

gayb-âşinâ: gaybı bilen, görünmeyenden haberi olan

hikmet: sebep,

gaye, fayda

istikbal-bîn: geleceği gören

nazar-ı nübüvvet: Peygamberlik bakışı

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muham-

med (a.s.m.)

Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) hayattayken gören Müslümanlar

suret: biçim, şekil

taallûk etmek: ilgili, alâkalı olmak

vazife-i risalet:

peygamberlik vazifesi

înler içinde mühim fitneler olup kan döküleceğini görmüş. İçinde en mümtaz şahsiyetler, abâsı altında olan o üç şahsiyet olduğunu müşahede etmiş. Hazret-i Ali'yi ümmet nazarında tathir ve tebrie etmek ve Hazret-i Hüseyin'i tâziye ve teselli etmek ve Hazret-i Hasan'ı tebrik etmek ve musalâha ile mühim bir fitneyi kaldırmakla şerefini ve ümmete azîm faydasını ilân etmek ve Hazret-i Fatıma'nın zürriyetinin tâhir ve müşerref olacağını ve Ehl-i Beyt ünvan-ı âlisine lâayık olacaklarını ilân etmek için, o dört şahsa, kendiyle beraber "Ham-

abâ: yünlü kumaştan yapılmış hırka

azîm: büyük, yüce

fitne: toplum düzeninin ve asayişinin bozulması

ilân etme: duyurma

musalâha: barışma

mühim: önemli

mümtaz: seçkin, üstün

müşahede etmek: gözlemlemek

müşerref: şerefli, değerli

nazar: bakış, görüş

Tâbiîn: Hz. Peygamberi görenleri, yani Sahabeleri gören ve onlardan ders alan Müslümanlar

tâhir: temiz

tathir etmek: temizlemek

tâziye etmek: teselli etmek

tebrie etmek: be-
raat etmek, kusur
ve noksanlıktan
uzak tutmak

teselli etmek: acı-
sını dindirmek

ümmet: Hz. Pey-
gambere (a.s.m.)
inanıp onun yo-
lundan giden mü'-
minler

ünvan-ı âli: yük-
sek ünvan

zürriyet: soy, nesil

se-i Âl-i Abâ”¹ ünvanını bahşeden o abâyı örtmüştür.

Evet, çendan Hazret-i Ali halife-i bilhak idi. Fakat dökülen kanlar çok ehemmiyetli olduğundan, ümmet nazarında tebriesi ve beraati vazife-i risalet hasebiyle ehemmiyetli olduğundan, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, o suretle onu tebrie ediyor. Onu tenkit ve tahtie ve tatlil eden Haricîleri ve Emevîlerin mütecaviz taraftarlarını sükûta davet ediyor. Evet, Haricîler ve Emevîlerin müfrit taraftarları Hazret-i

¹ Bk. Ahzâb Sûresi, 33:33. Ayrıca bk. *Müslim*, Fezâilü's-Sa-hâbe: 61; İbni Ebî Şeybe, *el-Musannef*: 6:370.

abâ: yünlü kumaş-
tan yapılmış hırka

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Al-
lah'ın salât ve se-
lâmı üzerine ol-
sun

beraat: temize çık-
ma, suçsuz oldu-
ğunun anlaşılması

çendan: gerçi

halife-i bilhak:
gerçek ve doğru
halife

hasebiyle: dola-

yısıyla, itibariyle
müfrit: bir mesele-
de aşırıya giden

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli
ve değerli elçisi
olan Hz. Muham-
med (a.s.m.)

suret: biçim, şekil
tatlil etmek: bir
kişinin dalâlette
olduğunu iddia
etmek

tahtie: bir kimseyi
veya bir şeyi ha-

talı görmek

tebrie etmek: be-
raat etmek, kusur
ve noksanlıktan
uzak tutmak

tenkit: eleştiri

ümmet: Hz. Pey-
gambere (a.s.m.)
inanıp onun yo-
lundan giden mü'-
minler

vazife-i risalet:
peygamberlik va-
zifesi

Ali hakkındaki tefritleri ve tatlilleri ve Hazret-i Hüseyin'in gayet fecî, ciğer-sûz hadisesiyle Şîâların ifratları ve bid'aları ve Şeyheynden teberrîleri, ehl-i İslâma çok zararlı düşmüştür.

İşte bu abâ ve dua ile, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Hazret-i Ali (r.a.) ve Hazret-i Hüseyin'i mes'uliyetten ve ittihamdan ve ümmetini onlar hakkında sû-i zandan kurtardığı gibi, Hazret-i Hasan'ı, yaptığı musalâha ile ümmete ettiği iyiliğini vazife-i risalet noktasında tebrik ediyor ve

âbâ: yünlü kumaş-
tan yapılmış hırka

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı üzerine olsun

bid'a: sonradan
uydurulan ve dine

zarar veren yenilik

ciğer-sûz: ciğer
yakan, acı veren

ehl-i İslâm: Müs-

lûmanlar

fecî: kötü

gayet: çok

hadise: olay

ifrat: bir şeyde

aşırıya gitme

ittihâm: suçlama

mes'uliyet: sorumluluk

musalâha: barışma

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

sû-i zan: kötü zan, şüphe

Şeyheyn: iki şeyh; Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali'nin

hakkı olduğunu savunanlar

tadlil etmek: bir kişinin dalâlette olduğunu iddia etmek

teberrî: uzaklaşma, kaçınma

tefrit: bir şeye aşırı seviyede ilgisiz kalma

ümmet: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü'minler

vazife-i risalet: peygamberlik vazifesi

Hazret-i Fatıma'nın zürriyetinin nesl-i mübareki, âlem-i İslâm'da Ehl-i Beyt ünvanını alarak âli bir şeref kazanacaklarını ve Hazret-i Fatıma

وَأَنِّي أُعِيدُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ¹ diyen Hazret-i Meryem'in validesi² gibi zürriyetçe çok müşerref olacağını ilân ediyor.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ
الطَّاهِرِينَ الْأَبْرَارِ وَعَلَى أَصْحَابِهِ الْمُجَاهِدِينَ
الْمُكْرَمِينَ الْأَخْيَارِ آمِينَ³ ❁

¹ “Onun ve neslinin, kovulmuş şeytanın şerrinden korunması için Sana sığındım.” Âl-i İmrân Sûresi, 3:36.

² Hz. Meryem'in vâlidəsi, Hanne bintü Fâkûz'dur. Bk. el-Hâkim, *el-Müstedrek*: 2:648, 651; et-Taberî, *Câmiu'l-Beyân*: 3:235, 237, 241, 244, 294.

³ Allah'ım! Efendimiz Muhammed'e, onun iyi ve temiz ve iyilik sahibi olan nesline ve mücahid ve ikrama mazhar ve hayırlı zâtlar olan Ashabına salât et. Âmin.

âlem-i İslâm: İslâm dünyası

âli: yüce

Hazret-i Fatıma:
Peygamber Efen-

dimizin (a.s.m.)

en küçük kızı

ilân etmek: duyurmak

müşerref: şerefli,

değerli

nesl-i mübarek:

mübârek nesil

valide: anne

zürriyet: soy

Hız. Muhammed'in (a.s.m.) nuranî silsilesi

(Yirmi Dokuzuncu Mektup,
7. Kısım'dan)

Felillâhilhamd,

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ فِى
الْعَالَمِيْنَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ¹ ❁

duası-umum ümmet, umum namazında,
günde beş defa tekrar ettikleri bu dua-bil-
müşahede kabul olmuştur ki, Âl-i Muham-

¹ Allah'ım! Tıpkı âlemlerde İbrahim'e ve İbrahim'in âline salât ettiğin gibi, Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in âline de salât et. Muhakkak ki Sen her türlü hamd ve övgüye nihayetsiz derecede lâyıksın ve şan ve şerefın herşeyden nihayetsiz derecede yüksektir.

bilmüşahede: görüldüğü gibi

felillâhilhamd: Allah'a hamdolsun

nuranî: nurlu, parlak

umum: bütün, ge-

nel

ümme: dindar millet, topluluk

med Aleyhissalâtü Vesselâm, Âl-i İbrahim Aleyhisselâm gibi öyle bir vaziyet almış ki, umum mübarek silsilelerin başında, umum aktar ve âsârın mecmalarında o nuranî zatlar kumandanlık ediyorlar.HASIYE Ve öyle

HASIYE Hattâ onlardan bir tanesi olan Seyyid Ahmed es-Sünûsî, milyonlar müride kumandanlık ediyor. Seyyid İdris gibi diğer bir zat, yüz binden fazla Müslümanlara kumandanlık ediyor. Seyyid Yahyâ gibi bir başka seyyid, yüz binler adamlara emirlik ediyor ve hâkezâ... Bu seyyitler kabilesinin efradlarında böyle zâhirî kahramanlar çok olduğu gibi, Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî, Seyyid Ebu'l-Hasen-i Şâzelî, Seyyid Ahmed-i Bedevî gibi mânevî kahramanların kahramanları dahi varlarmış.

aktar: her taraf,
her yer

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

Aleyhisselâm: Allah'ın selâmı onun üzerine olsun

Âl-i İbrahim: Hz. İbrahim'in (a.s.) ailesinden olanlar

Âl-i Muhammed: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) ailesinden olanlar

âsâr: eserler, varlıklar

efrad: fertler, bireyler

emir: reis

hâkezâ: böylece, bunun gibi

haşiye: dipnot, açıklayıcı not

mecma: toplanılacak yer

mürid: Allah'ın rızâsına kavuşmayı isteyen, bir mürşidin talebesi

Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî:

(1077-1166) Abdülkadir-i Geylânî; tasavvufta en yüksek makamlardan biri olan Gavs-ı Âzam mertebesine yük-

seldiği için bu unvanla anılmıştır.

Kâdiriyye tarikatının kurucusudur.

Seyyid Ebu'l-Hasen-i Şâzelî: 12.

yüzyılda yetişen büyük velîlerden ve Şâzeliyye adı verilen tasavvuf yolunun kurucusu

seyyid: efendi; Hz. Muhammed'in

(a.s.m.) soyundan gelen

silsile: zincir, soy kütüğü

umum: bütün

zahiri: açık, görünürde

bir kesrettedirler ki, o kumandanların mecmuu, muazzam bir ordu teşkil ediyorlar. Eğer maddî şekle girse ve bir tesanütle bir fırka vaziyetini alsalar, İslâmiyet dinini milliyet-i mukaddese hükmünde rabıta-i ittifak ve intibah yapsalar, hiçbir milletin ordusu onlara karşı dayanamaz. İşte, o pek kesretli o muktedir ordu, Âl-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâmdır ve Hazret-i Mehdînin en has ordusudur.

Evet, bugün tarih-i âlemde hiçbir nesil, şecere ile ve senetlerle ve an'ane ile birbirine muttasıl ve en yüksek şeref ve âli ha-

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

Âl-i Muhammed:

Hz. Muhammed'in (a.s.m) ailesinden olanlar

âli: yüksek, yüce
an'ane: âdet, örf, gelenek, nesilden nesile aktarılan şeyler

fırka: grup, kordu

intibah: yapma uyanma, uyanış

kesret: çokluk

mecmu: bütün, hepsi

milliyet-i mukaddese: mukaddes islâmiyet milliyeti

muazzam: azametli, çok büyük

muktedir: güçlü, iktidar sahibi

muttasıl: yapışık, bitişik

rabıta-i ittifak: bir-

lik bağları

şecere: bir kişinin veya ailesinin en uzak atasından başlayarak bütün kollarını belirten çizelge, soy kütüğü, soy ağacı

tarih-i âlem: dünya tarihi

tesanüt: dayanışma, birbirini destekleme

teşkil etme: oluşturma

sep ve asil neseple mümtaz hiçbir nesil yoktur ki, Âl-i Beytten gelen seyyidler nesli kadar kuvvetli ve ehemmiyetli bulunsun. Es-ki zamandan beri bütün ehl-i hakikatin fırkaları başında onlar ve ehl-i kemâlin namdar reisleri yine onlardır. Şimdi de, kemi-yeten milyonları geçen bir nesl-i mübarektir. Mütenebbih ve kalbleri imanlı ve muhabbet-i Nebevî ile dolu ve cihandeğer şeref-i intisabıyla serfirazdırlar. Böyle bir cemaat-i azîme içindeki mukaddes kuvveti tehyiç edecek ve uyandıracak hâdisât-ı azîme vücûda geliyor. Elbette o kuvvet-i azî-

cemaat-i azîme:
çok büyük topluluk

cihandeğer: dünyalara değer

ehl-i hakikat: doğru ve hak yolda olan kimseler

ehl-i kemâl: kemâl sahipleri, olgun kimseler

fırka: grup

hâdisât-ı azîme:
büyük hadiseler,

hasep: soy

kemiyeten: ço-

ğunluk olarak
muhabbet-i Nebe-

vî: Peygamber (a.s.m.) sevgisi

mukaddes: kutsal

mümtaz: seçkin, üstün

mütenebbih:

uyanmış, uyanık

namdar: şan ve şöhret sahibi

nesep: sülale, soy

nesl-i mübarek:

mübârek nesil

serfiraz: başını

yukarı kaldıran, başı dik

seyyid: efendi; Hz. Muhammed'in

(a.s.m.) soyundan gelen

şeref-i intisap:

bağlanma, katılma şerefi

tehyiç etme: heyecanlandırma, harekete geçirme

vücûda gelme:

oluşma, meydana gelme

medeki bir hamiyet-i âliye feveran edecek ve Hazret-i Mehdî başına geçip tarik-i hak ve hakikate sevk edecek. Böyle olmak ve böyle olmasını, bu kıştan sonra baharın gelmesi gibi, âdetullahtan ve rahmet-i İlâhiyeden bekleriz ve beklemekte haklıyız.

âdetullah: Allah'ın tabiata koyduğu kanun ve prensipleri değerleri en üst düzeyde koruma duygusu ve gayreti; millî onur ve haysiyet

feveran: çıkma, fıskırma
hakikat: asıl, esas, gerçek mahiyet
hamiyet-i âliye: din, millet gibi mu kaddes
kuvvet-i azîme:

büyük kuvvet
rahmet-i İlâhiye: Allah'ın herşeyi kuşatan sonsuz rahmeti
tarik-ı hak: hak ve hakikat yolu

Âl-i Beytin başına gelen hadiseler hakkında

(Mu'cizât-ı Ahmediye Risalesi,
4. Nükteli İşaret'ten)

BEŞİNCİ ESAS: Resul-i Ekrem Aleyhis-salâtü Vesselâm, ¹ لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ sırrınca, kendi kendine gaybı bilmezdi. Belki Cenâb-ı Hak ona bildirirdi, o da bildirirdi. Cenâb-ı Hak hem Hakîmdir, hem Rahîmdir.

¹ “Gaybı yalnız Allah bilir.” Neml Sûresi, 27:65; bk. Tirmizi, Sevâbü'l-Kur'ân: 7; Dârimî, Fedâilü'l-Kur'ân: 21.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

belki: (burada kulanılan belki lafzı olasılık anlamında değil, Arapça'daki bel edatının verdiği kesinlik anlamına atıftır.)

Cenâb-ı Hak:

Hakkın ta kendisi olan, sonsuz şeref ve azamet sahibi yüce Allah

gayb: bilinmeyen ve görünmeyen şey

Hakîm: herşeyi hikmetle, belirli gayelere yönelik olarak, mânâlı ve tam yerli yerinde yaratan Allah

Rahîm: rahmeti her şeyi kuşatmakla birlikte, dilediği varlıklara çok özel ihsanı ve hususi rahmet tecellisi olan Allah

Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

Hikmet ve rahmeti ise, umur-u gaybiye-den çoğunun setrini iktiza ediyor, müphem kalmasını istiyor. Çünkü şu dünyada insanın hoşuna gitmeyen şeyler daha çoktur; vukuundan evvel onları bilmek elîmdir. İşte bu sır içindir ki, ölüm ve ecel müphem bırakılmış ve insanın başına gelecek musibetler dahi perde-i gaybda kalmış.

İşte, hikmet-i Rabbâniye ve rahmet-i İlâhiye böyle iktiza ettiği için, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın ümmetine karşı ziyade hassas merhametini ziyade rencide

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Al-

lah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

elîm: Üzücü, acı verici

hikmet: herşeyin belirli gayelere yönelik olarak, mânâlı, faydalı ve tam yerli yerinde yapılması

hikmet-i Rabbâniye: Allah'ın herşeyi bir fayda ve gayeye yönelik olarak, anlamlı ve

yerli yerinde yaratması

iktiza: gerektirme
musibet: belâ, fela-
ket, sıkıntı

müphem: gizli, belirsiz

perde-i gayb: görünmeyen âlemleri gözümüzden gizleyen perde

rahmet: şefkat, merhamet ve ih-san

rahmet-i İlâhiye: Allah'ın herşeyi kuşatan sonsuz rahmeti

rencide: incitme, kırma

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

setr: örtme, gizleme
umur-u gaybiye: gaybî, bilinmeyen şeyler

ümme: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü'minler
vuku: gerçekleşme, meydana gelme
ziyade: çok, fazla

etmemek ve âl ve ashabına karşı şedit şefkatini fazla incitmemek için, vefat-ı Nebvîden sonra âl ve ashabının ve ümmetinin başlarına gelen müthiş hâdisâtı umumiyetle ve tafsilâtıyla göstermemek, **HÂŞİYE** mukteza-yı hikmet ve rahmettir. Fakat yine bazı

HÂŞİYE Zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâma, Aîşe-i Sıddıkaya karşı ziyade muhabbet ve şefkatini rencide etmemek için, vak'a-i Cemel hâdisesinde o bulunacağı kat'î gösterilmediğine delil ise, ezvâc-ı tâhirâta ferman etmiş ki: "Keşke bilseydim, hanginiz o vak'ada bulunacak." Fakat sonra, hafif bir surette bildirilmiş ki, Hazret-i Ali'ye (r.a.) ferman etmiş: Seninle Aîşe beyninde bir hâdise ol-

sa... **فَارْفَقَ وَبَلَغَهَا مَأْمَنَهَا** ["Ona şefkatle muamele et ve onu güveneceği yere götür." *Müsned*, 6:393; *Beyhakî*, *Delâilü'n-Nübüvve*: 6:410; el-Heysemî, *Mecmeu'z-Zevâid*, 7:234.]

Aîşe-i Sıddıka:

Hiz. Âişe (r.anha)

âl: aile, soy

ashab: sahabeler; arkadaşlar

beyninde: arasında

ezvâc-ı tâhirât:

Hiz. Peygamber Efendimizin (a.s.m.) pâk, temiz ve mübarek hanımları

ferman etmek:

buyurmak

hâdisât: hâdiseler,

olaylar

hâdise: olay

hâşîye: dipnot

kat'î: kesin olarak, açık

muhabbet: sevgi

mukteza-yı hik-

met ve rahmet: hikmet ve rahmetin gereği

rencide: incitme, kırma

şedit: çok şiddetli

şefkat: karşılıksız merhamet, sevgi

tafsilât: ayrıntılar

umumiyet: genellik, bütün

vak'a: hadise, olay

vak'a-i Cemel:

Cemel olayı

vefat-ı Nebvî:

Peygamberimizin vefatı

Zât-ı Ahmediye:

Peygamber Efendimizin (a.s.m.)

zâtı, kendisi

ziyade: çok, fazla

hikmetler için, mühim hâdisâtı—fakat dehşetli bir surette değil—ona talim etmiş, o da ihbar etmiş.

(Mu'cizât-ı Ahmediye Risalesi'nden)

BEŞİNCİ NÜKTELİ İŞARET

Umur-u gaybiyeye dair hadîslerin birkaç misalini zikrederiz.

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, nakl-i sahihle ve mütevatir bir derecede bi-

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve vesselâmı onun üzerine olsun

hadîs: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) mübarek söz, fiil ve hareketi veya onun onayladığı başkasına ait söz, iş veya davranış

hâdisât: hâdiseler, olaylar

hikmet: herşeyin belirli gayelere

yönelik olarak, mânâlı, faydalı ve tam yerli yerinde yapılması

ihbar: haber verme

misal: örnek

mütevatir: yalanda birleşmeleri mümkün olmayan toplulukların birbirinden ve ilk topluluğun da Peygamber Efendimizden (a.s.m.) aktardığı haber

nakl-i sahih: bir

hadîs-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

talim etmek: öğretmek

umur-u gaybiye: gaybî, bilinmeyen şeyler

ze vasil olmuş ki, minber üstünde, cemaat-i Sahabe içinde ferman etmiş ki:

إِبْنِي حَسَنٌ هَذَا سَيِّدٌ سَيُصْلِحُ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ فِئَتَيْنِ

عَظِيمَتَيْنِ 1

İşte, kırk sene sonra İslâmın en büyük iki ordusu karşı karşıya geldiği vakit, Hazret-i Hasan Radiyallahü Anh, Hazret-i Muaviye (r.a.) ile musalâha edip, cedd-i emcedinin mu'cize-i gaybiyesini tasdik etmiştir.

İkincisi: Nakl-i sahihle, Hazret-i Ali'ye demiş:

سَتُقَاتِلُ النَّاكِثِينَ وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ 2

1 “Şu benim oğlum Hasan, seyyiddir. Allah onun vasıtasıyla Müslümanların iki büyük ordusunu barıştıracaktır.” *Buhârî*, Fiten: 20; Sulh: 9; Fedâilu Ashâbi'n-Nebî: 22; Menâkıb: 25; *Dârimî*, Sünnet: 12; *Tirmizî*, Menâkıb: 25; *Nesâî*, Cum'a: 27; *Müsned*, 5:38, 44, 49, 51.

2 “Sen, biatını bozan, hak ve adaletten sapan ve dinden ➔

cedd-i emced: en şerefli ced, dede, Peygamber Efen-dimiz (a.s.m.)

cemâat-i Sahabe: Sahabe topluluğu

ferman etmek: buyurmak

mu'cize-i gaybi-ye: gaybî olarak haber verilen ve zamanı gelince ortaya çıkan mu'-cize

musalâha etmek: barışmak

nakl-i sahih: bir hadîs-i şerifin Peygamber Efen-dimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarıl-ması

vasıl olma: ulaşma

Hem vak'a-i Cemel, hem vak'a-i Sıffin, hem vak'a-i Havâriç hâdiselerini haber vermiş.

Hem Hazret-i Ali (r.a.) Hazret-i Zübeyir ile seviştiği bir zaman dedi: “Bu sana karşı muharebe edecek. Fakat haksızdır.”¹

Hem Ezvâc-ı Tâhirâtına demiş: “İçinizden birisi, mühim bir fitnenin başına geçecek ve etrafında çoklar katledilecek.”²

وَتَنْبَحُ عَلَيْهَا كِلَابُ الْحَوَآبِ³

➔ çıkan kimselerle savaşacaksın.” el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 3:139, 140; el-Heysemî, *Mecmeu'z-Zevâid*, 7:138; *Beyhakî*, *Delâilü'n-Nübüvve*: 6:414.

¹ İbni Kesîr, *el-Bidâye ve'n-Nihâye*, 6:213; el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 3:366, 367; Ali el-Karî, *Şerhü's-Şifâ*, 1:686, 687.

² el-Askalânî, *Fethü'l-Bârî*, 13:45.

³ “Ona Hav'eb köpekleri havlayacak.” *Müsned*, 6:52, 97; İbni Hibban, *Sahih*, 8:258, no: 6697; el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 3:120.

Ezvâc-ı Tâhirât:
Peygamber Efendimizin (a.s.m.) if-fetli, pâk ve temiz hanımları

fitne: fesad, bozgunculuk

Hazret-i Zübeyir:
Zübeyir b. Avvam

(r.a.), cennetle müjdelenen on sahâbeden biri ve Resûl-i Ekrem'in (a.s.m.) halası olan Hz. Safiyye'nin oğlu

katletmek: öldürmek

muharebe: harp, savaş

Vak'a-i Cemel:
Cemel olayı

Vak'a-i Havâriç:
Haricîler olayı, savaşı

Vak'a-i Sıffin: Sıf-fın savaşı

İşte şu sahih, kat'î hadîsler, otuz sene sonra Hazret-i Ali'nin Hazret-i Aişe ve Zübeyir ve Talha'ya karşı vak'a-i Cemel'de; ve Muaviye'ye karşı Siffin'de; ve Havârice karşı Harevra'da ve Nehruvan'da muharebesi, o ihbar-ı gaybiyenin bir tasdik-i fiilîsidir.

Hem Hazret-i Ali'ye, “senin sakalını senin başının kanıyla ıslattırarak bir adamı”¹ ihbar etmiş. Hazret-i Ali o adamı tanımış; o da Abdurrahman ibni Mülcemü'l-Hâri-cîdir.

¹ el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 3:113; Müsned, 1:102, 103, 148, 156.

hadîs: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) mübarek söz, fiil ve hareketi veya onun onayladığı başkasına ait söz, iş veya davranış

Hâricîler: Hz. Ali (r.a.) döneminde ortaya çıkan siyâsî ve itikadî bir mezhep. Hâricîler ismi, “insanlardan, dinden, haktan veya Hz. Ali'den (r.a.) uzakla-

şan ve yönetime karşı ayaklanarak cemaatten çıkanlar” anlamında kullanılmıştır.

Havâric: Hâricîler

ihbar: haber verme, bildirme

ihbar-ı gaybî: bilinmeyen gayb âleminde ve gelecekte haber verme

kat'î: kesin, şüp-

hesiz

muharebe: harp, savaş

sahih (hadîs): Peygamber Efendimize (a.s.m.) ait olduğu kesin olarak bilinen hadîs

Talha: Talha b.

Ubeydullah

tasdik-ı fiilî: fiilen tasdik edilmesi, doğrulanması

Vak'a-i Cemel:

Cemel hadisesi

Hem Hâricîlerin içinde “Züssedye” denilen bir adamı, garip bir nişanla alâmet olarak haber vermiştir ki, Havâricîlerin maktulleri içinde o adam bulunmuş, Hazret-i Ali onu hakkaniyetine hüccet göstermiş, hem mu'cize-i Nebeviyeyi ilân etmiş.¹

Hem Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Ümmü Seleme'nin, daha diğerlerin rivayet-i sahihiyle haber vermiş ki, “Hazret-i Hüseyin, Taff,² yani Kerbelâ'da katledilecektir.” Elli sene sonra, aynı vak'a-i ciğer-

¹ *Buharî*, Menâkıb: 25; Edeb: 95; İstitâbe: 7; *Müslim*, Zekât: 148, 156, 157; *Ebû Dâvud*, Sünnet: 28; *Müsned*, 3:56, 65.

² el-Heysemî, *Mecmeu'z-Zevâid*, 9:188; *Müsned*, 6:294.

alâmet: işaret
Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

hakkaniyet: doğruluk, gerçekçilik
Haricîler: Hz. Ali (r.a.) döneminde ortaya çıkan siyâsî ve itikadî bir mezhep. Haricîler ismi, “insanlardan, dinden, haktan veya Hz. Ali'den

(r.a.) uzaklaşan ve yönetime karşı ayaklanarak cemaatten çıkanlar” anlamında kullanılmıştır.

Havâric: Hâricîler
hüccet: delil, kanıt
katl: öldürme

Kerbelâ: Irak'ın başlıca şehirlerinden biri; 680 yılinda Hz. Hüseyin'in (r.a.) Birinci Yezid tarafından şehit edildiği yerin adı

maktul: öldürülen
mu'cize-i Nebeviye: Peygamberimizin mu'cizesi

Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

rivayet-i sahiha: sahih olan rivayet; Peygamberimizden doğru olarak, sahih olarak nakledilmiş hadîs

sûz vukua gelip o ihbar-ı gaybîyi tasdik etmiş.

Hem mükerreren ihbar etmiş ki: “Benim Âl-i Beytim, benden sonra

يَلْقَوْنَ قَتْلًا وَتَشْرِيدًا yani katle ve belâya ve nefye maruz kalacaklar.”¹ Ve bir derece izah etmiş, aynen öyle çıkmıştır.

Şu makamda bir mühim sual vardır ki, denilir ki: “Hazret-i Ali, o derece hilâfete liyakati olduğu ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma karabeti ve harikulâde cesaret ve ilmiyle beraber, neden hilâfette tekaddüm ettirilmedi? Ve neden onun hilâ-

¹ İbni Mâce, Fiten: 34.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

hilâfet: halifelik; Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

ihbar: haber verme, bildirme

ihbar-ı gaybî: bilinmeyen gayb âleminden ve ge-

lecekten haber verme

karabet: akrabalık, yakınlık

katl: öldürme

liyakat: lâıyk olma

maruz kalmak: uğrama; başına gelmek

mükerreren: tekrarlar, defalarca

nefy: sürgün

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli

ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

tasdik: doğrulama, onay

tekaddüm: öne geçme, ileride olma

vak'a-i cîgersûz: ciğer yakan vak'a, olay

vukua gelme: gerçekleşme, meydana gelme

feti zamanında İslâm çok keşmekeşe mazhar oldu?"

Elcevap: Âl-i Beytten bir kutb-u âzam demiş ki: "Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Hazret-i Ali'nin (r.a.) hilâfetini arzu etmiş. Fakat gaipden ona bildirilmiş ki, murad-ı İlâhî başkadır. O da arzusunu bırakıp murad-ı İlâhîye tâbi olmuş."¹

Murad-ı İlâhînin hikmetlerinden birisi şu olmak gerektir ki:

Vefat-ı Nebvîden sonra, en ziyade ittifak ve ittihadâ gelmeye muhtaç olan Sa-

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, 5/316; Suyûtî, *Târîhu'l-Hulefâ*, s. 64.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Al-

lah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

gaip: görünmeyen âlem

hikmet: sebep, maksat, gaye

hilâfet: halifelik; Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

ittifak: düşünce ve

fikir birliği, söz birliği

ittihad: birleşme, birlik

keşmekeş: karışıklık

kutb-u âzam: en büyük kutup; Müslümanların kendisine bağlandıkları büyük evlialardan zamanın en büyük mürşidi

mazhar: görünme yeri

murâd-ı İlâhî: Cenâb-ı Hakkın isteği, dilemesi

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

vefat-ı nebevî:

Peygamberimizin (a.s.m) vefatı

ziyade: çok, fazla

habeler, eğer Hazret-i Ali başa geçseydi, Hazret-i Ali'nin hilâfeti zamanında zuhura gelen hâdisâtın şehadetiyle ve Hazret-i Ali'nin mûmâşatsız, pervâsız, zâhidâne, kahramanâne, müstağniyâne tavrı ve şöhretgîr-i âlem şecaati itibarıyla, çok zâtlarda ve kabilelerde rekabet damarını harekete getirip tefrikaya sebep olmak kaviyyen muhtemeldi.

Hem Hazret-i Ali'nin hilâfetinin teahhur etmesinin bir sırrı da şudur ki: Gayet muhtelif akvâmın birbirine karışmasıyla, Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâmın haber

akvâm: kavimler, milletler

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

hâdisât: hadiseler, olaylar

hilâfet: halifelik; Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

itibarıyla: özelliğiyle

kahramanâne: kahramanca

kaviyyen: kuvvetle

muhtelif: çeşitli, değişik

mûmâşatsız: beraber hareket etmeksizin, uysallık göstermeksizin

müstağniyâne: tok gönüllülükle, kanaatkar bir şekilde

pervâsız: korkmadan, çekinmeden

Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) dünya gözüyle gören ve onun yolundan giden Müslümanlar

şecaat: yiğitlik, cesurluk

şehadet: şahidlik, tanıklık

şöhretgîr-i âlem: dünyaya nâm ve şöhret salmış

teahhur: sonraya kalma, gecikme

tefrika: ayrılık, bölünme

zâhidâne: tam bir zühd ve takva içinde olarak

zuhura gelme: meydana gelme, ortaya çıkma

verdiği gibi sonra inkişaf eden yetmiş üç fırka¹ efkârının esaslarını taşıyan o akvam içinde, fitne-engiz hâdisâtın zuhuru zamanında, Hazret-i Ali gibi harikulâde bir cesaret ve feraset sahibi, Hâşimî ve Âl-i Beyt gibi kuvvetli, hürmetli bir kuvvet lâzımdı ki dayanabilsin. Evet, dayandı. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın haber verdiği gibi, “Ben Kur’ân’ın tenzili için harb ettim. Sen de tevili için harb edeceksin.”²

Hem eğer Hazret-i Ali olmasaydı, dünya saltanatı, mülûk-u Emeviyeyi bütün bütün

¹ *Tirmizî*, İmân, 18; *Ebû Dâvud*, Sünnet, 1; *İbni Mâce*, Fitnen, 17; *Dârimî*, Siyer, 75.

² el-Heysemî, *Mecmeu’z-Zevâid*, 6:244; *Müsned*, 3:31, 33, 82; İbni Hibban, *Sahih*, 9:46, no. 6898.

akvâm: kavimler, milletler

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah’ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

efkâr: fikirler, düşünceler

ferâset: çabuk sezme ve anlama kabiliyeti, ileri görüşlülük

fırka: grup

fitne-engiz: fitne verici, fitneye yol açıcı

hâdisât: hadiseler, olaylar

Hâşimî: Peygamberimizin (a.s.m.) mensup olduğu kabileden gelen

inkişaf: ortaya çıkma

mülûk-u Emeviye: Emevî hük-

kümdarları, devlet başkanları

Resul-i Ekrem:

Allah’ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

te’vil: yorum, açıklama

tenzil: indirme

zuhura gelme:

meydana gelme, ortaya çıkma

yoldan çıkarmak muhtemeldi. Halbuki, karşılarında Hazret-i Ali ve Âl-i Beyti gördükleri için, onlara karşı muvazeneye gelmek ve ehl-i İslâm nazarında mevkilerini muhafaza etmek için, ister istemez, Emeviye devleti reislerinin umumu, kendileri olmasa da, herhalde teşvik ve tasvipleriyle, etbâları ve taraftarları, bütün kuvvetleriyle hakaik-i İslâmiyeyi ve hakaik-i imaniyeyi ve ahkâm-ı Kur'âniyeyi muhafazaya ve neşre çalıştılar. Yüz binlerle müçtehidîn-i muhakikîn ve muhaddisîn-i kâmilîn ve evliyalar

ahkâm-ı Kur'âniye:

Kur'ân'ın hükümleri, esasları

ehl-i İslâm: Müslümanlar, İslâm toplumu

Emeviye: Emeviler; Hulefâ-i Râşidîn döneminden sonra (632-661)

Şam'da kurulan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

etbâ: tabi olanlar, uyanlar

evliya: velîler, Allah'ın sevgili kul-

ları

hakaik-i imâniye:

imanî hakikatler, esaslar

hakaik-i İslâmiye:

İslâmî hakikatler, esaslar

muhaddisîn-i kâ-

milin: hadis ilmini çok ileri derecede bilen, çok sayıda hadîs ezberleyen, yazan veya aktaran olgun hadis âlimleri

muhafaza: koruma

muvazene: denge

müçtehidîn-i mu-

hakkikîn: muhak-

kik müçtehidler;

bir meseleyi de-

rinlemesine bilen

Kur'ân ve Sünnet

ışığında hüküm

ortaya koyan bü-

yük İslâm âlimleri

nazar: görüş

neşir: yayma

tasvip: uygun bulma

umum: bütün, genel

ve asfiyalar yetiştirdiler. Eğer karşılarında Âl-i Beytin gayet kuvvetli velâyet ve diyanet ve kemâlâtı olmasaydı, Abbasîlerin ve Emevîlerin âhirlerindeki gibi, bütün bütün çığırdan çıkmak muhtemeldi.

Eğer denilse: “Neden hilâfet-i İslâmiye Âl-i Beyt-i Nebevîde takarrur etmedi? Halbuki en ziyâde lâıyk ve müstehak onlardı.”

Elcevap: Saltanat-ı dünyeviye aldatıcıdır. Âl-i Beyt ise, hakaik-i İslâmiyeyi ve ahkâm-ı Kur'âniyeyi muhafazaya memur idiler. Hilâfet ve saltanata geçen, ya nebî gibi mâsum olmalı, veyahut Hulefâ-i Râşidîn ve

Abbasîler: 750-1258 yılları arasında Müslümanların idaresini yürüten hânedan
âhir: son dönem
ahkâm-ı Kur'âniye: Kur'an'ın hükümleri, esasları
asfiya: Hz. Peygamberin yolundan giden ilim ve takvâ sahibi büyük zâtlar

diyanet: dindarlık
Emevîler: Hulefâ-i Râşidîn dönemin-

den sonra (632-661) Şam'da kurlan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

hakaik-i İslâmiye: İslâmî hakikatler, esaslar

hilâfet: halifelik; Peygamberimizin (a.s.m.) vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

hilâfet-i İslâmiye: İslâm halifeliği

Hulefâ-i Râşidîn:

dört büyük halife; Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali

kemâlât: faziletler, iyilikler, ahlâk ve huy güzelliikleri

muhafaza: koruma

müstehak: lâıyk, hak etmiş

nebî: peygamber
saltanat-ı dünyeviye: dünya saltanatı

takarrur: yerleşme, sabitleşme

velâyet: velîlik

Ömer ibni Abdülâziz-i Emevî ve Mehdî-i Abbâsî gibi harikulâde bir zühd-ü kalbi olmalı ki, aldanmasın. Halbuki, Mısır'da Âl-i Beyt namına teşekkül eden devlet-i Fâtîmiye hilâfeti ve Afrika'da Muvahhidîn hükûmeti ve İran'da Safevîler devleti gösteriyor ki, saltanat-ı dünyeviye Âl-i Beyte yaramaz; vazife-i asliyesi olan hıfz-ı dini ve hizmet-i İslâmiyeti onlara unutturur. Halbuki, saltanatı terk ettikleri zaman, parlak

devlet-i Fâtîmiye:

Fâtîmî Devleti.
909-1171 yılları arasında Kuzey Afrika, Mısır ve Suriye'de hüküm süren bir Şîî devleti

harikulâde: olağanüstü, hayranlık verici

hıfz-ı din: dinin korunması

hilâfet: halifelik; Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

hizmet-i İslâmiyet: İslâm dinine hizmet

Mehdî-i Abbâsî:

Abbâsî halifelerinden Ebû Abdullah Muhammed el-Mehdî

Muvahhidîn Hükûmeti: Kuzeybatı Afrika ve Endülüs'te 1140-1269 yıl

Ömer ibni Abdülâziz-i Emevî: Ömer İbni Abdülâziz; soyu Hz. Ömer'e dayanan ve sergilediği Asr-ı Saadet'i andıran yönetim anlayışıyla "Beşinci Raşid Halife" ünvanına

layık görül-müştür

Safevîler: 1502-1736 arasında İran'da hüküm süren ve Şiîliği resmen tatbik eden hanedan

saltanat-ı dünyeviye: dünya saltanatı

teşekkül etme: oluşma, kurulma

vazife-i asliye: asıl vazife

zühd-ü kalb: nefis ve dünyevî arzuları terk etme, kalbin dünya alâkalarından kesilmesi

ve yüksek bir surette İslâmiyete ve Kur'-ân'a hizmet etmişler.

İşte, bak: Hazret-i Hasan'ın neslinden gelen aktaflar, hususan Aktâb-ı Erbaa ve bil-hassa Gavs-ı Âzam olan Şeyh Abdülkâdir-i Geylânî ve Hazret-i Hüseyin'in neslinden gelen imamlar, hususan Zeynelâbidin ve Cafer-i Sadık ki, herbiri birer mânevî mehdî hükmüne geçmiş, mânevî zulmü ve zulûmatı dağıtıp envâr-ı Kur'âniyeyi ve hakaik-i imaniyeyi neşretmişler, cedd-i emcedlerinin birer vârisi olduklarını göstermişler.

Eğer denilse: “Mübarek İslâmiyet ve nuranî Asr-ı Saadetin başına gelen o dehşetli,

aktâb-ı erbaa:
dört büyük kutub
zât (Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî, Seyyid Ahmed-i Bedevî, Seyyid Ahmed-i Rufâî ve Seyyid İbrahim Desukî)

Asr-ı Saadet:
Peygamberimizin (a.s.m.) yaşadığı

dönem, mutluluk
asrı
cedd-i emced: en şerefli, dede, Peygamber Efendimiz (a.s.m)
envâr-ı Kur'âniye: Kur'an'ın nurları
Gavs-ı Âzam: Abdülkâdir-i Geylânî
hakaik-i imâniye: iman hakikatleri,

esaları
neşr: yayma
nuranî: nurlu, parlak
vâris: mirasçı
Zeynelâbidin: Hz. Hüseyin'in oğlu ve on iki imamın dördüncüsü
zulûmat: karanlıklar

kanlı fitnenin hikmeti ve vech-i rahmeti nedir? Çünkü onlar kahra lââyık değildiler.”

Elcevap: Nasıl ki baharda dehşetli yağmurlu bir fırtına, her taife-i nebâtâtın, tohumların, ağaçların istidatlarını tahrik eder, inkişaf ettirir; herbiri kendine mahsus çiçek açar, fitrî birer vazife başına geçer. Öyle de, Sahabe ve Tâbiînin başına gelen fitne dahi, çekirdekler hükmündeki muhtelif ayrı ayrı istidatları tahrik edip kamçıladı. “İslâmiyet tehlikededir, yangın var!” diye her taifeyi korkuttu, İslâmiyetin hıfzına koşturdu. Herbiri, kendi istidadına göre, câmia-i İslâmiyetin kesretli ve muhtelif vazifelerinden bir vazifeyi omuzuna aldı, kemâl-i ciddiyetle çalıştı. Bir kısmı hadîslerin muhafa-

câmia-i İslâmiyet: İslâm topluluğu
fitrî: yaratılışa ilgili, yaratılıştan gelen
fitne: bozgunculuk
hıfz: koruma, muhafaza etme
hikmet: sebep, gaye
inkişaf ettirmek: geliştirmek
istidat: kabiliyet,

yetenek
kahr: ezilme, mahvolma
kemâl-i ciddiyet: tam bir ciddiyet
kesretli: pek çok
muhtelif: farklı, çeşitli
Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) dünya gözüyle gören ve onun

yolundan giden Müslümanlar
Tâbiîn: Sahabeleri gören mü'minler
tahrik: harekete geçirme
taife: topluluk, grup
taife-i nebâtât: bitkiler taifesi, topluluğu
vech-i rahmet: rahmet yönü

zasına, bir kısmı şeriatın muhafazasına, bir kısmı hakaik-ı îmâniyenin muhafazasına, bir kısmı Kur'ân'ın muhafazasına çalıştı, ve hâkezâ, herbir taife bir hizmete girdi. Vezâif-i İslâmiyette hummâlî bir surette sa'y ettiler. Muhtelif renklerde çok çiçekler açıldı. Pek geniş olan âlem-i İslâmiyetin aktârına, o fırtına ile tohumlar atıldı, yarı yeri gülistana çevirdi. Fakat, maatteessüf, o güller ve gülistan içinde, ehl-i bid'a fırkalarının dikenleri dahi çıktı.

Güya dest-i kudret, celâlle o asrı çalkaladı, şiddetle tahrik edip çevirdi, ehl-i himmeti gayrete getirip elektriklendirdi. O ha-

aktâr: dört bir taraf

âlem-i İslâmiyet:

İslâm dünyası

celâl: haşmet,

heybet

dest-i kudret: Al-

lah'ın kudret eli

ehl-i bid'a: aslen

dinde olmayıp

sonradan ortaya

çıkan adet ve uy-

gulamaların pe-

şinden gidenler

ehl-i himmet: him-

met ve gayret sa-

hipleri

fırka: grup, mezhep

gülistan: gül bah-

çesi

güya: sanki

hakaik-i îmâniye:

iman hakikatleri,

esasları

hâkezâ: bunun gi-

bi, böylece

hummâlî: hararetli

ve hareketli

maatteessüf: ne

yazık ki

muhafaza: koruma

muhtelif: farklı,

çeşitli

sa'y etmek: çalış-

mak

suret: biçim, şekil

şariat: Allah tara-

fından bildirilen

kanun ve hüküm-

ler, İslâmiyet

tahrik: harekete

geçirme

taife: topluluk, grup

vezâif-i İslâmiyet:

İslâmiyetle ilgili

görevler

reketten gelen bir kuvve-i anilmerkeziyye ile, pek çok münevver müçtehidleri ve nuranî muhaddisleri, kudsî hafızları, asfiyaları, aktaabları âlem-i İslâmın aktârına uçurdu, hicret ettirdi. Şarktan garba kadar ehl-i İslâmı heyecana getirip, Kur'ân'ın hazinelerinden istifade için gözlerini açtırdı. Şimdi sadede geliyoruz.

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın umur-u gaybiyeden haber verdiği gibi doğru vukua gelen işler binlerdir, pek çoktur.

aktab: kutuplar, büyük velilerden zamanının en büyük mürşidi olan kimseler
aktâr: dört bir taraf
âlem-i İslâmiyet: İslâm dünyası
Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun
asfiya: Hz. Peygamberin yolundan giden yüksek ilim ve takvâ sahibi zâtlar
ehl-i İslâm: Müslümanlar

garb: batı
hicret: göç
istifâde: faydalanma, yararlanma
kudsî: kutsal, kutsuz ve yüce
kuvve-i anilmerkeziye: merkezden gelen kuvvet, güç; merkezkaç kuvveti
muhaddis: hadis ilmini bilen, çok sayıda hadîs ezberleyen, yazan veya aktaran hadis âlimi
müçtehid: Kur'ân ve sünnetten yola

çıkarak hüküm ortaya koyan İslâm âlimleri
münevver: aydın, aydınlanmış
nuranî: nurlu, parlak
Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)
şark: doğu
umur-u gaybiye: gaybî, bilinmeyen şeyler
vukua gelme: meydana gelme, ortaya çıkma

Biz yalnız cüz'î birkaç misaline işaret edeceğiz.

İşte, başta Buharî ve Müslim, sıhhatle meşhur Kütüb-ü Sitte-i Hadîsiye sahipleri, beyan edeceğimiz haberlerin çoğunda müttefik ve o haberlerin çoğu mânen mütevatir ve bir kısmı dahi, ehl-i tahkik onların sıhhatine ittifak etmesiyle, mütevatir gibi kat'î denilebilir.

beyan: açıklama

Buharî: Kur'ân-ı Kerim'den sonra en güvenilir kitap kabul edilen Sahih-i Buharî eseriyle tanınmış olan büyük bir hadis âlimi

cüz'î: küçük, ferdî

ehl-i tahkik: gerçeği ilmen derinlemesine araştıran ve delilleriyle bilen âlimler

ittifak: birleşme, söz birliği

kat'î: kesin, şüphesiz

Kütüb-ü Sitte-i Hadîsiye: altı büyük

yük hadis kitabı;

Sahih-i Buharî, Sahih-i Müslim, İbn-i Mâce, Ebû Davud, Tirmizî ve Neseî

mânen müteva-

tir/mânevî teva-

tür: yalan üzerine birleşmeleri mümkün olmayan bir topluluğun bir hadis-i şerifi mânâ yönünden aktarması veya aktarırken doğruluğunu susmak suretiyle tasdik etmesi

Müslim: altı büyük

hadis kitabından

Sahih-i Müslim adlı eserin müellifi olan büyük hadis âlimi Ebu'l-Hüseyn bin Haccac (h. 203-261)

mütevatir: yalanda birleşmeleri mümkün olmayan toplulukların bir birinden ve ilk topluluğun da Peygamber Efendimizden (a.s.m.) aktardığı haber

müttefik: ittifak etmiş, birleşmiş

sıhhat: sâhihlik, doğruluk

İşte, nakl-i sahih-i kat'î ile, Ashabına haber vermiş ki: “Siz umum düşmanlarınıza galebe edeceksiniz. Hem feth-i Mekke,¹ hem feth-i Hayber,² hem feth-i Şam, hem feth-i Irak,³ hem feth-i İran, hem feth-i Beytü'l-Makdise⁴ muvaffak olacaksınız. Hem o zamanın en büyük devletleri olan İran ve Rum padişahlarının hazinelerini beyninizde taksim edeceksiniz.”⁵ Haber vermiş. Hem “Tahminim böyle” veya “Zannede-

¹ Ali el-Kari, *Şerhu's-Şifâ* 1:678, 679.

² Ali el-Kari, *Şerhu's-Şifâ*, 1:679.

³ Ali el-Kari, *Şerhu's-Şifâ*, 1:678.

⁴ Ali el-Kari, *Şerhu's-Şifâ*, 1:678, 679.

⁵ *Buharî*, Cihad: 157, Menâkıb:25, İman: 3; *Müslim*, Fiten: 75, 76; *Tirmizî*, Fiten: 41.

Ashab: Sahabeler; Hz. Peygamberi (a.s.m.) dünyaya gözünü gören ve onun yolundan giden Müslümanlar

beyninizde: aranızda

feth-i Beytü'l-Makdis: Kudüs'ün fethi

feth-i Hayber:

Hayber'in fethi

feth-i Irak: Irak'ın fethi

feth-i İran: İran'ın fethi

feth-i Mekke:

Mekke'nin fethi

feth-i Şam:

Şam'ın fethi

galebe: üstün gelme, galip gelme

muvaffak: başarılı olma

nakl-i sahih-i

kat'î: bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

taksim: bölüştürme, paylaşırma

umum: bütün

rim” dememiş. Belki, görür gibi kat’î ihbar etmiş, haber verdiği gibi çıkmış. Halbuki haber verdiği vakit, hicrete mecbur olmuş, Sahabeleri az, Medine etrafı ve bütün dünya düşmandı.

Hem, nakl-i sahih-i kat’î ile, çok defa ferman etmiş:

عَلَيْكُمْ بِسِيرَةِ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِي أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرُ¹ de-
yip, Ebu Bekir ve Ömer kendinden sonraya kalacaklar, hem halife olacaklar, hem mükemmel bir surette ve rıza-i İlâhî ve marzî-i Nebvî dairesinde hareket edecek-

¹ “Benden sonra Ebû Bekir ve Ömer’in yolu üzere gidin.” *Tirmizî*, Menâkıb: 16, 37; *İbni Mâce*, Mukaddime: 11; *Müsned*, 5:382, 385, 399, 402.

belki: (Burada kullanılan belki lafzı olasılık anlamında değil, Arapça-daki bel edatının verdiği kesinlik anlamına atıftır.)

ferman etmek: buyurmak

halife: Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya

işlerinde genel reis

kat’î: kesin, şüphesiz

marzî-i Nebvî: Peygamberin (a.s.m.) arzusu, isteği

nakl-i sahih-i

kat’î: bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden

(a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

rıza-i İlâhî: Allah’ın rızası

Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) dünya gözüyle gören ve onun yolundan giden Müslümanlar

ler. Hem Ebu Bekir az kalacak, Ömer çok kalacak ve pek çok fütuhât yapacak. (...)

Hem, nakl-i sahih-i kat'î ile, ferman etmiş:

﴿إِنَّ الْخِلَافَةَ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا

عَضُوضًا﴾ ﴿وَأَنَّ هَذَا الْأَمْرَ بَدَأَ نُبُوءَةً وَرَحْمَةً ثُمَّ يَكُونُ

رَحْمَةً وَخِلَافَةً ثُمَّ يَكُونُ مُلْكًا عَضُوضًا ثُمَّ يَكُونُ عُتُورًا

وَجَبَرُوتًا﴾ 1

deyip, Hazret-i Hasan'ın altı ay hilâfetiyle, Ciharyâr-ı Güzînin (Hulefâ-i Râşidînin) za-

1 "Hilâfet benden sonra otuz sene sürecek, ondan sonra da saltanat şeklini alacaktır." *Müsned*, 5:220, 221. "Bu iş nübüvvet ve rahmetle başladı, sonra rahmet ve hilâfet halini alacak, sonra ısırmacı saltanat şekline girecek, sonra da ceberût ve fesâd-ı ümmet azgınlık meydan alacak." Kadî İyâz, *eş-Şifâ*, 1:340; *Müsned*, 4:273.

Ciharyâr-ı Güzîn:

seçkin dört dost;
dört halife; Hz.
Ebubekir, Hz.
Ömer, Hz. Os-
man, Hz. Ali (r.a.)

ferman etmek:

buyurmak

fütûhât: fetihler,

zaferler

hilâfet: halifelik;
Peygamberimizin
vekili olarak din
ve dünya işlerin-
de genel reislik

Hulefâ-i Râşidîn:

dört büyük halife;
Hz. Ebubekir, Hz.

Ömer, Hz. Os-
man, Hz. Ali (r.a.)

nakl-i sahih-i

kat'î: bir hadis-i
şerifin Peygam-
ber Efendimizden
(a.s.m.) doğru ve
sağlam kanallarla
aktarılması

man-ı hilâfetlerini ve onlardan sonra saltanat şekline girmesini, sonra o saltanattan ceberut ve fesad-ı ümmet olacağını haber vermiş. Haber verdiği gibi çıkmış.

Hem, nakl-i sahih-i kat'î ile, ferman etmiş:

﴿يُقْتَلُ عُثْمَانُ وَهُوَ يَقْرَأُ الْمُصْحَفَ﴾ ﴿وَأَنَّ اللَّهَ

عَسَى أَنْ يُلْبِسَهُ قَمِيصًا وَانَّهُمْ يُرِيدُونَ خَلْعَهُ﴾ 1

deyip, Hazret-i Osman halife olacağını ve hal'i istenileceğini ve mazlum olarak, Kur'ân okurken katledileceğini haber vermiş. Haber verdiği gibi çıkmış. (...)

1 "Osman Mushaf okurken şehid edilecek." el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 3:103. "Muhakkak ki Cenâb-ı Hak Osman'a halife gömleğini giydirecektir; fakat onlar bu gömleği çıkartmak isteyecekler." Bk. el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 3:100.

ceberut: cebr,

baskı, zorlama

ferman etmek:

buyurmak

fesad-ı ümmet:

ümmetin fesadı;
ümmetin fesâda
girmesi, bozgun-
culuğa düşmesi

hal'i: azli, görevi-

ne son verilmesi

halife: Fahr-i Kâinat (a.s.m.) Efen-

dimizin vekili olarak Müslümanların başkanlığını yapan ve İslâmiyeti korumak ve yaşatmakla görevli olan zât

hilâfet: halifelik;
Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

katledilmek: öldü-

rûlemek

mazlum: zulme

uğramış

nakl-i sahih-i kat'î:

bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

zaman-ı hilâfet:

halifelik zamanı

Hem, nakl-i sahih-i kat'î ile, Emeviye devletinin zuhurunu¹ ve onların padişahlarının çoğu zalim olacağını ve içlerinde Yezid² ve Velid bulunacağını ve Hazret-i Muaviye ümmetin başına geçeceğini,

³ **يَخْرُجُ وَلَدُ الْعَبَّاسِ بِالرَّايَاتِ السُّودِ فَإِذَا مَلَكَتْ فَاسْجَحْ** fermanıyla rıfk ve adaleti tavsiye etmiş. Ve Emeviyeden sonra

يَخْرُجُ وَلَدُ الْعَبَّاسِ بِالرَّايَاتِ السُّودِ وَيَمْلِكُونَ

أَضْعَافَ مَا مَلَكَوْا ⁴

¹ Kadî lyâz, eş-Şifâ, 1:338; Ali el-Karî, 1:683; el-Hafâci, Şerhu's-Şifâ, 1:179.

² Bk. el-Askalânî, el-Metâlibü'l-Âliye, no. 4528; el-Albânî, Sahihu'l-Câmi'i's-Sağîr, no. 2579; el-Elbânî, Silsiletü'l-Ehâdisi's-Sahîha, no. 1749.

³ "Başa geçtiğin zaman affedici ol ve âdil davran." el-Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid, 5:186; İbnî Hacer, el-Metâlibü'l-Âliye (tahkik: Abdurrahman el-A'zamî), no. 4085.

⁴ "Abbasoğulları siyah bayraklarla çıkarlar ve öncekilerden ➔

Emevîler: Hulefâ-i Râşidîn dönemin-den sonra (632-661) Şam'da kurulan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

ferman: emir, buy-

ruk

nakl-i sahih-i kat'î: bir hadis-i şerifin Peygamber Efen-dimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

rıfk: yumuşak ve hoşgörülü davranma

ümmet: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden, mü'minler
zuhur: ortaya çıkma

deyip, devlet-i Abbasiyenin zuhurunu ve uzun müddet devam edeceğini haber vermiş. Haber verdiği gibi çıkmış.

Hem, nakl-i sahih-i kat'î ile, Ciharyâr-ı Güzîn ile beraber Uhud veya Hira Dağının başında iken dağ titredi, zelzelelendi. Dağa ferman etti ki:

أَثْبُتْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدٌ¹ deyip, Hazret-i Ömer ve Osman ve Ali'nin şehid olacaklarını haber vermiş. Haber verdiği gibi çıkmış.

→ çok uzun müddet saltanat sürerler." Kadı İyâz, eş-Şifâ, 1:338; Müsned, 3:216-218; Beyhakî, Delâilü'n-Nübüvve: 6:517.

1 "Sâkin ol! Zira senin üstünde bir peygamber, bir siddık ve şehid vardır." Buharî, Fedailü's-Sahâbe:5,7; Ebû Dâvud, Sünnet, 8; Tirmizî, Menakıb: 17, 18; Müsned, 3:112, 5:331; el-Hâkim, el-Müstedrek, 3:450, 451 (verilen bu kaynaklarda "iki şehid" tabiri geçmektedir).

Ciharyâr-ı Güzîn:
seçkin dört dost;
dört halife; Hz.
Ebubekir, Hz.
Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali (r.a.)
devlet-i Abbasiye: Abbasî Dev-

leti. 750-1258 yılları arasında
Müslümanların idaresini yürüten hânedan
ferman etmek:
buyurmak
nakl-i sahih-i

kat'î: bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması
zuhur: ortaya çıkma

Şimdi, ey bedbaht, kalbsiz, biçare adam! “Muhammed-i Arabî akıllı bir adamdı” diye o şems-i hakikate karşı gözünü yuman biçare insan! On beş envâ-ı külliye-i mu’cizâtından birtek nev’i olan umur-u gaybiyeden, on beş ve belki yüz kısmından bir kısmını işittin. Mânevî tevatür derecesinde kat’î bir kısmını duydun. Şu ihbar-ı gayb kısmının yüzden birisini akıl gözüyle gören bir zâta “dâhi-i âzam” denilir ki, ferasetiyle istikbali keşfediyor. Binaenaleyh, senin gibi haydi dehâ desek, yüz dâhi-i âzam derecesinde bir dehâ-yı kudsiyeyi taşıyan bir

bedbaht: talihsiz, kötü bahtlı

biçare: çaresiz

binaenaleyh: bundan dolayı

dâhi-i âzam: en büyük dâhi, en zeki kişi

dehâ: olağanüstü zekâ sahibi

dehâ-yı kudsiye: kudsi dehâ

envâ-ı külliye-i

mu’cizât: çeşitli ve çok yönlü mu’cizeler

ferâset: çabuk sezme ve anlama kabiliyeti; ileri görüşlülük

ihbar-ı gaybî: gayb âleminde gelen haberler

istikbal: gelecek zaman

mânevî tevatür: yalan üzerine birleşmeleri mümkün olmayan bir topluluğun hadis-i şerifi mânâ yönünden aktarması

veya aktarılırken susmak suretiyle doğruluğunu tasdik etmesi

Muhammed-i Arabî: Arapların içinden çıkan peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.m.)

nev’: çeşit, tür

şems-i hakikat: hakikat güneşi

umur-u gaybiye: gaybî, bilinmeyen şeyler

adam yanlış görür mü? Yanlış haber vermeye tenezzül eder mi? Böyle yüz derece bir dehâ-yı âzam sahibinin saadet-i dâreyne dair sözlerini dinlememek, elbette yüz derece divaneliğin alâmetidir.

ALTINCI NÜKTELİ İŞARET

Nakl-i sahih-i kat'î ile, Hazret-i Fatıma'ya (r.a.) ferman etmiş ki:

1 *أَنْتِ أَوَّلُ أَهْلِ بَيْتِي لِحُقُوبِي* deyip, “Âl-i Beytimden, herkesten evvel vefat edip bana iltihak edeceksin” diye söylemiş. Altı ay sonra, haber verdiği gibi aynen zuhur etmiş. (...)

Hem, nakl-i sahih-i kat'î ile, ferman etmiş ki:

1 *Buharî*, Menâkıb: 25, *Müslim*, Fedâilü's-Sahâbe: 101; *İbni Mâce*, Cenâiz: 64; *Müsned*, 6:240, 282, 283; *Kadî İyâz*, *eş-Şifâ*, 1:340.

alâmet: işaret
dehâ-yı âzam: büyük dehâ
divanelik: delilik, akılsızlık
ferman etmek: buyurmak
iltihak etmek: katılmak

nakl-i sahih-i kat'î: bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması
nükte: ince anlam-

lı söz
saadet-i dareyn: dünya ve âhiret mutluluğu
tenezzül etmek: inmek, alçalmak
zuhur: görünme, ortaya çıkma

سَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي ثَلَاثًا وَسَبْعِينَ فِرْقَةً النَّاجِيَةُ وَاحِدَةٌ

مِنْهَا، قِيلَ: مَنْ هُمْ قَالَ: مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي ❶

deyip, ümmeti yetmiş üç fırkaya inkısam edeceğini ve içinde fırka-i nâciye-i kâmile, Ehl-i Sünnet ve Cemaat olduğunu haber veriyor.

Hem ferman etmiş ki:

❷ الْقَدَرِيَّةُ مَجُوسُ هَذِهِ الْأُمَّةِ deyip, çok şubelere inkısam eden ve kaderi inkâr eden Kaderi-

❶ “Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. İçlerinden birisi fırka-i nâciyedir. ‘Onlar kimdir?’ dediler. Buyurdu ki: Bana ve Ashabıma tâbi olanlardır.” *Ebû Dâvud*, Sünnet: 1; *İbni Mâce*, Fiten: 17; *Tirmizî*, İmân: 18; *Müsned*, 2:232, 3:120, 148; Ali el-Kari, *Şerhu’ş-Şifâ*, 1:679.

❷ “Kaderiye fırkası, bu ümmetin mecûsîleridir.” 4:150; el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 1:85; *Ebû Dâvud*, Sünnet: 5; Süyûtî, *el-Fethu’l-Kebîr*, 3:23; *Müsned*, 2:86, 125, 5:406.

Ehl-i Sünnet ve Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve Ashâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler
ferman etmek:

buyurmak
fırka: grup
fırka-i nâciye-i kâmile: kurtuluşa eren kâmil cemaat, topluluk; Ehl-i Sünnet ve Cemaat
inkısam: bölünme, kısımlara ayrılma
kader: Allah’ın

meydana gelecek hadiseleri olma-dan önce bilmesi, takdir etmesi, plânlaması
ümmet: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan gidenler, mü’minler

ye taifesini haber vermiş. Hem çok şubelere inkısam eden Râfızîleri haber vermiş.

Hem, nakl-i sahih-i kat'î ile, İmam-ı Ali'-ye (r.a.) demiş: “Sende, Hazret-i İsâ (a.s.) gibi, iki kısım insan helâkete gider: Birisi ifrat-ı muhabbet, diğeri ifrat-ı adâvetle. Hazret-i İsâ'ya, Nasrânî, muhabbetinden, hadd-i meşrudan tecavüzle-hâşâ-‘ibnullah’ dediler.¹ Yahudi, adâvetinden çok tecavüz ettiler, nübüvvetini ve kemâlini inkâr ettiler. Senin hakkında da, bir kısım,

¹ *Müşned*, 1:160; *Mecmeu'z-Zevâid*, 9:133; *Müstedrek*, 3:123.

adâvet: düşmanlık

hadd-i meşru:

meşrû sınır, helâl daire

hâşâ: asla, kesinlikle öyle değil

helâket: mahvolma, yok olma

ibnullah: Allah'ın oğlu

ifrat-ı adâvet: aşırı derecede düşmanlık besleme

ifrat-ı muhabbet: aşırı derecede sevgi besleme

inkâr etmek: ka-

bul etmemek, reddetmek

inkısam: bölünme, kısımlara ayrılma

Kaderiye: insanın yaptığı işlerin, Allah'ın iradesinden bağımsız olarak, tamamen kulun kendi iradesinden kaynaklandığını ileri süren ve kaderi inkâr eden bir ekol. Onlara göre Allah yalnızca iyiyi yaratır. Kötü ise insan veya şeyta-

nın işidir.

kemâl: mükemmellik, fazilet, erdem

muhabbet: sevgi

nakl-i sahih-i kat'î: bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

Nasrânî: Hristiyan

nübüvvet: peygamberlik

taife: grup, topluluk

tecavüz: sınırı aşmak, ileri gitmek

hadd-i meşrudan tecavüz edecek, muhabbetinden helâkete gidecektir.”

لَهُمْ نَبَزٌ يُقَالُ لَهُمُ الرَّافِضَةُ¹ demiş. “Bir kısmı, senin adâvetinden çok ileri gidecekler. Onlar da Havâriçtir ve Emevîlerin müfrit bir kısım taraftarlarıdır ki, onlara ‘Nâsibe’ denilir.”

Eğer denilse: “Âl-i Beyte muhabbeti Kur’ân emrediyor. Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm çok teşvik etmiş. O muhabbet, Şîalar için belki bir özür teşkil eder.

¹ “Onların bir lâkabı vardır ki, onlara Rafizî denir.” *Müsned*, 1:103.

adâvet: düşmanlık

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah’ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

Emevîler: Hulefâ-i Râşidîn döneminde sonra (632-661) Şam’da kurulan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

hadd-i meşru: meşrû sınır, helâl

daire

Havâriç: Haricîler; Hz. Ali (r.a.) döneminde ortaya çıkan siyasî ve itikadî bir mezhep. Haricîler ismi, “insanlardan, din-den, haktan veya Hz. Ali’den (r.a.) uzaklaşan ve yönetime karşı ayaklanarak cemaatten çıkanlar”

anlamında kullanılmıştır.

helâket: mahvolma, yok olma

muhabbet: sevgi

müfrit: ifrat eden, aşırıya giden

Nâsibe: Hâricîler

Şîa: halifeliğin ilk olarak Hz. Ali’nin hakkı olduğunu savunanlar

tecavüz: sınırı aşmak, ileri gitmek

Çünkü, ehl-i muhabbet bir derece ehl-i se-
kirdir. Niçin Şîalar, hususan Râfızîler o mu-
habbetten istifade etmiyorlar, belki işaret-i
Nebeviye ile o fart-ı muhabbete mahkûm-
durlar?"

Elcevap: Muhabbet iki kısımdır.

Biri: Mânâ-yı harfiyle, yani Resul-i Ek-
rem Aleyhissalâtü Vesselâm hesabına, Ce-
nâb-ı Hak namına, Hazret-i Ali ile Hasan
ve Hüseyin ve Âl-i Beyti sevmektir. Şu mu-
habbet, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Ves-
selâmın muhabbetini ziyadeleştirir, Cenâb-ı
Hakkın muhabbetine vesile olur. Şu mu-
habbet meşrudur, ifratı zarar vermez, teca-

Aleyhissalâtü

Vesselâm:

Allah'ın salât ve
selâmı onun üze-
rine olsun

Cenâb-ı Hak:

Hakkın ta kendisi
olan, sonsuz şe-
ref ve azamet sa-
hibi yüce Allah

ehl-i muhabbet:

muhabbet eden-
ler, sevgi besle-
yenler

ehl-i sekir: ilâhî

bir tecelli ile ken-
dinden geçme hâlî

fart-ı muhabbet:

aşırı sevgi, ifrat
derecesinde sevmek

hususan: özellikle

ifrat: aşırılık

işaret-i Nebeviye:

Peygamber Efen-
dimizin (a.s.m.)
haber vermesi,
işaret etmesi

mânâ-yı harfî: bir

şeyin kendisini

değil de san'atkâ-
rını, ustasını, sa-
hibini bildirip tanı-
tan mânâ

meşru: helâl, dine
uygun

muhabbet: sevgi

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli
ve değerli elçisi
olan Hz. Muham-
med (a.s.m.)

ziyadeleştirmek:
fazlaştırmak, ar-
tırmak

vüz etmez, başkalarının zemmini ve adâvetini iktiza etmez.

İkincisi: Mânâ-yı ismiyle muhabbetir. Yani bizzat onları sever. Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâmı düşünmeden, Hazret-i Ali'nin kahramanlıklarını ve kemâlini ve Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in yüksek faziletlerini düşünüp sever. Hattâ Allah'ı bilmese de, Peygamberi tanımasa da, yine onları sever. Bu sevmek, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın muhabbetine ve Cenâb-ı Hakkın muhabbetine sebebiyet vermez. Hem ifrat olsa, başkaların zemmini ve adâvetini iktiza eder.

İşte, işaret-i Nebeviye ile, Hazret-i Ali hak-

adâvet: düşmanlık

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

Cenâb-ı Hak:

Hakkın ta kendisi olan, sonsuz şeref ve azamet sahibi yüce Allah

fazilet: üstünlük, güzel ahlâk, erdem

ifrat: aşırılık

iktiza etme: gerektirme

kemâl: mükemmellik, fazilet, erdem

mânâ-yı ismî: bir şeyin sahibine değil de, bizzat kendisine bakan ve kendisini tanıtan mânâsı

muhabbet: sevgi

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

tecavüz: sınırı aşmak, ileri gitmek

zemm: kötöleme, kınama

işaret-i Nebeviye:

Peygamber Efen-dimizin (a.s.m.) haber vermesi, işaret etmesi

kında ziyade muhabbetlerinden, Hazret-i Ebu Bekri's-Sıddık ile Hazret-i Ömer'den teberri ettiklerinden, hasârete düşmüşler. Ve o menfi muhabbet, sebab-i hasârettir.

(...)

İşte, bütün bahsettiğimiz umur-u gaybiye, on kısım envâ-ı mu'cizâtından birtek nevidir. O nev'in on kısmından bir kısmını söylemedik. Şimdi, bu kısım ile beraber, i'câz-ı Kur'ân'a dair Yirmi Beşinci Sözde, gayet geniş ihbar-ı gayb nev'inin, dört nev'ini icmâlen beyan etmişiz. İşte buradaki nev'i ile beraber, Kur'ân'ın lisanıyla gaybdan haber verilen o dört büyük nev'i beraber düşün. Gör ki, ne kadar kat'î, şüphesiz, parlak, kuvvetli, kavî bir burhan-ı risalettir ki, bütün bütün kalbi, aklı bozul-

beyan: açıklama, izah

burhan-ı risalet: elçilik, peygamberlik delili

envâ-ı mu'cizât: mu'cizelerin türleri

gayb: bilinmeyen ve görünmeyen âlem

hasâret: zarar, ziyan

i'câz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cize-liği

ihbar-ı gayb: gayb âleminden gelen haberler

kat'î: kesin

kavî: kuvvetli, güçlü

menfi: olumsuz

muhabbet: sevgi

nevi: çeşit, tür

sebab-i hasâret: zarar verme, kaybettirme sebebi

teberri etmek: uzaklaşmak

umur-u gaybiye: gaybî, bilinmeyen şeyler

ziyade: çok, fazla

mayan, elbette iman edecek ki, zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm, Hâlık-ı Külli Şey ve Allâmü'l-Guyûb olan bir Zât-ı Zülcelâlin resulüdür ve Ondan haber alıyor.

(...)

YEDİNCİ NÜKTELİ İŞARET

Mu'cizât-ı Nebeviyenin bereket-i taam hususunda olan kısmından birkaç kat'î ve mânen mütevatir misaline işaret edeceğiz.

(...)

ONUNCU MİSAL: Nakl-i sahih-i kat'î ile, Hazret-i İmam-ı Ali der:

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

Allâmü'l-Guyûb:

gayb âlemini ve bütün gizlilikleri bilen Allah

bereket-i taam:

ye-mekteki bereket

Hâlık-ı Külli Şey:

herşeyin yaratıcısı olan Allah

kat'î:

kesin
mânen: mânevî olarak

mu'cizât-ı Nebe-

viye: Peygamberimizin (a.s.m.) mu'cizeleri

mütevatir:

yalan-da birleşmeleri mümkün olmayan toplulukların bir-birinden ve ilk topluluğun da Peygamber Efendimizden (a.s.m.) aktardığı haber

nakl-i sahih-i kat'î:

bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

dimizden (a.s.m.) doğru ve sağlam kanallarla aktarılması

nükte: ince anlam-lı söz

resul: elçi, peygamber

zât-ı Ahmediye:

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in zâtı, kişiliği

Zât-ı Zülcelâl:

sonsuz büyüklük ve azamet sahibi olan Zât, Allah

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Benî Abdilmuttalib'i cem etti. Onlar kırk adam idiler. Onlardan bazıları bir deve yavrusunu yerdi ve dört kıyye süt içerde. Halbuki, umum onlara bir avuç kadar bir yemek yaptı; umum yiyip tok oldular, yemek eskisi gibi kaldı. Sonra, üç dört adama ancak kâfi gelir ağaçtan bir kap içinde süt getirdi. Umumen içtiler, doydular; içilmemiş gibi bâki kaldı.¹

İşte, Hazret-i Ali'nin şecaati ve sadakati kat'iyetinde bir mu'cize-i bereket!

ON BİRİNCİ MİSAL: Nakl-i sahih ile,

¹ Kadı İyâz, *eş-Şifâ*, 1:293; Ali el-Kari, *eş-Şifâ*, 1:607; el-Hafâcî, *Şerhu's-Şifâ*, 3:36; el-Heysemî, *Mecmeu'z-Zevâid*, 8:302-303; Ahmed ibni Hanbel, *Fedâilü's-Sahâbe* (tahkik: Vasiyyüllah), 1220; *Müsned*, 1:159.

Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun
bâki kalma: geriye kalma, arta kalma
Benî Abdilmuttalib: Abdilmuttalib oğulları
cem etmek: toplamak
Fatimatü'z-Zehrâ:

Hiz. Fatıma (r.anha)
kat'i: kesin
kıyye: okka, 1.283 grama karşılık gelen ağırlık ölçüsü
mu'cize-i bereket: bereketle ilgili mu'cize
nakl-i sahih: bir hadis-i şerifin Peygamber Efendimizden (a.s.m.)

doğru ve sağlam kanallarla aktarılması
Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hiz. Muhammed (a.s.m.)
sadâkat: bağlılık, doğruluk
şecaat: yiğitlik, cesurluk

Hazret-i Ali ve Fatımatü'z-Zehrâ velîmesinde, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Bilâl-ı Habeşîye emretti: “Dört beş avuç un, ekmek yapılsın ve bir deve yavrusu kesilsin.”

Hazret-i Bilâl der: Ben taamı getirdim. Mübarek elini üstüne vurdu. Sonra taife taife Sahabeler geldiler, yediler, gittiler. O yemekten bâki kalan miktara yine bereketle dua etti. Bütün Ezvâc-ı Tâhirâta, herbirine birer kâse gönderildi. Emretti ki: “Hem yesinler, hem yanlarına gelenlere yedirsinler.”¹

Evet, böyle mübarek bir izdivaçta, elbette böyle bir bereket lâzımdır ve vukuu kat'îdir.

¹ Kadı İyâz, *eş-Şifâ*, 1:297; Ali el-Kari, *eş-Şifâ*, 1:613; Beyhakî, *Delâilü'n-Nübüvve*: 3:160.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

bâki kalma: geriye kalma, arta kalma

Ezvâc-ı Tâhirât:

Hz. Peygamber Efendimizin (a.s.m.) iffetli, mü-

barek hanımları

izdivaç: evlilik

kat'î: kesin

mübarek: bereketli

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.)

dünya gözüyle

gören ve onun

yolundan giden

Müslümanlar

taam: gıda, yiyecek

taife: grup, topluluk

velîme: düğün ziyafeti

vuku: gerçekleşme, meydana gelme

ON İKİNCİ MİSAL: Hazret-i İmam-ı Cafer-i Sadık, pederleri İmam-ı Muhammedü'l-Bâkır'dan, o da pederi İmam-ı Zeynelâbidin'den, o dahi İmam-ı Ali'den nakle-der ki:

Fatimatü'z-Zehrâ, yalnız ikisine kâfi gelecek bir yemek pişirdi. Sonra Ali'yi gönder-di, tâ Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesse-lâm gelsin, beraber yesinler. Teşrif etti ve emretti ki, o yemekten herbir ezvâcına bi-rer kâse gönderildi. Sonra kendine, hem Ali'ye, hem Fatıma ve evlâtlarına birer kâ-se ayrıldıktan sonra, Hazret-i Fatıma der: “Tenceremizi kaldırdık; daha dolu olup taşıyordu. Meşiet-i İlâhiye ile, hayli zaman o yemekten yedik.”¹

¹ Kadı İyâz, *eş-Şifâ*, 1:294; Ali el-Kari, *eş-Şifâ*, 1:608; İbni Hacer, *el-Metâlibü'l-Âliye*, 4:73, no. 4001.

Aleyhissalâtü Vesselâm: Al-lah'ın salât ve se-lâmı onun üzerine olsun
ezvâc: hanımlar, eşler
İmam-ı Zeynelâbi-din: Hz. Hüse-

yin'in oğlu ve on iki imamın dör-düncüsü
kâfi: yeterli
kâse: kap, çanak
meşiet-i İlâhiye: Allah'ın dilemesi, iradesi
peder: baba

Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muham-med (a.s.m.)
teşrif etmek: şeref vermek, şereflen-dirmek

Acaba niçin bu nuranî, yüksek silsile-i rivayetten gelen şu mu'cize-i berekete, gözünle görmüş gibi inanmıyorsun? Evet, buna karşı şeytan dahi bahane bulamaz.

mu'cize-i bereket:

bereketle ilgili
mu'cize

nuranî: nurlu,

parlak, aydınlık

silsile-i rivayet:

birinin diğerine

nakletmesiyle

gelen rivayet,

nakil zinciri

Kur'ân'da Sahabeler

(Yedinci Lem'a'dan)

BEŞİNCİSİ

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى

الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا ۝۱

ilâ âhir. Şu âyetin başı, Sahabelerin enbiyadan sonra nev-i beşer içinde en mümtaz olduklarına sebep olan secâyâ-yı âliye ve mezâyâ-yı galiyeyi haber vermekle, mânâ-yı sarihiyle, tabakat-ı Sahabenin istikbalde

1 "Muhammed Allah'ın Resulüdür. Onunla beraber olanlar da kâfirlere karşı şiddetli, kendi aralarında ise pek merhametlidirler. Sen onların rükû ve secde ettiklerini görürsün." Fetih Sûresi, 48:29.

âyet: Kur'ân'ın her bir cümlesi

enbiya: nebiler, peygamberler

ilâ âhir: sonuna kadar

istikbal: gelecek zaman

mânâ-yı sarih:

açık anlam

mezâyâ-yı galiye:

çok kıymetli, yüksek meziyetler

mümtaz: seçkin

nev-i beşer: insanlık

Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.)

hayattayken görüp onun yolundan gidenler

secâyâ-yı âliye: yüce ahlâki değerler

tabakat-ı Sahabe: Sahabilerin dereceleri

muttasıf oldukları ayrı ayrı mümtaz has sıfatlarını ifade etmekle beraber, mânâ-yı işârîsiyle, ehl-i tahkikçe vefat-ı Nebevîden sonra makamına geçecek Hulefâ-i Râşidîne hilâfet tertibiyle işaret edip, herbirisinin en meşhur medar-ı imtiyazları olan sıfât-ı hassayı dahi haber veriyor.¹ Şöyle ki:

وَالَّذِينَ مَعَهُ² maiyet-i mahsusa ve sohbet-i hassa ile ve en evvel vefat ederek yine maiyetine girmekle meşhur ve mümtaz olan Hazret-i Sıddık'ı gösterdiği gibi,

¹ Bk. Ahmed bin Hanbel, *Fezâilü's-Sahâbe*: 1:434; Bağâvi, *Maâlimü't-Tenzîl*: 4:206.

² "Onunla beraber olanlar." Fetih Sûresi, 48:29.

ehl-i tahkik: hakikatleri delilleri ile araştıran âlimler

has: özel

Hazret-i Sıddık:

Hz. Ebu Bekir (r.a.)

hilâfet: halifelik, Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik

Hulefâ-i Râşidîn: dört büyük halife;

Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali

maiyet: beraberlik, yakınlık

maiyet-i mahsusa: özel beraberlik

mânâ-yı işârîsi: işaretle ifade edilen mânâ

medar-ı imtiyaz: farklı ve üstün olma sebebi

muttasıf: vasıflanmış, bir özellikle sıfatlandırılmış

mümtaz: seçkin

sıfât-ı hassa: şahsa ait özel sıfatlar

sohbet-i hassa: özel sohbet ve yakınlık

tertib: düzenleme

vefat-ı Nebevî: Peygamberimizin vefatı

1 **أَشَدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ** ile, istikbalde küre-i arzın devletlerini fütuhâtıyla titretecek ve adaletiyle zalimlere sâika gibi şiddet gösterecek olan Hazret-i Ömer'i gösterir. Ve

2 **رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ** ile, istikbalde en mühim bir fitnenin vukuu hazırlanırken, kemâl-i merhamet ve şefkatinden, İslâmlar içinde kan dökülmemek için ruhunu feda edip teslim-i nefis ederek Kur'ân okurken mazlumen şehid olmasını tercih eden Hazret-i Osman'ı da haber verdiği gibi;

تَرِيَهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا 3

1 "Kâfirlere karşı şiddetli." Fetih Sûresi, 48:29.

2 "Kendi aralarında merhametli." Fetih Sûresi, 48:29.

3 Sen onların rükû ve secde ettiklerini görürsün. Onlar Allah'ın lûtfunu ve rızasını ararlar. Bk. Fetih Sûresi, 48: 29.

fitne: ahlâkta ve toplum düzeninde azgınlık ve bozgunculuk

fütuhât: fetihler, zaferler

istikbal: gelecek zaman

kemâl-i merha-

met ve şefkat: mükemmel ve kusursuz merhamet ve şefkat

küre-i arz: yeryüzü

mazlumen: zulme uğrayarak

sâika: yıldırım ateşi

teslim-i nefis: bir kişinin kendisini bir şeye teslim etmesi

vuku: gerçekleşme, meydana gelme

zalim: haksızlık eden

saltanat ve hilâfete kemâl-i liyakat ve kahramanlıkla girdiği halde ve kemâl-i zühd ve ibadet ve fakr ve iktisadî ihtiyar eden ve rükû ve sücudda devamı ve kesreti herkesçe musaddak olan Hazret-i Ali'nin (r.a.) istikbaldeki vaziyetini ve o fitneler içindeki harpleriyle mes'ul olmadığını ve niyeti ve matlubu fazl-ı İlâhî olduğunu haber veriyor.
(...)

fakr: fakirlik
fazl-ı İlâhî: Allah'ın lütfu, ihsanı
fitne: ahlâkta ve toplum düzeninde azgınlık ve bozgunculuk
hilâfet: halifelik, Peygamberimizin vekili olarak din ve dünya işlerinde genel reislik
ihtiyar etmek:

seçmek
iktisad: tutumluluk
istikbal: gelecek zaman
kemâl-i liyakat: tam anlamıyla layık oluş
kemâl-i zühd: Allah korkusuyla tam olarak günahlardan kaçınıp kendini ibadete verme

kesret: çokluk
matlub: istek, arzu
mes'ul: sorumlu
musaddak: tasdik edilen, doğrulan
rükû: namazda eğilme
saltanat: egemenlik
sücut: namazda yere kapanma

Bir Tetimme

İKİNCİ NÜKTE

İşte bu âyet-i kerime,

مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا¹

tabiriyle, sırat-ı müstakimin ehli ve hakikî niam-ı İlâhiyeye mazhar nev-i beşerdeki taife-i enbiya ve kabile-i sıddıkîn ve cemaat-i şüheda ve esnaf-ı salihîn ve envâ-ı tâbiînin bulunduklarını ifade etmekle bera-

¹ “Peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kimseler—ne güzel arkadaşdır onlar!” Nisâ Sûresi, 4:69.

cemaat-i şüheda:

şehitler topluluğu

envâ-ı tâbiîn: Hz.

Muhammed'in
(a.s.m.) ashabıyla
görüşmüş olan
Müslümanların
oluşturduğu grup-
lar

esnaf-ı salihîn:

salih kulların oluş-
turduğu sınıflar

hakikî: gerçek

kabile-i sıddıkîn:

Peygamberleri
her zaman doğru-
layan ve bağlı ka-
lan insanlar toplu-
luğu

mazhar olmak: sa-
hip olmak, edin-
mek

nev-i beşer: in-
sanlık

niam-ı İlâhiye: Al-

lah'ın nimetleri

nükte: ince anlam-
lı söz

sırat-ı müstakim

ehli: doğru yolda
olanlar

taife-i enbiya:

peygamberlerin
oluşturduğu
topluluk

tetimme: ek,
tamamlayıcı not

ber, âlem-i İslâmiyette o beş kısmın en mükemmeli dahi ayrıca sarahaten gösterdikten sonra, o beş kısmın imamları ve baştaki rüesalarını sıfât-ı meşhureleriyle zikretmekle onlara delâlet edip ifade ettiği gibi, ihbar-ı gayb nev'inde bir lem'a-i i'câz ile o taifelerin istikbaldeki reislerinin vaziyetlerini bir vecihle tayin ediyor.

Evet, **مِنَ النَّبِيِّينَ**¹ nasıl ki sarahatle Hazret-i

Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâma bakıyor; **وَالصِّدِّيقِينَ**² fıkrasıyla Ebu Bekri's-Sıddık'a bakıyor. Hem Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâmdan sonra ikinci olduğuna

¹ "Peygamberlerden." Nisâ Sûresi, 4:69.

² "Sıddıklar." Nisâ Sûresi, 4:69.

âlem-i İslâmiyet: İslâm dünyası
Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun
delâlet etmek: delil olmak
fıkra: ifade, cümle

ihbar-ı gayb: bilinmeyen şeyler hakkında haber verme
istikbal: gelecek zaman
lem'a-i i'câz: mucizelik parıltısı
nev'i: tür, çeşit
rüesa: reisler, ön-

de gelenler
sarahat: açıklık
sarahaten: açıkça
sıfât-ı meşhure: meşhur özellikler
taife: grup, topluluk
tayin etme: belirleme
vecih: şekil, yön
zikir: anma

ve en evvel yerine geçeceğine ve “Sıddık” ismi ümmetçe ona ünvan-ı mahsus ve sıddıkînlerin başında görüneceğine işaret ettiği gibi, **وَالشُّهَدَاءُ**¹ kelimesiyle Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman, Hazret-i Ali Rıdvanullahi Aleyhim Ecmaîni, üçünü beraber ifade ediyor. Hem üçü Sıddıktan sonra nübüvvetin hilâfetine mazhar olacaklarını ve üçü de şehid olacaklarını, fazilet-i şهادetleri de sair fezâillerine ilâve edileceğini işaret ve gaybî bir surette ifade ediyor. **وَالصَّالِحِينَ**²

¹ “Şehitler.” Nisâ Sûresi, 4:69.

² “Salihler.” Nisâ Sûresi, 4:69.

evvel: önce
fazilet-i şهادet: şehitlik mertebesinin yüceliği
fezâil: faziletler, üstün özellikler
gaybî: bilinmeyen, gayba ait olan
hilâfet: halifelik
mazhar olan: sahip olan; üzerinde yansıtan
nübüvvet: pey-

gamberlik
Rıdvanullahi Aleyhim Ecmaîn: Allah onların hepsinden razı olsun
sair: diğer, başka
sıddık: çok doğru ve gönülden bağlı
sıddıkîn: daima doğruluk üzere ve Allah'a ve peygambere sada-

katte en ileride olanlar
suret: biçim, görünüş
ümmet: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü'minler
ünvan-ı mahsus: özel ifade, bir kişiye özel olarak kullanılan ünvan

kelimesiyle Ashab-ı Suffe, Bedir, Rıdvan gibi mümtaz zevâta işaret ederek,

1 وَحَسُنَ أَوْلِيكَ رَفِيقًا 1 cümlesiyle, mânâ-yı sarîhiyle onların ittibâna teşvik ve Tâbiînlerdeki tebaiyeti çok müşerref ve güzel göstermekle, mânâ-yı işarîsiyle Hulefâ-i Erbaa'nın beşincisi olarak ve

2 إِنَّ الْخِلَافَةَ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً 2 hadis-i şerifin

1 “Ve bunların arkadaşlıkları ne güzeldir.” Nisâ Sûresi, 4:69.

2 “Hilâfet benden sonra otuz sene devam edecek, ondan sonra saltanat şekline girecektir.” el-Münâviî, *Feyzü'l-Kadîr*: c.3 s.509; İbnu Abdilber, *et-Temhîd*: c.8 s.67. Ayrıca bk.: *Tirmizî*, *Fiten*: 48; *Müsned*, 5:220, 221; el-Elbânî, *Sa-hîhu Câmiu's-Sağîr*, no: 3336.

Ashab-ı Suffe: Hz. Peygamberin (a.s.m.) mescidine bitişik odada barınan ve yalnızca İslâmî ilimleri ders almakla meşgul olan Sahabilere verilen isim

hadis-i şerif: Peygamberimize ait söz, fiil, davranış veya onun onayladığı başkasına ait söz, fiil ve dav-

ranışlar

Hulefâ-i Erbaa: ilk dört halife; Hz. Ebû Bekir (r.a.), Hz. Ömer (r.a.), Hz. Osman (r.a.), Hz. Ali (r.a.)

ittibâ: uyma, tabi olma

mânâ-yı işarî: işaret ettiği mânâ, Kur'ân'ın mânâ tabakalarından birisi

mânâ-yı sarîh:

açıkça anlaşılabilen anlam

mümtaz: seçkin, üstün

müşerref: şerefli, değerli

tâbiîn: Hz. Peygamberin (a.s.m.) ashabıyla görüşmüş, onlardan ders almış nesil

tebaiyet etmek: tabi olmak, uymak

zevât: kişiler

hükmünü tasdik ettiren, müddet-i hilâfeti azlığıyla beraber kıymetini azîm göstermek için o mânâ-yı işarîsiyle Hazret-i Hasan Radiyallahu Anhı gösterir.

(...)

Bu tetimmeye ikinci bir izah

Şu âhir-i Feth'in işaret-i gaybiyesini teyid eden, hem Fâtiha-i Şerifedeki sırat-ı müstakim ehli ve **صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ¹** âye-

¹ “Kendilerine in'âmda bulunduğun kimselerin yolu.” Fâtiha Sûresi, 1:7.

âhir-i Feth: Kur'ân-ı Kerimin 48. sûresi olan Fetih Sûresi'nin son bölümü

azîm: büyük

Fâtiha-i Şerife:

Fatiha Sûresi

işaret-i gaybiye: geleceğe veya bilinmeyen bir ola-

ya işaret

kâfi: yeterli

mânâ-yı işarî: işaret ettiği mânâ, Kur'ân'ın mânâ tabakalarından birisi

müddet-i hilâfet:

halifelik süresi

Radiyallahu Anh:

Allah ondan razı olsun

sırat-ı müstakim

ehli: dosdoğru yol üzere bulunanlar

tetimme: ek, tamamlayıcı not

teyid etme: destekleme, doğrulama

tindeki murad kimler olduğunu beyan eden, hem ebedü'l-âbâdın pek uzun yolunda en nuranî, ünsiyetli, kesretli, cazibedar bir kafil-i rüfekayı gösteren ve ehl-i iman ve ashab-ı şuuru şiddetle o kafil-iye tebaiyet noktasında iltihak ve refakate mucizâne sevk eden şu âyet,

فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ

رَفِيقًا 1

yine âhir-i Feth'in âhirki âyeti gibi, ilm-i

1 "İşte onlar, Allah'ın kendilerine pek büyük nimetler bağışladığı peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kimselerle beraberdirler. Ne güzel arkadaşdır onlar!" Nisâ Sûresi, 4:69.

âhir: son
âhir-i Feth: Kur'an-ı Kerimin 48. sûresi olan Fetih Sûresi'nin son bölümü
ashab-ı şuur: şuurlu kimseler
beyan: açıklama, anlatım
cazibedar: cazibeli, çekici
ebedü'l-âbâd: son-

suzlar sonsuzu
ehl-i iman: Allah'a ve Allah'tan gelen herşeye inanan kimseler, mü'minler
iltihak: katılma
kafile: grup, topluluk
kafile-i rüfeka: arkadaşlar topluluğu

kesretli: çok sayıda
mu'cizâne: mucizeli şekilde
murad: kast edilen, istenen
refakat: eşlik etme, arkadaşlık
tebaiyet etmek: tabi olmak, uymak
ünsiyetli: dost, canayakın

belâgatte “maârîzu'l-kelâm”¹ ve “müstet-beâtü't-terâkib” tabir edilen² mânâ-yı maksuttan başka, işarî ve remzî mânâlarla Hulefâ-i erbaa ve beşinci halife olan Hazret-i Hasan'a (r.a.) işaret ediyor, gaybî umurdan birkaç cihette haber veriyor. Şöyle ki:

Nasıl ki şu âyet, mânâ-yı sarihi ile, nev-i beşerde niam-ı âliye-i İlâhiyeye mazhar olan, ehl-i sırat-ı müstakim olan kfile-i enbiya ve taife-i sıddıkîn ve cemaat-i şüheda

¹ Bk. İbni Manzûr, *Lisânü'l-Arab*: 7:183; Kurtubî, *el-Câmi' bi Ahkâmi'l-Kur'ân*: 10:191, 199.

² Bk. İbni Hacer, *Fethü'l-Bâri*: 1:406; el-Münâvî, *et-Teârif*: 1:32, 55; el-Hamevî, *Ezânetü'l-Edeb*: 2:194.

cemaat-i şüheda:
şehitler topluluğu

ehl-i sırat-ı müstakim: dosdoğru yolda olanlar

gaybî: bilinmeyen, görünmeyen

Hulefâ-i Erbaa: ilk dört halife; Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali

ilm-i belâgat: belâgat ilmi

işarî: işaret yoluyla
kfile-i enbiya:
Peygamberlerin

oluşturduğu topluluk

maârîzu'l-kelâm: sözün katmanları arasından çıkan ince mânâlar

mânâ-yı maksut: kastedilen anlam

mânâ-yı sarih: çok açık bir şekilde anlaşılan anlam

mazhar olan: sahip olan; üzerinde yansıtan

müstetbeâtü't-terâkib: bir sözdeki kelimelerin çağrış-

tırdıkları mânâlar
nev-i beşer: insan türü

niam-ı âliye-i İlâhiye: Cenâb-ı Hakkın yüce nimetleri

remzî: dolaylı olarak

taife-i sıddıkîn: daima doğruluk üzere, Allah'a ve peygambere çok sâdik olanların oluşturduğu topluluk

umur: gelişmeler, olaylar

ve envâ-ı salihîn ve sınıf-ı tâbiîn, *muhsinîn* olduğunu ifade ettiği gibi; âlem-i İslâm'da dahi o taifelerin en ekmeli ve en efdali bulunduğunu ve Nebiyy-i Âhîrzamanın sırr-ı veraset-i nübüvvetten teselsül eden taife-i verese-i enbiya ve Sıddık-ı Ekberin maden-i siddikiyetinden teselsül eden kabile-i siddikîn ve hulefâ-i selâsenin şehadet mer-tebesiyle merbut bulunan kabile-i şüheda,

âlem-i İslâm: İslam dünyası

taife: grup, topluluk

ekmel: en mükemmel

efdal: en faziletli, en üstün

Sıddık-ı Ekber:
Hz. Ebu Bekir (r.a.)

envâ-ı salihîn: dinin emir ve yasaklarını eksiksiz olarak yerine getirenler

hulefâ-i selâse:
üç halife (Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali)

kabile-i siddikîn:
daima doğruluk

üzere Allah'a ve peygambere çok sâdik olanların oluşturduğu topluluk

kabile-i şüheda:
şehitler topluluğu
maden-i siddikiyet: doğruluğun ve sadakatin kaynağı

merbut: bağlı
muhsinîn: güzel işler yapanlar; Allah'ı görür gibi ibadet edenler
nebiyy-i Âhîrzaman: kıyametten önce gönderilen en son peygamber Hz. Muhammed (a.s.m.)

sınıf-ı tâbiîn: Hz. Peygamberin (a.s.m.) ashabıyla görüşmüş, onlardan ders almış olan Müslümanların topluluğu
sırr-ı veraset-i nübüvvet: peygamber varisliğinin sırrı, hikmeti, hakikati

şehadet: şehitlik
taife-i verese-i enbiya: peygamberlerin mirasçılığı olan alimler topluluğu

teselsül eden:
zincirleme devam eden, peşpeşe gelen

1 وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ 1 sırrıyla bağlanan cemaat-i salihîn ve

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ 2

sırrını imtisal eden ve Sahabelerin ve Hulefâ-i Râşidîn'in refakatinde giden esnaf-ı Tâbiîni ihbar-ı gaybî nev'inden gösterdiği gibi, 3 وَالصِّدِّيقِينَ 3 kelimesiyle, mânâ-yı işarî cihetinde, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Ves-

1 "İman eden ve güzel işler yapanlar." Bakara Sûresi, 2:82.

2 "De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin." Âl-i İmrân Sûresi, 3:31.

3 "Siddıklar." Nisâ Sûresi, 4:69.

cemaat-i salihîn:

salih insanların oluşturduğu topluluk

esnaf-ı Tâbiîn: Hz.

Peygamberin (a.s.m.) ashâbıyla görüşmüş, onlardan hadis dinlemiş, ders almış olanların oluşturduğu sınıflar

Hulefâ-i Râşidîn:

insanlara doğru yolu gösteren ilk

dört halife; Hz.

Ebû Bekir (r.a.), Hz. Ömer (r.a.), Hz. Osman (r.a.), Hz. Ali (r.a.)

ihbar-ı gaybî: bilinmeyen ve görünmeyen şeyler hakkında haber verme

imtisal eden: emre uyan

kafîle: grup, topluluk

mânâ-yı işarî: işaretlerle ifade edi-

len anlam

nev'i: tür, çeşit
refakat: eşlik etme, arkadaşlık

Resul-i Ekrem:

Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) hayattayken görüp, onun yolundan giden Müslümanlar

selâmdan sonra makamına geçecek ve halifesi olacak ve ümmetçe “Sıddık” ünvanıyla şöhret bulacak ve sıddıkîn kafilesinin reisi olacak Hazret-i Ebu Bekri’s-Sıddık’ı ihbar ediyor.

1 وَالشُّهَدَاءُ kelimesiyle, Hulefâ-i Râşidîn-den üçünün şهادetini haber veriyor. Ve Sıddıktan sonra üç şehid halife olacaklar.

Çünkü شُهَدَاءُ cem’dir; cem’in ekalli üçtür. Demek Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman, Hazret-i Ali (Radiyallahu Anhüm) Sıddıktan sonra riyaset-i İslâmiyete geçecekler ve

1 “Şehitler.” Nisâ Sûresi, 4:69.

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah’ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

cem’: çoğul

ekal: en az

halife: Hz. Peygamberden sonra idarecilik görevini üstlenen kişi

halife: Hz. Peygamberden sonra idarecilik görevini üstlenen kişi

Hulefâ-i Râşidîn:

insanlara doğru yolu gösteren ilk dört halife; Hz. Ebû Bekir (r.a.), Hz. Ömer (r.a.), Hz. Osman (r.a.), Hz. Ali (r.a.)

ihbar etmek: haber vermek

kafile: grup, topluluk

Radiyallahu Anhüm: Allah onlardan razı olsun

riyaset-i İslâmi-

yet: İslâmî idarenin başı olma

sıddıkîn: daima doğruluk üzere olan, Allah’a ve peygambere sadakatte yüksek mertebelere ulaşmış olanlar

şهادet: şehitlik

ümmet: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü’minler

şehid olacaklar. Aynı haber-i gaybî vuku bulmuştur.

Hem وَالصَّالِحِينَ¹ kaydıyla, Ehl-i Suffe gibi taat ve ibadette Tevrat'ın senâsına mazhar olmuş ehl-i salâhat ve takvâ ve ibadet, istikbalde kesretle bulunacağını ihbar etmekle beraber, وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا² cümlesi, Sahabeyle ilim ve amelde refakat ve tebaiyet eden Tâbiînlerin tebaiyetini tahsin etmekle, ebed yolunda o dört kafilenin refakattle-

¹ "Salihler." Nisâ Sûresi, 4:69.

² "Ve bunların arkadaşlıkları ne güzeldir." Nisâ Sûresi, 4:69.

amel: dinin emirlerini yerine getirme

ebed: sonsuzluk

ehl-i salâhat: Allah'ın bütün emirlerini yerine getiren sâlih kişiler

ehl-i salâhat: Allah'ın bütün emirlerini yerine getiren sâlih kişiler

ihbar etmek: haber vermek

istikbal: gelecek zaman

kafile: grup, toplu-

luk

kesret: çokluk

sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) hayattayken görüp, onun yolundan giden Müslümanlar

senâ: övgü

taat: Allah'ın emirlerine uyma, yasaklarından kaçınma

tâbiîn: Hz. Peygamberin (a.s.m.) ashabıyla görüş-

müş, onlardan hadis dinlemiş, ders almış olan Müslümanlar

tahsin etmek: güzel bulmak

takvâ: Allah'ın emirlerini tutup, günahlardan sakınma

tebaiyet etmek: tabi olmak, uymak

Tevrat: Hz. Mûsâ'ya indirilen kutsal kitap

rini hasen ve güzel göstermekle beraber; Hazret-i Hasan'ın (r.a.) birkaç ay gibi kısacık müddet-i hilâfeti çendan az idi, fakat

1 **إِنِّ الْخِلَافَةَ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً** 1 hükmüyle ve ihbar-ı gaybiye-i Nebeviyenin tasdikiyle ve

إِبْنِي حَسَنٌ هَذَا سَيِّدٌ سَيُصْلِحُ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ فِئَتَيْنِ

عَظِيمَتَيْنِ 2

hadisindeki mucizâne ihbar-ı gaybî-yi Nebevîyi tasdik eden ve iki büyük ordu, iki cemaat-i azîme-i İslâmiyenin musalâhasını temin eden ve nizâi ortalarından kaldıran Hazret-i Hasan'ın (r.a.) kısacık müddet-i hi-

1 “Hilâfet benden sonra otuz sene devam edecek, ondan sonra saltanat şekline girecektir.” el-Münâvîî, *Feyzü'l-Kadir*: c.3 s.509; İbnu Abdilber, *et-Temhid*: c.8 s.67.

2 “Şu benim oğlum Hasan, seyyiddir. Allah onun vasıtasıyla Müslümanların iki büyük ordusunu barıştıracaktır.” *Buhârî*, Fiten: 20; *Tirmizî*, Menâkıb: 25; *Nesâî*, Cum'a: 27; *Müsned*, 5:38, 44,49, 51.

cemaat-i azîme-i İslâmiye: büyük İslâm topluluğu
çendan: gerçi
hasen: güzel
ihbar-ı gaybiye-i

Nebeviye: Hz. Peygamberin (a.s.m.) geleceğe dair haber vermesi
mu'cizâne: mu'cizeli şekilde

musalâha etmek: barışmak
müddet-i hilâfet: halîfelik süresi
nizâ: kavga, uyuşmazlık

lâfetini ehemmiyetli gösterip, Hulefâ-i Erbaaya bir beşinci halife göstermek için, ihbar-ı gaybî nev'inden mânâ-yı işarîsiyle ve

وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا kelimesinde beşinci halifenin ismine, ilm-i belâgatte “müstetbeâtü't-terâkib” tabir edilen bir sırla işaret ediyor.

İşte, mezkûr işarî ihbarlar gibi daha çok sırlar var. Sadedimize gelmediği için şimdilik kapı açılmadı. Kur'ân-ı Hakîmin çok âyâtı var ki, herbir âyet çok vecihlerle ihbar-ı gaybî nev'indendir. Bu nevi ihbârât-ı gaybiye-i Kur'âniye binlerdir.

âyât: âyetler

halife: Hz. Peygamberden sonra idarecilik görevini üstlenen kişi

halife: Hz. Peygamberden sonra idarecilik görevini üstlenen kişi

Hulefâ-i Erbaa: dört büyük halife

ihbar etmek: haber vermek

ihbârât-ı gaybiye-i Kur'ân: geçmiş ve gelecek

zamana ait olan haber

ihbâr-ı gaybî: bilinmeyen gayb âleminde, gelecekte haber verme

ilm-i belâgat: belâgat ilmi

işarî: işaret yoluyla

Kur'ân-ı Hakîm: her âyet ve sûresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân

mânâ-yı işarî: bir sözün dolaylı olarak ifade ettiği anlam

mezkûr: adı geçen

müddet-i hilâfet: halifelik süresi

müstetbeâtü't-terâkib: bir sözdeki kelimelerin çağrıştırdıkları mânâlar

nev'i: tür, çeşit

saded: asıl mevzu, konu

vecih: yön

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ ۱
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ ۚ ۲

1 “Ey Rabbimiz, unuttur veya hataya düşer de bir kusur işlersek bizi onunla hesaba çekme!” Bakara Sûresi, 2:286.

2 “Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bilgimiz yoktur. Muhakkak ki Sen, ilmi ve hikmeti herşeyi kuşatan Alîm-i Hakîmsin.” Bakara Sûresi, 2:32.

Hız. Ali zamanında başlayan muharebelerin mahiyeti

(On Beşinci Mektup, 2. Makam'dan)

İKİNCİ SUÂLİNİZİN MEÂLİ: Hazret-i Ali (r.a.) zamanında başlayan muharebele-
rin mahiyeti nedir? Muhariplere ve o harp-
te ölen ve öldürenlere ne nam verebiliriz?

Elcevap: Cemel Vak'ası denilen Hazret-i Ali ile Hazret-i Talha ve Hazret-i Zübeyr ve Âişe-i Sıddîka (rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecmaîn) arasında olan muharebe, adalet-i mahzâ ile adalet-i izafiyenin mücadelesi-
dir. Şöyle ki:

adâlet-i izafiye:
zamanın şartları-
na göre değişebi-
len, toplumun se-
lâmeti için ferdin
feda edilmesini
öngören adalet
adalet-i mahzâ:
tam ve mükem-
mel adalet; "ferdin
hukuku asla fedâ
edilemez" görü-
şündeki adalet
Âişe-i Sıddîka:
Hz. Âişe (r.anha)

cemel Vak'ası:
Hz. Ali (r.a.) ile
Hz. Âişe (r.anha)
arasında, 656 ta-
rihinde gerçekte-
şen savaş
Hazret-i Talha:
cennetle müjdele-
nen on sahabiden
biri olan Talha b.
Ubeydullah
Hazret-i Zübeyir:
cennetle müjdele-
nen on sahabeden

biri ve Resul-i Ek-
rem'in (a.s.m.)
halası olan Hz.
Safiyye'nin oğlu
mahiyet: iç yüz,
asıl, esas
muharebe: harp,
savaş
muharip: harp
eden, savaşçı
rıdvânullahi teâlâ
aleyhim ecmaîn:
Allah onların hep-
sinden razı olsun

Hazret-i Ali, adalet-i mahzâyı esas edip Şeyheyn zamanındaki gibi o esas üzerine gitmek için içtihad etmiş. Muâırızları ise, Şeyheyn zamanındaki safvet-i İslâmiye adalet-i mahzâyâya müsait idi; fakat mürur-u zamanla İslâmiyetleri zayıf muhtelif akvam hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyeye girdikleri için, adalet-i mahzânın tatbikatı çok müşkül olduğundan, “ehvenüşşerri ihtiyar” denilen adalet-i nisbiye esası üzerine içtihad ettiler. Münakaşa-i içtihadiye siyasete girdiği için muharebeyi intac etmiştir.

adalet-i mahzâ: tam ve mükemmel adalet; “ferdin hukuku asla fedâ edilemez” görüşündeki adalet

adâlet-i nisbiye: zamanın şartlarına göre değişebilen, toplumun selâmeti için ferdin feda edilmesini öngören göreceli adalet

akvâm: kavimler, milletler

ehvenüşşerri ihtiyar: iki şerden

daha az zararlı olanının tercih edilmesi

hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye: İslâmın sosyal hayatı

icthad: dinen kesin olarak belirtilmeyen bir konuda Kur’ân ve hadîsten hüküm çıkarma

intaç: netice verme

muâırız: karşı çıkan, muhalif

muharebe: harp, savaş

muhtelif: çeşitli, farklı

münakaşa-i içtihadîye: içtihatla ilgili tartışma

mürur-u zaman: zamanın geçmesi

müşkül: zor, sıkıntılı

safvet-i İslâmiye: İslâmiyetin saflığı, temizliği

Şeyheyn: iki şeyh; Hz. Ebûbekir ve Hz. Ömer’e verilen ünvan

tatbikat: uygulamalar

Madem sırf lillâh için ve İslâmiyetin menâfii için içtihad edilmiş ve içtihadından muharebe tevellüt etmiş; elbette hem katil, hem maktul, ikisi de ehl-i Cennettir, ikisi de ehl-i sevaptır diyebiliriz. Her ne kadar Hazret-i Ali'nin içtihadı musîb ve mukâbilindekilerin hata ise de, yine azâba müstehak değiller. Çünkü, içtihad eden, hakkı bulsa iki sevap var; bulmazsa, bir nevi ibadet olan içtihad sevabı olarak bir sevap alır, hatasından mazurdur. Bizde gayet meşhur ve sözü hüccet bir zât-ı muhakkik, Kürtçe demiş ki:

رَى شَرِّ صَحَابَانِ مَكَّةَ قَالَ وَقِيلَ لَوْ رَأَى جَنَّتِيهِ
قَاتِلٌ وَهَمَّ قَتِيلٌ

azâb: ceza
ehl-i Cennet: Cennet ehli, Cennetlik
ehl-i sevap: Allah tarafından mükâfata lâayık görülenler
hüccet: delil, kanıt
icthad: dinen kesin olarak belirtilmeyen bir konuda

Kur'ân ve hadîsten hüküm çıkarma
lillâh: Allah için
maktul: katledilen, öldürülen
mazur: mazeretli, özürli
menâfi: faydalar, yararlar
muharebe: harp, savaş

mukâbil: karşı
musîb: isabet eden, isabetli
müstehak: hak eden
tevellüt: doğma, meydana gelme
zât-ı muhakkik: gerçekleri araştıran ve delilleriyle bilen âlim zât

Yani: “Sahabelerin muharebesinde kıyl ü kâl etme. Çünkü hem kâtil ve hem maktul, ikisi de ehl-i Cennettirler.”

Adalet-i mahzâ ile adalet-i izafiye'nin izahı şudur ki

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ

فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا¹

Âyetin mânâ-yı işârîsiyle, bir mâsumun hakkı, bütün halk için dahi iptal edilmez. Bir fert dahi, umumun selâmeti için feda edilmez. Cenâb-ı Hakkın nazar-ı merhame-tinde hak haktır, küçüğüne büyüğüne ba-

¹ “Kim bir cana kıymamış veya yeryüzünde fesat çıkarmamış birisini öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibidir.” Mâide Sûresi, 5:32.

adâlet-i izafiye:

zamanın şartlarına göre değişebilen, toplumun selâmeti için ferdin feda edilmesini öngören adalet

adalet-i mahzâ:

tam ve mükemmel adalet; “ferdin hukuku asla fedâ edilemez” görü-

şündeki adalet

Cenâb-ı Hak: Hakkın ta kendisi olan şeref ve yücelik sahibi Allah

ehl-i Cennet: Cennet ehli, Cennetlik

izah: açıklama

kıyl ü kâl: dedikodu

maktul: katledilen, öldürülen

mânâ-yı işârî: işa-

ret edilen mânâ

mâsum: suçsuz, günahsız

muharebe: harp, savaş

nazar-ı merhamet: merhamet bakışı

selâmet: esenlik, güven

umum: bütün, genel

kılmaz. Küçük, büyük için iptal edilmez. Bir cemaatin selâmeti için, bir ferдин rızası bulunmadan, hayatı ve hakkı feda edilmez. Hamiyet namına, rızasıyla olsa, o başka meseledir.

Adalet-i izafiye ise, küllün selâmeti için cüz'ü feda eder. Cemaat için, ferдин hakkını nazara almaz. Ehvenüşşer diye bir nevi adalet-i izafiyeyi yapmaya çalışır. Fakat adalet-i mahzâ kâbil-i tatbik ise, adalet-i izafiyeye gidilmez. Gidilse zulümdür.

İşte, İmam-ı Ali Radiyallahü Anh, adalet-i mahzâyı Şeyheyn zamanındaki gibi kâbil-i tatbiktir deyip, hilâfet-i İslâmiyeyi o esas üzerine bina ediyordu. Mukâbilleri ve mua-

adâlet-i izafiye: zamanın şartlarına göre değişebilen, toplumun selâmeti için ferдин feda edilmesini öngören adalet
adalet-i mahzâ: tam ve mükemmel adalet; "ferдин hukuku asla fedâ edilemez" görüşündeki adalet
cemaat: topluluk

cüz': ferd, bütünün parçası
ehvenüşşer: iki şerden daha az zararlı olanı
hamiyet: din ve vatan gibi mukaddes değerleri koruma duygusu ve gayreti
hilâfet-i İslâmiye: İslâm halifeliliği
kâbil-i tatbik: uygulanabilir

küll: bütün, genel
mukâbil: karşı taraf
nazar: dikkat
nevi: tür, çeşit
Radiyallahu Anh: "Allah ondan razı olsun"
selâmet: esenlik, güven
Şeyheyn: iki şeyh; Hz. Ebûbekir ve Hz. Ömer'e verilen unvan

rızları ise, “Kâbil-i tatbik değil; çok müşkülâtı var’ diye, adalet-i izafiye üzerine içti-had etmişler. Tarihin gösterdiği sair esbab ise, hakikî sebep değiller, bahanelerdir.

Eğer desen: “Hilâfet-i İslâmiye noktasında İmam-ı Ali’nin fevkalâde iktidarı, hari-kulâde zekâsı ve yüksek liyakatiyle beraber, seleflerine nisbeten muvaffakiyetsizliği nedendir?”

Elcevap: O mübarek zât, siyaset ve saltanattan ziyade, daha çok mühim başka vazifelere lâyıktı. Eğer tam muvaffakiyet-i siyasiye ve tamam saltanat olsaydı, Şâh-ı Velâyet ünvan-ı mânidârını bihakkın kaza-

adâlet-i izafiye: zamanın şartlarına göre değişebilen, toplumun selâmeti için ferdin feda edilmesini öngören adalet
bihakkın: hakkıyla
esbab: sebepler
fevkalâde: olağanüstü
harikulâde: olağanüstü, hayranlık verici
hilâfet-i İslâmiye: İslâm halifeliği
içti-had: dinen ke-

sin olarak belirtilmeyen bir konuda Kur’ân ve hadîsten hüküm çıkarma
iktidar: güç, kudret, idare
kâbil-i tatbik: uygulanabilir
liyakat: lâıyk olma, ehliyet
muarız: karşı gelen
muvaffakiyet: başarı
muvaffakiyet-i siyasiye: siyasî başarı

mübarek: İlâhî hayra erişmiş
müşkülât: zorluklar, güçlükler
nisbeten: kıyasla, oranla
sair: diğer, başka
selef: öncekiler, kendinden önceki halifeler
Şâh-ı Velâyet: velîlik makamının şâhı, başı
ünvân-ı mânidâr: önemli makam ve isim

namayacaktı. Halbuki, zâhirî ve siyasî hilâfetin pek çok fevkinde mânevî bir saltanat kazandı ve üstad-ı küll hükmüne geçti, hat-tâ kıyamete kadar saltanat-ı mânevîsi bâki kaldı.

Amma Hazret-i İmam-ı Ali'nin Vak'a-i Sıffin'de Hazret-i Muaviye'nin taraftarlarıyla muharebesi ise, hilâfet ve saltanatın muharebesidir. Yani, Hazret-i İmam-ı Ali, ah-kâm-ı dini ve hakaik-i İslâmiyeyi ve âhireti esas tutup, saltanatın bir kısım kanunlarını ve siyasetin merhametsiz mukteziyatlarını onlara feda ediyordu. Hazret-i Muaviye ve taraftarları ise, hayat-ı içtimaiye-i İslâmiyeyi saltanat siyasetleriyle takviye etmek için

ahkâm-ı din: dinin hükümleri, esasları

bâkî: devamlı, sürekli

fevkinde: üstünde

hakaik-i İslâmiye: İslâmın hakikatleri

hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye: İslâmın sosyal hayatı

hilâfet: halifelik

muharebe: harp, savaş

mukteziyât: gereklilikler

saltanat-ı mânevî: mânevî saltanat, egemenlik

takviye: kuvvetlendirme, güçlendirme

üstad-ı küll: bütün

zamanlarda herkesin üstadı

Vak'a-i Sıffin: Sıffin savaşı; Hz. Ali (r.a.) ile onun halifeliğini kabul etmeyen Şam valisi Hz. Muaviye bin Ebu Süfyan (r.a.) arasında 657 yılında olan savaş

zahiri: görünüşte

azimeti bırakıp ruhsatı iltizam ettiler, siyaset âleminde kendilerini mecbur zannedip ruhsatı tercih ettiler, hataya düştüler.

Amma Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in Emevîlere karşı mücadeleleri ise, din ile milliyet muharebesi idi. Yani, Emevîler, devlet-i İslâmiyeyi Arap milliyeti üzerine istinad ettirip, rabîta-i İslâmiyeti rabîta-i milliyetten geri bıraktıklarından, iki cihetle zarar verdiler.

Birisi: Milîl-i saireyi rencide ederek tevhiş ettiler.

Diğeri: Unsuriyet ve milliyet esasları, adaleti ve hakkı takip etmediğinden, zulmeder, adalet üzerine gitmez. Çünkü, unsuriyetperver bir hâkim, milletteşini tercih eder, adalet edemez.

azimet: Allah'ın emirlerini en mükemmel ve eksiksiz yapmaya çalışma

devlet-i İslâmiye: İslâm devleti

Emevîler: Hulefâ-i Râşidîn döneminde sonra (632-661) Şam'da ku-

rulan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

iltizam: kabul etme, taraftarlık

istinad: dayandırma

milîl-i sâire: diğer milletler

muharebe: harp, savaş

rabîta-i İslâmiye:

İslâm bağı

râbîta-i milliye:

milliyet bağı

rencide: incitme

tevhiş: ürkütüp kaçırma

unsuriyet: ırkçılık

unsuriyetperver: ırkçı

الْإِسْلَامِيَّةُ جَبَّتِ الْعَصَبِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ لَا فَرْقَ بَيْنَ
عَبْدٍ حَبَشِيٍّ وَسَيِّدٍ قُرَيْشِيٍّ إِذَا أَسْلَمَا 1

ferman-ı kat'îsiyle, rabıta-i diniye yerine rabıta-i milliye ikame edilmez. Edilse adalet edilmez, hakkaniyet gider.

İşte, Hazret-i Hüseyin, rabıta-i diniyeyi esas tutup, muhik olarak onlara karşı mücadele etmiş, tâ makam-ı şehadeti ihraz etmiş.

1 “İslâm, Câhiliyetten kalma ırkçılık ve kabileciliği ortadan kaldırmıştır. Müslüman olduktan sonra, Habeşli bir köle ile Kureyşli bir efendi arasında hiçbir fark yoktur. “Bu ibare, İslâmiyet öncesi câhiliye âdetlerine dönmekten men eden hadislerden iktibas edilmiştir. Bu mevzuda bir çok hadis-i şerif rivayet edilmiştir. Bunlardan birisi şöyledir:

“İslâm dini, kendinden önceki bâtıl olan fiil, hareket, âdet ve inanışları keser, kaldırır.” *Buharî*, Ahkâm: 4, İmâra: 36, 37; *Ebû Dâvud*, Sünnet: 5; *Tirmizî*, Cihâd: 28, İlim: 16, *Nesâî*, Bey'a: 26; *İbni Mâce*, Cihad: 39; *Müsned*, 4:69, 70, 199, 204, 205, 5:381, 6:402, 403.

ferman-ı kat'î: kesin emir, buyruk
hakkaniyet: adalet ve insaf ölçülerinde hareket etme

ihraz: kazanma, elde etme
ikame: yerleştirme
makam-ı şehâdet: şehitlik makamı

muhik: haklı
rabıta-i diniye: din bağı
rabıta-i milliye: milliyet bağı

Eğer denilse: “Bu kadar haklı ve hakikatli olduğu halde neden muvaffak olmadı? Hem neden kader-i İlâhî ve rahmet-i İlâhiye onların feci bir âkıbete uğramasına müsaade etmiş?”

Elcevap: Hazret-i Hüseyin’in yakın taraftarları değil, fakat cemaatine iltihak eden sair milletlerde, yaralanmış gurur-u milliye-leri cihetiyle, Arap milletine karşı bir fikr-i intikam bulunması, Hazret-i Hüseyin ve taraftarlarının sâfi ve parlak mesleklerine hâlel verip mağlûbiyetlerine sebep olmuş.

Amma kader nokta-i nazarında feci âkıbetin hikmeti ise:

Hasan ve Hüseyin (r.a.) ve onların hanedanları ve nesilleri, mânevî bir saltanata namzet idiler. Dünya saltanatı ile mânevî

âkıbet: netice, son
fikr-i intikam: intikam düşüncesi
gurur-u milliye: millî gurur
hâlel: zarar
hanedan: büyük aile
hikmet: sebep, gaye
iltihak: katılma

kader/kader-i İlâhî: Allah’ın meydana gelecek hadiseleri olmadan önce bilmesi, takdir etmesi, plânlanması
mağlûbiyet: yenilgi
muvaffak: başarılı
namzet: aday
nokta-i nazar: ba-

kış noktası
rahmet-i İlâhiye: Allah’ın rahmeti, şefkat ve merhameti
sâfi: saf, hâlis, temiz
sair: diğer, başka
saltanat: sultanlık, egemenlik

saltanatın cem'i gayet müşküldür. Onun için onları dünyadan küstürdü, dünyanın çirkin yüzünü gösterdi—tâ, kalben dünyaya karşı alâkaları kalmasın. Onların elleri muvakkat ve surî bir saltanattan çekildi; fakat parlak ve daimî bir saltanat-ı mânevîye tayin edildiler. Âdi valiler yerine, evliya akitablarına merci oldular.

ÜÇÜNCÜ SUALİNİZ: “O mübarek zât-ların başına gelen o feci, gaddârâne muamelelerin hikmeti nedir?” diyorsunuz.

Elcevap: Sabıkan beyan ettiğimiz gibi, Hazret-i Hüseyin'in muarızları olan Emevîler saltanatında, merhametsiz gadre sebebiyet verecek üç esas vardı:

âdi: basit, sıradan
aktab: kutuplar, büyük velîlerden zamanının en büyük mürşidi olan kimseler

beyan: açıklama, anlatım

cem': bir araya gelme

Emevîler: Hulefâ-i Râşidîn dönemin-den sonra (632-661) Şam'da ku-

rulan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

evliya: velîler, Allah'ın sevgili kulları

gaddârâne: acımasızca, zâlimâne

gadr: zulüm, acımasızlık

hikmet: sebep, gaye

merci: kaynak

muarız: itiraz eden,

karşı gelen
muvakkat: geçici
mübarek: ilâhî

hayra erişmiş

müşkül: zor

sabıkan: bundan önce

saltanat: sultanlık, egemenlik

saltanat-ı mânevî: mânevî saltanat, egemenlik

surî: dış görünüşe ait

Birisi: Merhametsiz siyasetin bir düsturu olan, “Hükûmetin selâmeti ve âsâyışın devamı için eşhas feda edilir.”

İkincisi: Onların saltanatı unsuriyet ve milliyete istinad ettiği için, milliyetin gaddârâne bir düsturu olan, “Milletin selâmeti için herşey feda edilir.”

Üçüncüsü: Emevîlerin Hâşimîlere karşı an’anesindeki rekabet damarı, Yezid gibi bazılarında bulunduğu için, şefkatsiz bir gadre kâbiliyet göstermişti.

Dördüncü bir sebep de, Hazret-i Hüseyin’in (r.a.) taraftarlarında bulunuyordu ki, Emevîlerin, Arap milliyetini esas tutup sair milletlerin efradına “memâlik” tabir ederek

an’ane: gelenek
asayış: güvenlik
düstur: prensip
efrad: fertler, bireyler
Emevîler: Hulefâ-i Râşidîn döneminde sonra (632-661) Şam’da kurulan İslâm tarihini ilk hanedan devleti

eşhâs: şahıslar, fertler
gaddârâne: acımasızca, zâlimâne
gadr: zulüm, acımasızlık
Hâşimîler: Peygamberimizin (a.s.m.) mensup olduğu kabile

istinad: dayanma
kâbiliyet gösterme: yönelme, gelişme gösterme
memâlik: mülk hâline getirilen yerler ve köleler
sair: diğer, başka
selâmet: güven, esenlik
unsuriyet: ırkçılık

köle nazarıyla bakmaları ve gurur-u milliyelerini kırmaları yüzünden, milel-i saire Hazret-i Hüseyin'in (r.a.) cemaatine intikamkârâne ve müşevveş bir niyetle iltihak ettiklerinden, Emevîlerin asabiyet-i milliyelerine fazla dokunmuş, gayet gaddârâne ve merhametsizcesine, meşhur faciaya sebebiyet vermişlerdir.

Mezkûr dört esbab, zâhirîdir. Kader noktasından bakıldığı vakit, Hazret-i Hüseyin (r.a.) ve akrabasına, o facia sebebiyle hasıl olan netâic-i uhreviye ve saltanat-ı ruhaniye ve terakkiyât-ı mâneviye o kadar kıymettardır ki, o facia ile çektikleri zahmet

asabiyet-i milliyeye:

ırçılık damarı

Emevîler: Hulefâ-i Râşidîn döneminde sonra (632-661) Şam'da kurlan İslâm tarihinin ilk hanedan devleti

esbab: sebepler

gaddârâne: acımasızca, zâlimâne

gurur-u milliyeye:

millî gurur

hâsıl: meydana

gelme

iltihak: katılma

intikamkârâne: intikam alır bir şekilde

kader: Allah'ın meydana gelecek hadiseleri olmandan önce bilmesi, takdir etmesi, plânlaması

mezkûr: anılan, sözü geçen

milel-i saire: diğer milletler

müşevveş: düzensiz, karma karışık

nazar: bakış, görüş

netâic-i uhreviye: âhiretteki neticeler

saltanat-ı ruhaniye: ruhanî, mânevî olarak devam eden saltanat

terakkiyat-ı mâneviye: mânevî ilerlemeler, yükselmeler

zahiri: görünürde, dış görünüşte

gayet kolay ve ucuz düşer. Nasıl ki bir nefer, bir saat işkence altında şehid edilse, öyle bir mertebeyi bulur ki, on sene başkası çalışsa ancak o mertebeyi bulur. Eğer o nefer şehid olduktan sonra ona sorulabilse, “Az birşeyle pek çok şeyler kazandım” diyecektir.

Âl-i Beyte muhabbet esastır

(Emirdağ Lâhikası I,
152. Mektup)

Aziz, muhterem kardeşim,

Evvelâ zatınızın bir risale kadar câmi ve uzun ve müdakkikane hararetili mektubunuzu kemâl-i merakla okudum. Peşin olarak size bunu beyan ediyorum ki, Risale-i Nur'un üstadı ve Risale-i Nur'a Celcelutiye Kasidesinde rumuzlu işaretiyle pek çok alâkadarlık gösteren ve benim hakaik-i imaniyede hususî üstadım, İmam-ı Ali'dir (r.a.).

alâkadarlık: ilgili olma

aziz: çok değerli, izzetli

beyan etmek: açıklamak, izah etmek

câmi: kapsamlı, içine alan

Celcelutiye Kasidesi: Resul-i Ek-

rem Efendimizin (a.s.m.) derslerine istinaden, aslı cifir ve ebced hesabı ile alâkalı olarak Hazret-i Ali (r.a.) tarafından te'lif edilen Süryanice bir kaside

hakaik-i imaniye: iman hakikatleri,

gerçekleri

hususî: özel

kemâl-i merak:

tam bir merak

muhabbet: sevgi

muhterem: hürmete lâyık, saygıdeğer

müdakkikane:

dikkatlice, araştırıp inceleyerek

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۚ

âyetinin nassıyla, Âl-i Beytin muhabbeti, Risale-i Nur'da ve mesleğimizde bir esastır ve Vehhâbîlik damarı, hiçbir cihette Nur'un hakikî şakirtlerinde olmamak lâzım geliyor. Fakat, madem bu zamanda zındıka ve ehl-i dalâlet ihtilâfdan istifade edip, ehl-i imanı şaşırtıp ve şeâiri bozarak Kur'ân ve iman aleyhinde kuvvetli cereyanları var; elbette bu müthiş düşmana karşı cüz'î teferruata dair medar-ı ihtilâf münakaşaların kapısını açmamak gerektir.

Hem, ölmüş insanları zemmetmek, hiç

1 "De ki: Vazifem karşılığında sizden bir ücret istemiyorum; sizden istediğim, ancak akrabaya sevgi, yani Ehl-i Beyti-me muhabbettir." Şûrâ Sûresi, 42:23.

cereyan: akım, hareket

cüz'î: küçük, az, ferdî

ehl-i dalâlet: doğru ve hak yoldan sapan kimseler

ehl-i iman: Allah'a inananlar, mü'minler

hakikî: asıl, gerçek

ihtilâf: anlaşmazlık, uyuşmazlık

istifade etmek: faydalanmak, yararlanmak

medar-ı ihtilâf: anlaşmazlık, uyuşmazlık sebebi

muhabbet: sevgi

münakaşa: tartışma

şakirt: talebe, öğrenci

şeâir: işaretler, İslâma sembol olmuş iş ve ibadetler

teferruat: ayrıntılar

zem: kınama, kötüleme

zındıka: dinsizlik, inançsızlık

lüzumu yok. Onlar, dar-ı âhirete, mahall-i cezaya gitmişler. Lüzumsuz, zararlı, onların kusurlarını beyan etmek, emrolunan muhabbet-i Âl-i Beytin muktezası değildir ve lâzım da değildir diye, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat, Sahabeler zamanındaki fitnelerden bahis açmayı menetmişler. Çünkü Vâkıa-i Cemelde Aşere-i Mübeşşereden Zübeyir ve Talha ve Âişe-i Sıddîka (r.a.) bulunmasıyla Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat, o harbi, içtihad neticesi deyip, “Hazret-i Ali (r.a.) haklı, öteki taraf haksız; fakat içtihad neticesi olduğu cihetle affedilir.”

Hem Vehhâbîlik damarı, hem müfrit Râfızîlerin mezhepleri İslâmiyete zarar verme-

Aşere-i Mübeşşere: cennetle müjdelenen on büyük Sahabî

bahis: konu

beyan etmek: açıklamak, izah etmek

dar-ı âhiret: âhiret yurdu

fitne: ahlâkta ve toplum düzeninde azgınlık ve boz-

gunculuk; imtihan vesilesi olan şey
harb: savaş

icthad: dinen kesin olarak belirtilmeyen bir konuda Kur'ân ve hadisten hüküm çıkarma

mahall-i ceza: ceza ve mükâfâtın verileceği yer

mezhep: dinde tutulan yol, usul

muhabbet-i Âl-i

Beyt: Âl-i Beyte duyulan sevgi

mukteza: bir şeyin gereği

müfrit: bir meselede aşırıya giden

Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) dünya gözûyle görüp onun yolundan giden Müslümanlar

sin diye, Sıffîn Harbindeki bâğîlerden de bahis açmayı zararlı görüyorlar.

Haccac-ı Zâlim, Yezid ve Velid gibi heriflere ilm-i kelâmın büyük allâmesi olan Sadeddin-i Taftazanî, “Yezide lânet caizdir” demiş; fakat “Lânet vaciptir” dememiş. “Hayırdır ve sevabı vardır” dememiş. Çünkü, hem Kur’ân’ı, hem Peygamberi, hem bütün Sahabelerin kudsî sohbetlerini inkâr eden hadsizdir. Şimdi onlardan meydanda gezenler çoktur. Şer’an bir adam, hiç mel’unları hatıra getirmeyip lânet etmese, hiçbir zararı yok. Çünkü, zem ve lânet ise, medih ve muhabbet gibi değil; onlar amel-i

allâme: büyük âlim

bâğî: idareye baş-kaldıran

hadsiz: sayısız

ilm-i kelâm: iman hakikatlerini ispat eden ve açıklayan bilim dalı

kudsî: kutsal

lânet: beddua etme

medih: övgü, şükür

mel’un: lânetlenmiş, kötülenmiş

muhabbet: sevgi

Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) dünya gözüyle görüp onun yolundan giden Müslümanlar

Sıffîn Harbi: Hz. Ali (r.a.) ile onun halifeliğini kabul etmeyen Şam va-

lisi Hz. Muaviye bin Ebu Süfyan (r.a.) arasında 657 yılında olan savaş

şer’an: dinen, şeriata göre

vacip: dinî bakımdan yapılması şart ve kesin olan emir

zem: kınama, kötüleme

salihde dahil olamaz. Eğer zararı varsa daha fena...

İşte şimdi gizli münafıklar, Vehhâbîlik damarıyla en ziyade İslâmiyeti ve hakikat-i Kur'âniyeyi muhafazaya memur ve mükellef olan bir kısım hocaları elde edip, ehl-i hakikati Alevîlikle ittiham etmekle birbiri aleyhinde istimal ederek dehşetli bir darbeyi İslâmiyete vurmaya çalışanlar meydana geziyorlar. Sen de bir parçasını mektubunda yazıyorsun. Hattâ sen de biliyorsun; benim ve Risale-i Nur'un aleyhinde istimal edilen en tesirli vasıtayı hocalardan bulmuşlar.

Şimdi Haremeyn-i Şerîfeyne hükmeden Vehhâbîler ve meşhur, dehşetli dâhîlerden İbnü't-Teymiye ve İbnü'l-Kayyim-i Cevzî-

amel-i salih: dince makbul olan iyi, güzel ve faydalı iş
dâhî: eşine ender rastlanır hârikulade zekî, fetânet ve hikmet sahibi
ehl-i hakikat: hakikat ehli, doğru ve hak yolda

olanlar
hakikat-i Kur'âniye: Kur'ân hakikati
Haremeyn-i Şerîfeyn: Kâbe ve Medine'deki Peygamber Efendimizin (a.s.m.) mes-cidi

istimal etmek: kullanmak
ittihâm etmek: suçlamak
muhafaza: saklama, koruma
mükellef: yükümlü
münafık: iki yüzlü, inanmadığı halde inanmış görünen

nin pek acip ve cazibedar eserleri İstanbul'da çoktan beri hocaların eline geçmesiyle, hususan evliyalara aleyhinde ve bir derece bid'alara müsaadekâr meşreplerini kendilerine perde yapmak isteyen, bid'alara bulaşmış bir kısım hocalar, sizin, muhabbet-i Âl-i Beytten gelen ve şimdi izharı lâzım olmayan içtihadınızı vesile ederek hem sana, hem Nur şakirtlerine darbe vurabilirler. Madem zemmetmemek ve tekfir etmemekte bir emr-i şer'î yok, fakat zemde ve tekfirden hüküm-ü şer'î var. Zem ve tekfir, eğer haksız olsa, büyük zararı var; eğer haklı ise, hiç hayır ve sevap yok. Çünkü tekfire ve zemme müstehak hadsizdir. Fa-

acip: acayip, tuhaf
bid'a: dinin aslında olmadığı halde, sonradan dine sokulan zararlı âdet ve uygulamalar
cazibedar: cazibeli, çekici
emr-i şer'î: şeriyyatın emri
evliya: Allah dostları, velîler
hadsiz: sayısız
hüküm-ü şer'î: şe-

riyatın hükmü, kanunu
içtihad: dinen kesin olarak belirtilmeyen bir konuda Kur'an ve hadisten hüküm çıkarma
izhar: gösterilme, ortaya çıkarılma
meşreb: hareket tarzı, metot
muhabbet-i Âl-i Beyt: Âl-i Beyte

duyulan sevgi
müsaadekâr: müsaade edici, izin verici
müstehak: hak etmiş, lâyık
şakirt: talebe, öğrenci
tekfir: bir kişiyi küfürle itham etme, suçlama
zem: kınama, kötüleme

kat zemmetmemek, tekfir etmemekte hiçbir hükm-ü şer'î yok, hiç zararı da yok.

İşte bu hakikat içindir ki, ehl-i hakikat, başta Eimme-i Erbaa ve Ehl-i Beytin Eimme-i İsnâ Aşer olarak Ehl-i Sünnet, mezkûr hakikate müstenid olan kanun-u kudsiyeyi kendilerine rehber edip, İslâmlar içinde o eski zaman fitnelerinden medar-ı bahis ve münakaşa etmeyi caiz görmemişler, menfaatsiz, zararı var demişler.

Hem o harplerde, çok ehemmiyetli Sahabeler, nasılsa iki tarafda bulunmuşlar. O fitneleri bahsetmekte o hakikî Sahabelere,

caiz: sakıncasız, doğru

ehl-i hakikat: hakikat ehli, doğru ve hak yolda olanlar

Eimme-i Erbaa: dört mezhep imamı; İmam-ı Âzam, İmam-ı Şâfiî, İmam-ı Mâlik, İmam-ı Hanbel

Eimme-i İsnâ

Aşer: On İki İmam

fitne: ahlâkta ve toplum düzeninde

azgınlık ve bozgunculuk; imtihan vesilesi olan şey

hakikat: gerçek; bir şeyin asıl mahiyeti

hakikî: asıl, gerçek

hükm-ü şer'î: şeriatın hükmü, kanunu

kanun-u kudsiye: kutsal kanun

medar-ı bahis: söz konusu

mezkûr: anılan,

sözü geçen

münakaşa etme: tartışma

müstenid: dayanan

Sahabe: Hz. Peygamber'i (a.s.m.) dünya gözûyle görüp onun yolundan giden Müslümanlar

tekfir: bir kişiyi küfürle itham etme, suçlama

zem: kınama, kötüleme

Talha ve Zübeyir (r.a.) gibi Aşere-i Mübeşşereye dahi tarafgirane bir inkâr, bir itiraz kalbe gelir. Hatâ varsa da tevbe ihtimali kuvvetlidir. O eski zamana gidip lüzumsuz, zararlı, şeriat emretmeden o ahvalleri tetkik etmektense, şimdi bu zamanda bilfiil İslâmiyete dehşetli darbeleri vuran, binler lânete, nefrete müstehak olanlara ehemmiyet vermemek gibi bir hâlet, mü'min ve müdakkik bir zatın vazife-i kudsiyesine muvafık gelemes.

Hattâ Sabri ile küçücük münakaşanız, hem Risale-i Nur'a, hem hakaik-i imaniyenin intişarına ehemmiyetli zarar verdiğini

ahval: hâller, davranışlar

Aşere-i Mübeşşere: cennetle müjdelenen on büyük Sahabî

bilfiil: fiilen, uygulamada

hakaik-i imaniye: iman hakikatleri, gerçekleri

hâlet: durum, hâl

Hazret-i Talha:

Talha b. Ubeydullah (r.a.) ilk sekiz Müslümandan biri

ve ayrıca Cennetle müjdelenen on sahabi arasındadır

intişar: yayılma

lânet: beddua etme

muvafilek: lâayık, uygun

mü'min: Allah'a ve Allah'tan gelen her şeye inanan

müdakkik: dikkatli, inceden inceye araştıran

münakaşa: tartışma

müstehak: hak etmiş, lâayık

şeriat: Allah tarafından bildirilen hükümlerin hepsi

tarafgirane: taraf tutarak

tetkik: inceleme

vazife-i kudsiye: kutsal vazife

Zübeyir: cennetle müjdelenen on sahabeden biri ve Resul-i Ekrem'in (a.s.m.) halası olan Hz. Safiyye'nin oğlu

senden saklamam. Aynı vakitte burada hissettım, müteessir ve müteellim oldum. Sonra senin gibi ehl-i tahkik bir âlimin Risale-i Nur'a oraca ehemmiyetli bir hizmete vesile olacak Sabri oraya gelmesi, ikinizden büyük bir hizmet-i Nuriye beklerken, bilâkis üç cihetle Nura zarar geldiğini hissettım ve gördüm. Acaba neden bu zarar olmuş diye, iki üç gün sonra haber aldım ki, Sabri, mânâsız, lüzumsuz seninle münakaşa etmiş; sen de hiddete gelmişsin. "Eyvah!" dedim. "Yâ Rab! Erzurum'dan imdadıma yetişen bu iki zâtın münakaşasını musalâhaya tebdil et" diye dua ettim. Risale-i Nur'un İhlâs Lem'alarında denildiği gibi, şimdi ehl-i iman, değil Müslüman kardeşleriyle, belki Hristiyanın dindar ruhânîleriyle itti-

bilâkis: aksine, tersine

ehl-i iman: Allah'a inananlar, mü'minler

ehl-i tahkik: gerçeği araştıran ve delilleriyle bilen âlimler

Hristiyan ruhânî-

leri: Hristiyan din adamları

hiddet: öfke

hizmet-i Nuriye: Risale-i Nur hizmeti

İhlas Lem'aları: Yirminci ve Yirmi Birinci Lem'alar

musalâha: barış-

ma

münakaşa: tartışma

müteellim: elem çeken, acı duyan

müteessir: etkilenen, üzülen

tebdil etmek: değiştirmek

fak etmek ve medar-ı ihtilâf meseleleri nazara almamak, nizâ etmemek gerektir. Çünkü küfr-ü mutlak hücum ediyor. Senin, hamiyet-i diniye ve tecrübe-i ilmiye ve Nurlara karşı alâkanızdan rica ediyorum ki, Sabri ile geçen macerayı unutmaya çalış ve onu da affet ve helâl et. Çünkü o, kendi kafasıyla konuşmamış; eskiden beri hocalardan işittiği şeyleri, lüzumsuz münakaşa ile söylemiş. Bilirsin ki, büyük bir hasene ve iyilik, çok günahlara keffaret olur.

Evet, o hemşehrimiz Sabri, hakikaten Nura ve Nur vasıtasıyla imana öyle bir hizmet eylemiş ki, bin hatâsını affettirir. Sizin âlicenaplığınızdan, o Nur hizmetleri hatırı için, dost bir hemşehri ve Nur hizmetinde bir arkadaş nazarıyla bakmalısınız.

âlicenaplık: yüksek ahlâk sahibi
hamiyet-i diniye: dinin koruyuculuğu, dini koruma duygusu
hasene: iyilik, sevap
hemşehri: aynı il-
 den olan kimse,
 memleketli
ittifak etmek: bir-

leşmek
keffaret: günahın
 bağışlanmasına
 vesile olan şey
küfr-ü mutlak:
 sınırsız inançsız-
 lık; Allah'ı ve On-
 dan gelen her şe-
 yi inkâr etmek
medar-ı ihtilâf: an-
 laşmazlık, uyuş-

mazlık sebebi
nazara almak:
 göz önünde bu-
 lundurmak
nazarıyla: gözüyle,
 bakışıyla
nizâ etme: kavga
 etme, uyuşmama
tecrübe-i ilmiye:
 ilmin kazandırdığı
 tecrübe

Sahabelerin bir kısmı, o harplerde, adalet-i izafiye ve nisbiye ve ruhsat-ı şer'iyeyi düşünüp tâbi olarak, Hazret-i Ali'nin (r.a.) takip ettiği adalet-i hakikiye ve azîmet-i şer'iyye ile beraber zâhidâne, müstağniyâne, muktesidâne mesleğini terk edip, muhalif tarafa bu içtihad neticesinde girdiklerini, hattâ İmam-ı Ali'nin (r.a.) kardeşi Ukayl ve "Habrü'l-Ümme" ünvanını alan Abdullah ibni Abbas dahi bir vakit muhalif tarafında bulunduklarından, hakikî Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat,

adalet-i hakikiye:

gerçek adalet

adalet-i izafiye /

adalet-i nisbiye:

zamanın şartlarına göre değişebilen, toplumun selâmeti için ferdin feda edilmesini öngören adalet

azîmet-i şer'iyeye:

Allah tarafından bildirilen hükümlerin hepsini en mükemmel şekilde eksiksiz yapmaya çalışma

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Pey-

gamberin (a.s.m.)

Sünnetine ve As-

hâbının yoluna

bağlı olan ve on-

ların izlediği dinî

yol ve metodu be-

nimseyenler

Habrü'l-Ümme:

Abdullah ibni Ab-

bas

hakikî: asıl, gerçek

icthad: dinen ke-

sin olarak belirtil-

meyen bir konuda

Kur'ân ve hadisten

hüküm çıkarma

muhalif: karşı, ay-

kırı

muktesidâne: ikti-

satlı bir şekilde

müstağniyâne: ih-

tiyaç duymaya-

rak, muhtaç ol-

mayarak

ruhsat-ı şer'iyeye:

dinin verdiği izin

Sahabe: Hz. Pey-

gamberi (a.s.m.)

dünya gözüyle

görüp onun yo-

lundan giden

Müslümanlar

zâhidâne: tam bir

takva içinde ola-

rak

1 **bir dűstur-u esasiye-i űer'iyeye binaen**

2 **طَهَّرَ اللَّهُ أَيْدِينَا فَنُطَهِّرُ السِّنَتَنَا** diyerek o fitnelerin kapısını açmak, bahsetmek caiz görmüyorlar. Çünkü, itiraza müstehak birkaç tane varsa, tarafgirlik damarıyla büyük Sahabelere, hattâ muhalif tarafında bulunan Âl-i Beytin bir kısmına ve Talha ve Zübeyir (r.a.) gibi Aşere-i Mübeşşereden büyük zatlara itiraza başlar, zem ve adavet meyli uyanır diye, Ehl-i Sünnet o kapıyı kapamak taraftarıdır.

1 Fitne kapılarını kapatmak űeriatın gűzelliklerindendir.

2 "Cenâb-ı Hak ellerimizi o kanlı hâdiselere bulaştırmadı; o halde biz de o hâdiselerden bahsedip dilimizi bulaştırmayalım." Ömer bin Abdűlaziz'e ait bir söz. űa'ranî, *El-Yevâkit ve'l-Cevahir*, 2:69; Bâcurî, *űerhü Cevheretü't-Tevhid*, 334.

adavet: dűşmanlık
Aşere-i Mübeşşere: cennetle müjdelenen on büyük Sahabi
caiz: sakıncasız, doğru
dűstur-u esasiye-i űer'iyeye: űeriatın esas prensipleri,

ana kanunları
fitne: ahlâkta ve toplum düzeninde azgınlık ve bozgunculuk; imtihan vesilesi olan űey
meyl: eğilim
muhalif: karşı, aykırı
müstehak: hak et-

miş, lâayık
Sahabe: Hz. Peygamberi (a.s.m.) dűnya gözűyle görűp onun yolundan giden Müslűmanlar
tarafgirlik: taraf-tarık

Hattâ Ehl-i Sünnetin ve ilm-i kelâmın azîm imamlarından meşhur Sadeddin-i Tafa-tazanî, Yezid ve Velid hakkında tel'in ve tatlile cevaz vermesine mukabil, Seyyid Şerif Cürcanî gibi Ehl-i Sünnet ve'l-Cema-atin allâmeleri demişler: “Gerçi Yezid ve Velid, zâlim ve gaddar ve fâcirdirler; fakat sekeratta imansız gittikleri gaybîdir. Ve kat'î bir derecede bilinmediği için, o şahısların nass-ı kat'î ve delil-i kat'î bulunmadığı vakit, imanla gitmesi ihtimali ve tevbe etmek ihtimali olduğundan, öyle hususî şahsa lânet edilmez. Belki

لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ وَالْمُنَافِقِينَ¹ gibi umumî bir ünvan ile lânet caiz olabilir. Yoksa za-

¹ Allah'ın lâneti zâlimlerin ve münafıkların üzerine olsun.

allâme: büyük âlim
azîm: büyük
caiz: sakıncasız, doğru
cevaz: izin, müsaade, ruhsat
delil-i kat'î: kesin delil
fâcir: günahkâr
gaddar: acımasız
gaybî: bilinmeyen,

görünmeyen
hususî: özel
ilm-i kelâm: iman hakikatlerini ispat eden ve açıklayan bilim dalı
kat'î: kesin
lânet: beddua etme
nass-ı kat'î: kesin delil—Kur'ân-ı

Kerim ve sahih hadisler gibi
sekerat: ölüm ânı
tatlil: doğru yoldan çıktığına hükmetme, dalâlette görme
tel'in: lânetleme, lânet okuma
umumî: genel

rarlı, lüzumsuzdur” diye Sadeddin-i Taftazânî’ye mukabele etmişler.

Senin müdakkikane ve âlimâne mektubuna karşı uzun cevap yazmadığının sebebi, hem ehemmiyetli hastalığım ve ehemmiyetli meşgalelerim içinde acele bu kadar yazabildim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹
Said Nursî

¹ Bâkî olan sadece Odur.

âlimâne: âlimlere
yakışır şekilde

mukabele etmek:
karşılık vermek

müdakkikane: dikkatlice inceleyerek

Hz. Ali sevgisi, küfr-ü mutlaktan korur

(Emirdağ Lâhikası I,
185. Mektup)

Çok aziz ve sıddık, kahraman Sabri,
Cenâb-ı Hak, Galip Bey gibi çok fedakârları İslâm ordusunda yetiştirsin. Bu zât, garpta, aynı şarkta Hulûsi Bey gibi imana hizmet ediyor. Tarikat cihetiyle ehl-i imanı dalâletten çekmeye çalışıyor. Bu zât, eskiden beri Risale-i Nur'u görmeden Nur mesleğinde hareket etmeye çalışmış. Sonra Nurlarla münasebeti kuvvetleştiği zaman, daha ziyade hizmet edebilir. Fakat Nurun

aziz: çok değerli, izzetli

Cenâb-ı Hak: Hak-
kın ta kendisi olan
sonsuz şeref ve
yücelik sahibi Al-
lah

cihet: taraf, yön

dalâlet: hak yol-

dan sapkınlık,
inançsızlık, inkâr

garp: batı

küfr-ü mutlak: Al-
lah'a ve Allah'tan
gelen hiçbir şeye
inanmama, inkâr
etme

sıddık: çok doğru
ve bağlı

şark: doğu

tarikât: yol; İlâhî
hakikatlere ulaş-
mak için, bir mür-
şit gözetiminde
takip edilen yol

mesleği, hakikat ve sünnet-i seniye ve feraize dikkat ve büyük günahlardan çekinmek esastır; tarikate ikinci, üçüncü derecede bakar. Galip kardeşimiz, Alevîler içinde Kadirî, Şâzelî, Rûfâî tarikatlerinin bir hülâsasını sünnet-i seniye dairesinde Hulefa-yı Râşidîn, Aşere-i Mübeşşereye ilişmemek şartıyla, muhabbet-i Âl-i Beyt dairesinde bir tarikat dersi vermesini düşünüyor. Hakikat namına ve imanı kurtarmak ve bid'alar-dan muhafaza etmek hesabına ehemmiyetli üç dört fâidesi var:

Birincisi: Alevîleri başka fena cereyanlara kaptırmamak ve müfrit Râfizîlik ve siyasî Bektaşîlikten bir derece muhafaza etmek için ehemmiyetli fâidesi var.

Aşere-i Mübeşşere: cennetle müjdelenen on büyük Sahabi

bid'a: aslen dinde olmayıp sonradan dine zarar verecek şekilde ortaya çıkan şey

cereyan: akım

feraiz: farzlar

hakikat: tarikat ve

tasavvuf yoluna girmeden, Saha-be gibi doğrudan Kur'ân ve Sünnet ışığında iman hakikatlerine ulaşma

hülâsa: esas, öz

muhabbet-i Âl-i

Beyt: Âl-i Beyte

duyulan sevgi

muhafaza etmek:

korumak

müfrit: bir meselede aşırıya giden

sünnet-i seniye:

Peygamberimizin söz, fiil ve hareketlerine dayanan yüce prensipler

tarikât: yol; İlâhî hakikatlere ulaşmak için, bir mürşit gözetiminde takip edilen yol

İkincisi: Hubb-u Ehl-i Beyti meslek yapan Alevîler ne kadar ifrat da etse, Râfîzî de olsa, zındıkaya, küfr-ü mutlaka girmez. Çünkü muhabbet-i Âl-i Beyt ruhunda esas oldukça, Peygamber ve Âl-i Beytin adavetini tazammun eden küfr-ü mutlaka girmezler. İslâmiyete o muhabbet vasıtasıyla şiddetli bağlanıyorlar. Böylelerini daire-i sünnete tarikat namına çekmek büyük bir fâidedir.

Hem bu zamanda, ehl-i imanın vahdetine çok zarar veren bazı siyasî cereyanlar Alevîlerin fitrî fedakârlıklarından istifade edip kendilerine âlet etmemek için Nur dairesine çekmek büyük bir maslahattır. Madem Nur şakirtlerinin üstadı İmam-ı Ali Radyal-

adavet: düşmanlık

cereyan: akım

daire-i sünnet:

sünnet dairesi

ehl-i iman: Allah'a ve Allah'tan gelen herşeye inanan kimseler, mü'minler

fitrî: yaratılışla ilgili,

yaratılıştan gelen

hubb-u Ehl-i Beyt:

Ehl-i Beyte duyulan

sevgi

ifrat: aşırılık

küfr-ü mutlak: Allah'a ve Allah'tan gelen hiçbir şeye inanmama, inkâr etme

maslahat: fayda, yarar

muhabbet-i Âl-i

Beyt: Âl-i Beyte duyulan sevgi

şakirt: talebe, öğrenci

tarikat: yol; ilâhî hakikatlere ulaşmak için, bir mürşit gözetiminde takip edilen yol

tazammun eden: içine alan, kapsayan

vahdet: birlik, teklik

zındıka: dinsizlik

lahu Anh'tır ve Nur'un mesleğinde hubb-u Âl-i Beyt esastır; elbette hakikî Alevîler kemâl-i iştiyakla o daireye girmeleri gerektir.

Bu zaman, imanı kurtarmak zamanıdır. Seyr-i sülûk-ü kalbî ile tarikat mesleğinde bu bid'alar zamanında çok müşkilât bulunduğundan, Nur dairesi hakikat mesleğinde gidip, tarikatlerin fâidesini temin eder diye o kardeşimize Ramazanını tebrik ve selâmımla beraber yazınız. O da bize dua etsin.

bid'a: aslen dinde olmayıp sonradan dine zarar verecek şekilde ortaya çıkan şey

hakikat: tarikat ve tasavvuf yoluna girmeden, Sahabe gibi doğrudan Kur'ân ve Sünnet ışığında iman hakikatlerine ulaşma

hakikî: asıl, gerçek

hubb-u Âl-i Beyt: Âl-i Beyte duyulan sevgi

kemâl-i iştiyak: tam bir istek ve arzu

müşkilât: zorluklar

Radiyallahu Anh: "Allah ondan razı olsun"

seyr-i sülûk-ü

kalbî: mânevî makamlarda kalp ile yapılan seyir ve seyahat

tarikat: yol; ilâhî hakikatlere ulaşmak için, bir mürşit gözetiminde takip edilen yol

temin etme: sağlamak

Alevîler de Risale-i Nur'u okumalı

(Emirdağ Lâhikası I,
44. Mektup'tan)

Aziz, sıddık kardeşlerim,
Ali köyünde Risale-i Nur şakirtlerinden Ali Efendi, münafıklar hakkında bir âyet-i kerimeyi soruyor. Şimdi zamanım izaha müsait olmadığı için, kısaca bir iki cümle beyan ediyorum.

“Münafık öldükten sonra namazı kılınmaz” meâlindeki âyet, o zamandaki ihbar-ı İlâhî ile bilinen kat'î münafıklar demektir. Yoksa zan ile, şüphe ile münafık deyip namaz kılmamak olmaz. Madem *Lâ ilâhe illâllah* der, ehl-i kıbledir. Sarih küfür söyle-

aziz: çok değerli, izzetli

beyan etme: açık-lama, izah etme

ehl-i kible: kibleye yönelen, Müslüman

ihbar-ı İlâhî: Allah tarafından bildirilen
izah: açıklama

kat'î: kesin

küfür: Allah'a ve Allah'tan gelen herhangi bir şeye inanmama

Lâ ilâhe illâllah: “Allah'tan başka ilâh yoktur”

meâl: açıklama, anlam

münafık: iki yüzlü, inanmadığı halde inanmış görünen

sarih: açık

sıddık: çok doğru ve bağlı

şakirt: talebe, öğrenci

zan: şüphe, sanma

mese veyahut tevbe etse, namazı kılınabilir. O Ali köyde Alevîler çok olduğunu ve bir kısmı Râfizîliğe kadar gidebilmesi nazarıyla, onların en fenası da, münafık hakikatine dâhil olmamak lâzım gelir. Çünkü münafık itikatsızdır, kalbsizdir ve vicdansızdır, Peygamber (a.s.m.) aleyhindedir. (Şimdiki bazı zındıklar gibi.) Alevî ve Şîîlerin müfritleri ise, değil Peygamber (a.s.m.) aleyhinde, belki Âl-i Beytin muhabbetinden, ifratkârane muhabbet besliyorlar. Münafıkların tefritlerine mukabil, bunlar ifrat ediyorlar. Hadd-i şeriattan çıktıkları vakit, münafık değil, ehl-i bid'a oluyorlar, fâsık oluyorlar; zındıkaya girmiyorlar. Hazret-i

ehl-i bid'a: dinin aslında olmadığı halde, sonradan dine zarar verecek şekilde çıkarılan yeni âdet ve uygulamaları dine mâl etmeye çalışanlar
fâsık: günahkâr
hadd-i şeriat: şeriatin sınırı
hakikat: esas, ma-

hiyet
ifrat: normalin üzerinde olan, aşırılık; tefritin zıddı
ifratkârane: aşırıya kaçacak şekilde
itikatsız: inançsız
muhabbet: sevgi
mukabil: karşılık
müfrit: ifrat eden, aşırıya kaçan

münafık: iki yüzlü, inanmadığı halde inanmış görünen
nazar: bakış, düşünce
tefrit: normalin altında olan; ifratın zıddı
tevbe: pişmanlık duyarak günahattan dönüş
zındık: dinsiz

Ali (Radiyallahu Anh), yirmi sene hürmet ettiği ve onlara Şeyhülislâm mertebesinde onların hükmünü kabul ettiği, Ebu Bekir, Ömer, Osman'a (Radiyallahu Anhüm) ilişmeseler, Hazret-i Ali (Radiyallahu Anh) o üç halifeye hürmet ettiği gibi, onlar da hürmet etseler, farz namazını kılsalar, yeter.

Hem, madem Risale-i Nur şakirtlerinin en büyük üstadı, Peygamberden (a.s.m.) sonra Celcelutiye'nin şهادetiyle İmam-ı Ali Radiyallahu Anhtır; onun muhabbetini dâvâ eden Şiîler, Alevîler, Risale-i Nur'un derslerini Sünnîlerden ziyade dinlemeseler, Âl-i Beyte muhabbet dâvâları yanlış olur. Zaten kaç sene evvel, o Alevî köyünde üç Ali'nin himmetiyle mâsumlar Risale-i Nur'u şevkle yazmalarını işittim. Hattâ o

dâvâ: iddia
halife: Peygamberimizin vekili olarak Müslümanların din ve dünya işlerini gören genel başkan
himmet: ciddî gayret

mâsum: günahsız, suçsuz; çocuk veya yaşlı kişi
mertebe: derece
muhabbet: sevgi
radiyallahu anh: "Allah ondan razı olsun"
radiyallahu an-

hüm: "Allah onlardan razı olsun"
şakirt: talebe, öğrenci
şهادet: şahitlik, tanıklık
Şeyhülislâm: İslâm hâkimi, kadı, müftü

zamanda, o köyü de duama dâhil etmiştim. İnşaallah, yine orada imam olmak istenilen kardeşimiz Ali'nin himmetiyle ve Hafız Ali'nin (r.h.) vârisi Küçük Ali gibi kardeşlerimizin gayretiyle, onların hakkındaki dualarım boş gitmeyecek; o köydeki iki kısım Sünnî, Alevî ittifak edecek.

himmet: ciddî gayret

ittifak etme: birleşme, birlik kur-

ma
vâris: mirasçı

İslâmiyet, ittihadı emreder

(Emirdağ Lâhikası I,
154. Mektup)

Aziz, muhterem kardeşim,

Bin üç yüz seneden beri âlem-i İslâmı ağlatan ve bütün ehl-i hakikate “Eyvahlar! Yazıklar olsun!” dediren âlem-i İslâmın en dehşetli büyük yarasını deşmek, düşünmek, benim hususî meşrebimde tahammülüm fevkinde elem veriyor. Hususan yirmi beş seneden beri ihlâs ile hakikî hizmet-i imaniye, beni her nevi siyasetten çektiği ve yirmi beş sene zarfında bir gazeteyi okutturmadığı gibi; yirmi sene bu işkenceli

âlem-i İslâm: İslâm dünyası

aziz: çok değerli, izzetli

ehl-i hakikat: doğru ve hak yolda olan kimseler

elem: acı, keder

fevkinde: üstünde

hakikî: asıl, ger-

çek

hizmet-i imaniye:

iman hizmeti

hususan: özellikle

ihlâs: ibadet ve davranışlarda sadece Allah rızasını gözetme; samimiyet

ittihad: birlik, bir-

leşme

meşreb: hareket

tarzı, metod

muhterem: saygı-değer

nevi: çeşit, tür

tahammül: dayanma, katlanma

zarfında: içinde

esaretimde hayat-ı siyasiyeye bakmamak için hükûmete müdafaat-ı hapsiyeden başka müracaat etmeyen ve vazife-i imaniyeye noksan gelmemek ve ihlâs kırılmamak ve siyasete bulaşmamak için on sene bu dehşetli Harb-i Umumîye bakmayan, baktırmayan bir hâlet-i ruhiyeyi taşımaya mecburiyetim varken, şimdi dehşetli ejderhalar hakaik-i imaniye cephesinde ehl-i imana gözümüz önünde saldırmalarından ve çokları ısırmalarından, ehl-i imanı kurtarmak mecburiyeti Kur'ân'ın emriyle varken, bu zamanı bırakıp, eski zamana gidip, Ehl-i Beyte gelen dehşetli zulümleri temâşâ etmek, daha ziyade ruhumu ezer ve kuvve-i mâneviyeyi kırıp ruhuma azap azap üstüne gelmektedir.

azap: sıkıntı, acı
ehl-i iman: Allah'a ve Allah'tan gelen her şeye inanan kimseler, mü'minler
hakaik-i imaniye: iman hakikatleri
hâlet-i ruhiye: ruh hâli
Harb-i Umumî:

dünya savaşı
hayat-ı siyasiye: siyaset hayatı
ihlâs: ibadet ve davranışlarda sadece Allah rızasını gözetme; samimiyet
kuvve-i mâneviye: mânevî güç, moral

müdafaat-ı hapsiye: hapis savunmaları
müracaat etmek: başvurmak
temâşâ etmek: seyretmek
vazife-i imaniye: iman hakikatlerini yayma görevi

Zâlim siyasetin gaddarâne bir düsturu olan “Cemaat için fert fedâ edilir” diye çok zâlimâne pek çok vukuatı, ehvenü’ş-şer diye bir nevi adalet-i izafiye namında hâkimiyetine bir maslahat göstermişler. Hattâ bu asırda, o gaddar düsturun hükmüyle, bir adamın hatâsıyla bir köyü mahveder. Beş on adamın, onların siyasetine zarar vermek tevehhümüyle, binler adamı perişan eder.

İşte, eski zamanda bir derece, siyasetin bu gaddar düsturu İslâmlar içine girdiğinden, siyasette, bu müthiş düsturlar karşısında, mecburiyetle Selef-i Salihîn sükûtle ve Ehl-i Sünnet ve’l-Cemaatin imamları o kapıları kapamak,

adalet-i izafiye:

zamanın şartlarına göre değişebilen, toplumun selâmeti için ferdin feda edilmesini öngören adalet

düstur: prensip, kural

ehvenü’ş-şer: iki şerden daha az

zararlı olanı

gaddar: acımasız, çok zulmeden

hâkimiyet: egemenlik, hükümlerlik

maslahat: fayda, gaye

nevi: çeşit, tür

Selef-i Salihîn: ilk devir İslâm bü-

yükleri; Sahabe ve Tabiin gibi ilk devir müslümanları

sükût: sessiz kalma

tevehhüm: zan, netme, sanma

vukuat: meydana gelen olaylar

zâlimâne: zâlimce

طَهَّرَ اللَّهُ أَيْدِيَنَا فَنُطَهِّرُ أَلْسِنَتَنَا¹ deyip o kapıları açmıyorlar.

Madem Ehl-i Beyte zulmedenler şimdi âhirette cezasını öyle bir tarzda görüyorlar ki, bizim onlara hücumla yardımımıza bir ihtiyaç kalmıyor. Ve mazlum Ehl-i Beyt, muvakkat bir azap ve zahmet mukabilinde o derece yüksek bir mükâfat görmüşler ki, aklımız ihata etmiyor. Değil şimdi onlara acımak, belki onları o hadsiz rahmete mazhariyetleri noktasında binler tebrik etmek gerektir ki, birkaç sene zahmetle, milyonlar mertebeler ve bâki saadetler âhirette kazandıkları gibi, dünyada da kaldıkları zamanda, ehemmiyetsiz, dünyanın fâni salta-

¹ “Cenâb-ı Hak ellerimizi o kanlı hâdiselere bulaştırmadı; o halde biz de o hâdiselerden bahsedip dilimizi bulaştırmayalım.” Ömer bin Abdülaziz’e ait bir söz. Şa’ranî, *El-Yevâkit ve’l-Cevahir*, 2:69; Bâcurî, *Şerhü Cevheretü’t-Tevhid*, 334.

azap: sıkıntı, acı
bâki: devamlı, kalıcı, sonsuz
fâni: gelip geçici, ölümlü
hadsiz: sonsuz, sınırsız

ihata etmek: kuşatmak, kavramak, anlamak
mazhariyet: erişme
mazlum: zulme uğramış

mukabil: karşı
muvakkat: geçici
rahmet: şefkat, merhamet ve ihسان
saadet: mutluluk

natı ve muvakkat hâkimiyeti ve karışık siyasetine bedel mânevî birer sultan ve hakikat âleminde birer şâh, birer mânevî padişah makamını kazandılar. Valiler yerine, evliyalar, aktablara kumandan oldular. Kazançları bire bin değil, milyonlardır.

İşte bu sır içindir ki, Yeni Said'in hususî üstadı olan İmam-ı Rabbânî, Gavs-ı Âzam ve İmam-ı Gazâlî, Zeynelâbidin (r.a.) hususan Cevşenü'l-Kebîr münâcâtını bu iki imamdan ders almışım. Ve Hazret-i Hüseyin ve İmam-ı Ali Kerremallahü Veche'den aldığım ders, otuz seneden beri, hususan Cevşenü'l-Kebîr'le daima onlara mânevî irtibatımda, geçmiş hakikati ve şimdiki Risale-i Nur'dan bize gelen meşrebi almışım. Zâlimlerin gaddarlıklarını değil deşmek, bakmak, belki düşünmek de meşrebimize

aktab: kutuplar, büyük velilerden zamanının en büyük mürşidi olan kimseler

gaddar: acımasız, çok zulmeden

Gavs-ı Âzam: Abdulkâdir-i Geylânî
hâkimiyet: ege-

menlik, hükümlerlik

hususan: özellikle

hususî: özel

irtibat: bağ, ilişki

kerremallahü vec-

hehu: "Allah yüzünü, şerefini yüksele kılın" anla-

mında Hz. Ali için söylenen bir ifade

meşreb: hareket

tarzı, metod

muvakkat: geçici

Zeynelâbidin: Hz.

Hüseyin'in oğlu

ve on iki imamın

dördüncüsü

gelmiyor. Çünkü onlar mücâzâtını ve mazlumlara mükâfatını, aklımızın fevkinde görmüşler. O meselelerle meşgul olmak, şimdiki bu hazır musibet-i diniyeye karşı mükellef olduğumuz vazife-i Kur'âniyeye zarar verir.

Ulema-i ilm-i kelâmın ve usûlü'd-din âlâmelerinin ve Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaatin dâhi muhakkiklerinin İslâmî akidelere dair çok tetkik ve muhakematla ve âyât ve hadisleri müvazene ile kabul ettikleri usûlü'd-din düsturları, şimdiki Risale-i Nur'un meşrebini muhafazaya emrediyor, kuvvet veri-

akide: inanç

âyât: âyetler

fevkinde: üstünde

mazlum: zulme

uğramış

meşreb: hareket

tarzı, metod

muhafaza: koruma

muhakemat: akıl yürütmeler, değerlendirmeler

muhakkik: hakikatleri araştıran ve delilleriyle bilen

musibet-i diniye:

dine gelen belâ

mücâzât: ceza

mükellef: yükümlü, sorumlu

müvazene: karşılaştırma

tetkik: inceleme

ulema-i ilm-i kelâm: kelâm âlimleri

usûlü'd-din allâmeleri: Kelâm

âlimleri, mütekelimler; Allah'ın zât ve sıfatlarından,

peygamberlik,

âhiret ve inançla

ilgili diğer meselelerden İslâmî

esaslar dâiresinde bahseden

âlimler

usûlü'd-din düsturları: İslâmî

esaslar, dinin

temel prensipleri

vazife-i Kur'âniye: mukaddes

Kur'an hizmeti,

vazifesi

yor. Hattâ, hiçbir yerde, hattâ ehl-i bid'a kısmı da bu meşrebimize ilişemiyorlar. Hakikat-i ihlâs tam muhafaza edildiği için, her nevi ehl-i İslâm içine giriyor. Şâlıkta mutaassıp ve Vehhâbîlikte de müfrit, feylesofların en maddîsi ve mütefennini ve mutaassıp hocaların en enaniyetlisi, beraber Nur dairesine girmeye başlamışlar ve kıs-men şimdi de kardeşçe bulunuyorlar. Hattâ bazı misyonerler de, din-i İslâm'ın (a.s.) hakikî ruhânîsi de o daireye gireceklerine emâreler var. Birbirine hücum değil, belki bir tesanût, bir musalâha lüzumunu hissedip medar-ı münakaşa meseleleri ortaya at-

din-i İslâm: Hz. İslâm'ın dini, Hıristiyanlık

ehl-i bid'a: dinin aslında olmadığı halde, sonradan çıkarılan zararlı âdet ve uygulamaları dine mâl etmeye çalışanlar

ehl-i İslâm: İslâma tabi olan, Müslümanlar

emâre: belirti, işaret

enaniyetli: bencil, gururlu

feylesof: filozof;

felsefe ile uğraşan, felsefeci

hakikat-i ihlâs:

gerçek ihlâs

hakikî: asıl, gerçek

medar-ı münakaşa: tartışma sebebi

meşreb: hareket

tarzı, metod

muhafaza: koruma

musalâha: barışma, barıştırma

mutaassıp: tutucu, inanç veya geleneklerine aşırı derecede bağlı

müfrit: bir meselede aşırıya giden

mütefennin: fen ilimlerini bilen

nevi: çeşit, tür

ruhânî: Hıristiyan din adamı

tesanût: dayanışma

mıyorlar. Demek İmam-ı Ali'nin (r.a.) otuz kırk işaretiyle sarahat derecesinde haber verdiği Risale-i Nur, bu zamanın müthiş yaralarına tam bir ilâçtır. Onun için, o daire bize kâfi gelmiş, harice çıkmıyoruz.

İmam-ı Ali Kerremallahü Veche'nin şahsına ve hayatına ve adalet-i hakikî üzerine giden siyasetine ilişmek, darbe vurmak başkadır. Şahsiyet-i zahirîsinden ve hayat-ı dünyeviyesinden ve siyaset-i içtimaiyesinden binler derece daha yüksek olan şahsiyet-i mânevîsine ve kemâlât-ı ilmiyesine ve makamat-ı velâyetine ve varisliğine darbe gelmez ve gelmemiş ve gelemiyor. Kimin haddi var? Onun için, iki ciheti birleştir-

adalet-i hakikî:

hakikî, gerçek
adalet

cihet: taraf, yön

haric: dış

hayat-ı dünyeviye: dünya hayatı

kâfi: yeterli

kemâlât-ı ilmiye:
ilimdeki mükemmellikler

kerremallahu

vechehu: "Allah

yüzünü şerefli
kılsın, yüzünün
şerefini yüksek
kılsın" anlamında
Hz. Ali için söylenen
bir ifade

makamat-ı velâyet: velîlik makamları

sarahat: açıklık

siyaset-i içtimaiye: toplumsal siyaset

şahsiyet-i mânevî:

tüzel kişilik;
belli bir kişi olmayıp
bir topluluktan meydana
gelen mânevî kişilik

şahsiyet-i zahirî:

görünürdeki, dışa
yansıyan yönündeki
şahsiyet, kişilik

varis: mirasçı

mek tevehhümüyle karşısında muarazaya çalışanların taarruzu pek dehşetli görünüyor. “Ehl-i iman ortasında nasıl böyle vukuat olabilir?” diye hayret veriyor. Halbuki Yezid ve Velid gibi habis herifler müstesna, ötekilerin kısm-ı âzamı, İmam-ı Ali’nin (r.a.) harika kemâlâtına ve kerametlerine ve verasetine ilişmek değil, belki yalnız hayat-ı içtimaiye-i insaniyeye ait idaresine darbe vurmaya çalışmışlar, hatâ etmişler.

Hâricî ve büyük bir düşmanın hücumu zamanında, dahilî küçük düşmanlıkları bırakmak elzendir. Yoksa, hücum eden büyük düşmana yardım hükmüne geçer. Bunun için, daire-i İslâmiyede eskiden beri

dahilî: iç

daire-i İslâmiye:

İslâmiyet dairesi

ehl-i iman: Allah’a ve Allah’tan gelen her şeye inanan kimseler, müminler

elzem: çok gerekli

habis: pis, kötü

haricî: dış, dışa ait

hayat-ı içtimaiye-i

insaniye: insanlığın toplum hayatı

kemâlât: faziletler, iyilikler, ahlâk ve huy güzellikleri

keramet: Allah’ın bir ikramı olarak, Onun sevgili kullarında görünen olağanüstü hal

kısm-ı âzam: bü-

yük bir kısmı

muaraza: sözle mücadele

müstesna: dışında

taarruz: saldırı, hücum

tevehhüm: vehim, sanma

veraset: varislik

vukuat: olaylar

tarafgirâne birbirine mukabil, muarız vaziyetini alan ehl-i İslâm o dahilî düşmanlıkları muvakkaten unutmak maslahat-ı İslâmiye muktezasıdır.

dahilî: iç
ehl-i İslâm: İslâma tabi olan, Müslümanlar
maslahat-ı İslâmiye: İslâmiyetin

menfaati, yararı
muarız: karşı gelen; muhalif
mukabil: karşılık
mukteza: bir şeyin gereği

muvakkaten: geçici olarak
tarafgirâne: taraftarlık göstererek
vaziyet: durum, hâl

Cevşenü'l-Kebîr'in büyük fazileti

(Emirdağ Lâhikası I,
106. Mektup'tan)

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bir biçare vesveseli ve hassas ve dinsizlerle görüşen bir adam, meşhur dua-i Nebvî olan Cevşenü'l-Kebîr hakkında ve akıl haricindeki sevap ve faziletine dair bir hadisi görmüş, şüpheyeye düşmüş. Demiş:

“Râvi, Ehl-i Beytin imamlarından. Halbuki hadsiz bir mübalâğa görünüyor. Meselâ içinde der: ‘Bu duaya Kur’ân kadar sevap verilir.’ Hem ‘Göklerdeki büyük melâikeler, o dua sahibini gördükçe kürsilerinden inip ona pek büyük bir tevazu ile

aziz: çok değerli, izzetli

biçare: çaresiz

dua-i Nebvî: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) duası

fazilet: değer ve üstünlük

hadis: Peygamber Efendimizin

(a.s.m.) mübarek söz, fiil ve hareketi veya Onun onayladığı başkasına ait söz, iş veya davranış

hadsiz: sayısız, sınırsız

hassas: duyarlı
kürsi: makam

melâike: melekler

mübalâğa: abartı

râvi: rivâyet eden, nakleden

sıddık: çok doğru ve bağlı

tevazu: alçakgönüllülük

vesveseli: kuruntulu

hürmet ederler.’ Bu ise, aklın ve mantığın mikyaslarına gelmez” diye, Risale-i Nur’dan imdad istedi. Ben de Kur’ân’dan ve Cevşen’den ve Nur’lardan gayet kat’î ve tam akıl ve hikmete mutabık bir cevap verdim. Size gayet kısa bir icmalini beyan ediyorum. Şöyle ki, ona dedim:

Evvelâ: Yirmi Dördüncü Sözün Üçüncü Dalında on adet “usul” var, böyle şüpheleri esasıyla keser, izale eder. Ona bak, cevabını al.

Saniyen: Hergün bütün ümmet kadar hasenat ona işlenen ve bütün ümmetin saadetlerine yardım eden ve İsm-i Âzâmın mazharı ve kâinatın çekirdek-i aslîsi, hem

beyan: açıklama, anlatım

çekirdek-i aslî:

asıl çekirdek, öz

evvelâ: birincisi

hasenat: güzellikler, iyilikler

hikmet: her şeyin bir gaye ve faydaya yönelik olarak, tam yerli yerinde olduğunu gösteren ilim

icmal: özet; özet-

leme

imdad: yardım

İsm-i Âzam: Cenâb-ı Hakkın binbir isminden en büyük ve mânâca diğer isimleri kuşatmış olanı

izale: giderme, ortadan kaldırma

kâinat: evren, bütün yaratılmışlar

kat’î: kesin

mazhar olma: ayna olma, erişme

mikyâs: ölçek

mutabık: uygun

saadet: mutluluk

saniyen: ikinci olarak

usul: esas, temel kural

ümmet: Hz. Peygambere inanıp onun yolundan giden mü’minler

en mükemmel ve cami meyvesi olan zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm, o duanın kendi hakkında o azîm mertebesini görmüş, ona haber veren Cebrail Aleyhisselâmdan işitmiş, başkalarını kendine kıyas etmiş veya edilmiş. Demek o pek fevkalâde ve acip sevap, zât-ı Ahmediyenin (a.s.m.) velâyet-i kübrâsından ona gelmiş. Küllî, umumî değil, belki o duanın mahiyetinde böyle harika bir kıymet var ve ism-i Âzam mazharı olan zâtın tebaiyetiyle başkalara dahi o sevap mümkündür; fakat gayet ehemmiyetli şartları var, yalnız okumak kâfi gelmez. Yoksa muvazene-i ahkâmı bozar, farzlara ilişir.

acip: acayip, şaşırtıcı, tuhaf
Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun
azîm: büyük
camî: içine alan, kapsayan
farz: Allah'ın kesin emri
İsm-i Âzam: Ce-

nâb-ı Hakkın bin bir isminden en büyük ve mânâca diğer isimleri kuşatmış olanı
kâfi: yeterli
kıyas: karşılaştırma
küllî: geniş ve kapsamlı
mahiyet: temel nitelik, esas
mazhar olma: ay-na olma, erişme

mertebe: derece, basamak
muvazene-i ahkâm: hükümlerdeki denge
tebaiyet: tabi olma, uyma
umumî: genel
velâyet-i kübrâ: büyük velilik
zât-ı Ahmediye: Hz. Muhammed'in şahsiyeti

Salisen: O dua, nasıl ki zât-ı Ahmediye-ye baktığı vakit mübalâğadan münezzehe ve ayn-ı hakikat oluyor. Öyle de, o duadaki yüzer Esmâ-i Hüsnânın hakikatlerine baktığı zaman, değil mübalâğa, belki onların nihayetsiz tecellîlerinden gelmesi mümkün ve gelebilen feyizlerin nihayetsizliğini göstermek için pek az bir kısmını Muhibir-i Sâdık (a.s.m.) haber vermiş ve teşvik için müphem ve mutlak bırakmış. Sonra, mürrur-u zamanla, o kaziye-i mümkün ve mutlaka, bilfiil vâki ve külliye telâkki edilmiş.

Rabian: Yirminci Lem'a-i İhlâsda, bir ada-

ayn-ı hakikat: gerçeğin ta kendisi
bilfiil: fiilen, uygulamada
Esmâ-i Hüsnâ: Allah'ın en güzel isimleri
feyiz: bolluk, bereket, lütuf
hakikat: asıl, gerçek
kaziye-i mümkün ve mutlaka: sınırları belirlenmemiş imkân dahilindeki hüküm
külli: geniş ve kapsamlı

Lem'a-i İhlâs: Yirmi Birinci Lem'a olan İhlâs Risalesi
Muhibir-i Sâdık: doğru haber verici olan Peygamberimiz (a.s.m.)
mutlak bırakma: serbest bırakma, sınır belirtmeme
mübalâğa: abartı
münezzehe: arınmış, kusur ve eksiklikten yüce
müphem: belirsiz,

gizli
mürrur-u zaman: zamanın geçmesi
rabian: dördüncü olarak
salisen: üçüncü olarak
tecellî: belirme, görünme, yansıma
telâkki: anlama, kabul etme
vâki: vukua gelen, olan, mevcut
zât-ı Ahmediye: Hz. Muhammed'in şahsiyeti

ma beş yüz senelik bir genişlikte bir Cennet verilmesine dair olan bir haşiye var. Ona da bak, gör ki, o koca Cennetin verilmesi, bilmediğimiz tarzda bir mâlikiyet değil, belki insan nasıl hususî hanesine çok ciyetlerle mâliktir, sahiptir; öyle de, zemin yüzündeki şeylere çok duygularıyla bir nevi mâliktir, tasarruf ve istifade edebilir. Hem, koca dünyayı, benim hanemdir, bana vermiş ve güneş lâmbamdır diyebilir.

Demek bazı fevkalhad, harika ve akıl haricindeki bir kısım sevaplar, bu mezkûr hakikate bakar.

Hem İslâmiyette her sevabın, her fazilet-i a'mâlin en evvel mazharı ve bizlerin bir duada bir zerre sevabımızda, o duada bir dağ kadar sevap ve feyzi kazanan zât-ı Ahme-

fazilet-i a'mâl:

amel ve işlerin
fazileti, üstünlüğü

fevkalhad: had-
dinden fazla, pek
çok

feyiz: bolluk, bereket, lütuf

hakikat: asıl, ger-

çek

hane: ev

haşiye: dipnot

hususî: özel

mâlik: sahip

mâlikiyet: sahiplik

mazhar: ayna, nail
olan

mezkûr: adı ge-

çen

nevi: çeşit, tür

tasarruf etme: di-
lediği gibi kullan-
ma

zemin: yer, dünya

zerre: çok küçük
parça

diye (a.s.m.), hususî virdler ve dualar ve şariat ve risalet cihetiyle değil, belki velâyet-i Ahmediye noktasında ve umumî olmayan derslerinde, kendine verilen en yüksek mertebeyi beyan eder. Kendine tam tebaiyet eden has vârislerini, o noktalara teşvik eder.

وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۑ dedim. O vesvese edip şüphelere düşen adam, lillâhilhamd, kurtuldu, tam kanaatı

1 Bk. "Gaybı yalnız Allah bilir." Neml Sûresi, 27:65; *Tirmizi*, Se-vâbü'l-Kur'ân: 7; *Dârimî*, Fedâilü'l-Kur'ân: 21.

2 Gerçek ilim ancak Allah katındadır.

beyan: açıklama, anlatım

cihet: taraf, yön

has vâris: özel mirasçılar; Hz. Muhammed'in (a.s.m.) açtığı yolda ön sırada ilerleyenler

hususî: özel

kanaati gelme: inanma, razı olma

lillâhilhamd: Al-

lah'a hamd olsun ki

mertebe: derece, basamak

risalet: elçilik, peygamberlik

şariat: Allah tarafından bildirilen hükümlerin hepsi; İslâmiyet

tebaiyet: tabi olma, uyma

teşvik: isteklendirme

umumî: genel
velâyet-i Ahmediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) veliliği

vesvese: kuruntu, şüphe

vird: devamlı yapılan zikir

zât-ı Ahmediye:

Hz. Muhammed'in (a.s.m.)

zâtı, şahsiyeti

geldi. Belki sizin bazılarınıza fâidesi var diye size de gönderdim.

Umumunuza binler selâm...

Celcelûtiye hakkında

(Sekizinci Şuâ,
Birinci Bab'dan)

الْقَسَمُ الْجَامِعُ وَالِدَعْوَةُ الشَّرِيفَةُ وَالِاسْمُ الْأَعْظَمُ¹

İmam-ı Ali Radıyallahu Anhın en mühim ve en müdakkik üveysî bir şakirdi ve İslâmiyetin en meşhur ve parlak bir hücceti olan Hücetü'l-İslâm İmam-ı Gazâlî (r.a.) diyor ki: “Onlar vahiyle Peygambere (a.s.m.) nazil olduğu vakit, İmam-ı Ali'ye (r.a.) emretti, ‘Yaz’; o da yazdı, sonra nazmetti.”

İmam-ı Gazâlî (r.a.) diyor:

إِنَّ هَذِهِ الدَّعْوَةَ الشَّرِيفَةَ وَالْوَفْقَ الْعَظِيمَ وَالْقَسَمَ

¹ Geniş mânâları içeren kase, kıymetli dua ve İsm-i Âzam...

bab: kısım, bölüm
hüccet: güçlü delil
Hücetü'l-İslâm: İslâmın dayanağı
müdakkik: dikkatli
bir şekilde araştıran
nazil olmak: inmek

nazmetme: şiir halinde yazma
üveysî: Veysel Karânî Hazretleri gibi sevdiği ve kendisine bağlı olduğu zâtı görmeden, gıyaben

bağlanma, ders alma
vahiy: Cenâb-ı Hak tarafından bir peygambere bildirilen emirler ve bilgiler

الْجَامِعَ وَالْإِسْمَ الْأَعْظَمَ وَالسِّرَّ الْمَكْنُونِ الْمُعْظَمَ بِلَا
شَكٍّ كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ¹ ❁

İmam-ı Gazâlî, İmam-ı Nureddin'den ders alarak bu Celcelûtiye'nin hem Süryanî kelimelerini, hem kıymetini ve hâsiyetini şerh etmiş.

¹ Hiç şüphesiz bu kıymetli münacat ve muazzam dua ve geniş mânâlar ihtivâ eden kasem ve İsm-i Âzam ve bu büyük gizli sır, dünya ve âhiret hazinelerinden bir hazinedir.

hâsiyet: özellik,
hususiyet

şerh etme: açıklama

Âl-i Beytin mânevî bir hediyesi: Risale-i Nur

(Emirdağ Lâhikası I,
107. Mektup'tan)

Evvelâ: Gizli münafıklar, aleyhimizde büyük makamlarda olanların bir kısmını istimal ederek resmî bir tarzda şiddetli propaganda etmelerinden, bütün resmî memurlar ürkmeye ve çekinmeye mecbur olmuşlar. Onlar içinde dahi enaniyetli ve evhamlı ve bid'aları kabul eden hocalar, daha ziyade çekinmeye başlamışlar, kendilerine bir özür, bir bahane aramışlar.

Risale-i Nur'dan İşârât-ı Seb'anın bid'alarına şiddetli tokadı ve Sekizinci ve On sekizinci Lem'ada İmam-ı Ali'nin (r.a.) Ercü-

bid'a: aslen dinde olmayıp sonradan dine zarar verecek şekilde ortaya çıkan şeyler
enaniyetli: bencil, gururlu

evhamlı: kuşkulu, vehimli, kuruntulu
istimal: kullanma
İşârât-ı Seb'a: üç sorunun cevabı olarak yedi işaretten oluşan Yirmi

Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısmı
lem'a: parıltı
münafık: iki yüzlü, inanmadığı halde inanmış görünen

ze'de, ulemaü's-sû' hakkında dehşetli tokadı; ve bid'alara bir derece ve bir cihette müsait olan Vehhâbîlik mezhebini perde altında kabul edenler, Yirmi Sekizinci Mektubun, Vehhâbîler hakkındaki meselenin tokadı; ve Kur'ân tercümesini yapan ve Kur'ân yerinde tercümesinin okunmasına cevaz gösterenlere Risale-i Nur'un şiddetli tokatları, ve derd-i maişet zarureti ve mevki-i içtimaîde haysiyetini düşünmeleri sebebiyle hocalar, hattâ İstanbul'un eskide dost hocaları, kaçmaya ve az bir kısmı, tenkide çalışmaya, hattâ, Âl-i Beyt ve İmam-ı Ali'ye adavetleri bulunan müfrit Vehhâbîlik hesabına Risale-i Nur'un Âl-i Beyt ve İmam-ı Ali'nin bir mânevî hediyesi ve eseri olmasından, itiraz etmeye başlamışlar.

adavet: düşmanlık

bid'a: aslen dinde olmayıp sonradan dine zarar verecek şekilde ortaya çıkan şeyler

cevaz gösteren: izin veren, müsaade eden

derd-i maişet: ge-

çim derdi

haysiyet: itibar

mevki-i içtimai: sosyal mevki, makam

mezheb: dinde tutulan yol

müfrit: ifrat eden, haddini aşan, öl-

çüsüz ve taşkın hareket eden

tenkid: eleştiri

ulemaü's-sû: dini, dünya menfaatlerine alet eden kötü âlimler

zaruret: zorunluluk

Fakat biz, İstanbul âlimlerinden kızmıyoruz, belki bir cihette memnunuz. Çünkü başkalarına nisbeten ilişmiyorlar.

Hem merhum Fetva Eminî Ali Rıza ve merhum Ahmed Şirani ve merhum Şevket Efendi ve merhum Mehmed Âkif gibi insaflı, Risale-i Nur'u fevkalâde takdir ve tahsin eden o muhterem ve merhum zatların hatırı için, biz İstanbul hocalarına dostuz, onlardan gücenmeyiz. İnşaallah, bir zaman Yirminci Lem'a-i İhlâs kendini onlara okutturacak, o eski dostları da yeni dostlar yapacak.

cihet: taraf, yön
Lem'a-i İhlâs: İhlâs Risalesi, Yirmi Birinci Lem'a
merhum: rahmete kavuşmuş, vefat

etmiş
muhterem: hürmete lâyık, saygıdeğer
nisbeten: göre; oranla

tahsin: beğenme, güzelliği ilân etme
takdir: bir şeyin değerini anlama ve ilân etme

(Emirdağ Lâhikası I,
40. Mektup'tan)

Ezcümle: Hazret-i Hasan Radiyallahu An-
hın altı aylık hilâfetiyle beraber Risale-i
Nur'un Cevşenü'l-Kebîr'den ve Celcelûti-
ye'den aldığı bir kuvvet ve feyizle vazife-i
hilâfetin en ehemmiyetlisi olan neşr-i ha-
kaik-i imaniye noktasında Hazret-i Hasan
Radiyallahu Anhın kısacık müddetini uzun
bir zamana çevirerek tam beşinci halife na-
zarıyla bakabiliriz. Çünkü, adalet-i hakiki-
ye ile bu asırda insanları mes'ud edebilir
bir istidatta bulunan, Risale-i Nur'dur ve

adalet-i hakikiye:

gerçek adalet

ezcümle: bu cüm-
leden, meselâ, ör-
neğin

feyiz: bereket, bol-
luk

istidat: kabiliyet,
yetenek

halife: bir kimse-
nin yerine geçen;
Müslümanların

din ve dünya işle-
rinin tedbirini gö-
ren kimse, başkan

hilâfet: bir kimse-
nin yerine geçme;
Peygamberimizin
(a.s.m.) vekili ola-
rak Müslümanla-
rın din ve dünya
işlerinin tedbirini
gören genel baş-
kanlık makamı

mes'ud: mutlu

nazar: düşünce,
bakış açısı

neşr-i hakaik-i

imaniye: iman
hakikatlerinin ya-
yılması

Radiyallahu Anh:
"Allah ondan razı
olsun"

vazife-i hilâfet:
halifelik görevi

onun şahs-ı mânevîsi, Hazret-i Hasan Radıyallahu Anhın bir muavini, bir mütemmimi, bir mânevî veledi hükmündedir...

muavin: yardımcı

mütemmim: tamamlayan, tamamlayıcı

Radıyallahu Anh:

“Allah ondan razı olsun”

şahs-ı mânevî:

tüzel kişilik; belli bir kişi olmayıp bir

cemaatten meydana gelen mânevî şahıs

veled: çocuk, evlat

Mehdî ve Âl-i Beyt

(Beşinci Şuâ, İkinci
Makam'dan)

ON DOKUZUNCU MESELE

Rivayetlerde, âhîrzamanın alâmetlerinden olan ve Âl-i Beyt-i Nebevîden Hazret-i Mehdînin (Radiyallahu Anh) hakkında ayrı ayrı haberler var. Hattâ bir kısım ehl-i ilim ve ehl-i velâyet, eskide onun çıkmasına hükmetmişler.

Allahu a'lem bissavab, bu ayrı ayrı rivayetlerin bir te'vili şudur ki: Büyük Mehdînin çok vazifeleri var. Ve siyaset âleminde, diyanet âleminde, saltanat âleminde, ci-

âhîrzaman: dünya hayatının kıyâmetine yakın son devresi

alâmet: belirti, işaret

Âl-i Beyt-i Nebevî: Peygamber Efendimizin (a.s.m) ailesi ve

onun neslinden gelenler

Allahu a'lem bissavab: doğruyu en iyi Allah bilir

diyanet âlemi: dî-nî konuların ele alındığı alan

ehl-i ilim: ilim ehli, âlimler

ehl-i velâyet: veli kullar, Allah dostları

rivâyet: Peygamberimizden duyulan ve görülen şeylerin nakledilmesi

te'vil: yorum

had âlemindeki çok dâirelerde icraatları olduğu gibi, herbir asır, me'yusiyet vaktinde kuvve-i maneviyesini teyid edecek bir nevi Mehdîye veyahut Mehdînin onların imdadına o vakitte gelmek ihtimaline muhtaç olduğundan, rahmet-i İlâhiye ile her devirde, belki her asırda bir nevi Mehdî Âl-i Beytten çıkmış, ceddinin şeriatını muhafaza ve sünnetini ihya etmiş. Meselâ, siyaset âleminde Mehdî-i Abbâsî ve diyanet âleminde Gavs-ı Âzam ve Şah-ı Nakşibend ve aktâb-ı erbaa ve on iki imam gibi büyük Mehdînin bir kısım vazifelerini icra

aktâb-ı erbaa:

dört büyük kutub olan seyyidler; Abdülkâdir Geylânî, Ahmed-i Bedevî, Ahmed-i Rufâî ve İbrahim Desukî Hazretleri
cihad âlemi: Allah yolunda savaş yapılmasıyla ilgili alan

diyanet âlemi: dinî konuların ele alındığı alan

Gavs-ı Âzam: Ab-

dülkadir-i Geylanî

icrâ: bir işi yürütme, yerine getirme

ihya: hayat verme, diriltme

imdad: yardım

kuvve-i mâneviye: manevi güç, moral

me'yusiyet: ümitsizlik

Mehdî-i Abbâsî: Abbâsî halifelerinden Ebû Abdullah Muhammed el-

Mehdî

muhafaza: koruma

nevi: çeşit, tür

rahmet-i İlâhiye:

Allah'ın her şeyi kuşatan sonsuz rahmeti

Şah-ı Nakşibend:

Nakşibendiyye tarikatının kurucusu olan Muhammed Bahaeddin Hazretleri

teyid etme: destekleme, onaylama

eden zâtlar dahi, Mehdî hakkında gelen rivâyetlerde, medâr-ı nazar Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm olduğundan, rivayetler ihtilâf ederek, bir kısım ehl-i hakikat demiş: “Eskide çıkmış.” Her ne ise... Bu mesele Risale-i Nur'da beyan edildiğinden, onu ona havale ile burada bu kadar deriz ki:

Dünyada mütesanît hiçbir hanedan ve mütevacıf hiçbir kabile ve münevver hiçbir cemiyet ve cemaat yoktur ki, Âl-i Beytin hanedanına ve kabilesine ve cemiyetine ve cemaatine yetişebilsin.

Evet, yüzer kudsî kahramanları yetiştiren ve binler mânevî kumandanları ümmetin

Aleyhissalâtü

Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun

beyan: açıklama, izah

cemaat: topluluk

cemiyet: topluluk, birlik

ehl-i hakikat: bir meselenin hakikatini ve gerçek yönlerini bütün yönleriyle araştırarak elde eden kimseler

hanedan: soy, sü-lâle

ihtilâf etme: farklı farklı olma

kabile: topluluk

kudsî: her türlü kutsal ve noksandan uzak, mukaddes

medâr-ı nazar: gözönünde bulundurulması gereken, görüş açısı

münevver: aydın-

lanmış, nurlanmış

mütesanît: birbirini destekleyen

mütevâfık: birbiriyle uyumlu

rivâyet: Peygamberimizden duyulan ve görülen şeylerin nakledilmesi

ümme: Peygamber Efendimize (a.s.m.) inanıp onun yolundan gidenler

başına geçiren ve hakikat-i Kur'âniyenin mayasıyla ve imanın nuruyla ve İslâmiyetin şerefiyle beslenen, tekemmül eden Âl-i Beyt, elbette âhîrzamanda, şeriat-ı Muhammediyeyi ve hakikat-ı Furkaniyeyi ve sünnet-i Ahmediyeyi (a.s.m.) ihya ile, ilân ile, icra ile, başkumandanları olan Büyük Mehdînin kemâl-i adaletini ve hakkaniyetini dünyaya göstermeleri gayet mâkul olmakla beraber, gayet lâzım ve zarurî ve hayat-ı içtimaiye-i insaniyedeki düsturların muktezasıdır.

âhîrzaman: kıyâmetin kopmasına yakın dönem

düstur: kâide, kural

hakikat-ı Furkaniye: Kur'ân'ın gerçeği

hakikat-i Kur'âniye: Kur'ân'ın hakikati

hakkaniyet: haktan ve doğruluk-

tan ayrılmama

hayat-ı içtimaiye-i insaniye: insanlığın toplum hayatı

ihya: hayat verme, diriltme

kemâl-i adalet: kusursuz adalet

mâkul: akla uygun

muktezâ: gereklilik

sünnet-i Ahmedi-

ye: Peygamberimizin söz, fiil ve hareketlerine dayanan yüce prensipler

şeriat-ı Muhammediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) Allah'tan getirdiği İslâm dini

tekemmül eden: mükemmelleşen

(Emirdağ Lâhikası I,
206. Mektup'tan)

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvelâ: Nurun ehemmiyetli ve çok hayırlı bir şakirdi, çokların namına benden sordu ki: “Nurun hâlis ve ehemmiyetli bir kısım şakirtleri, pek musırrâne olarak, âhir zamanda gelen Âl-i Beytin büyük bir mürşidi seni zannediyorlar ve o kadar çekindiğin halde onlar ısrar ediyorlar. Sen de bu kadar musırrâne onların fikirlerini kabul etmiyorsun, çekiniyorsun. Elbette onların elinde bir hakikat ve kat’î bir hüccet var ve sen de bir hikmet ve hakikate binaen onlara muvafakat etmiyorsun. Bu ise bir tezat-
tır, herhalde hallini istiyoruz.”

âhir zaman: dünya hayatının kıyamete yakın son devresi
aziz: çok değerli, izzetli, saygın
hakikat: gerçek
hâlis: içten, katıksız, samimî

hikmet: gaye, sebep
hüccet: kanıt, delil
kat’î: kesin
musırrâne: ısrarlı bir şekilde
muvafakat etmek: razı olmak, onaylamak

mürşid: irşad eden, doğru yolu gösteren
sıddık: çok doğru ve bağlı
şakirt: talebe, öğrenci
tezat: zıtlık

Ben de bu zâtın temsil ettiği çok mesailere cevaben derim ki:

O has Nurcuların ellerinde bir hakikat var. Fakat iki cihette bir tâbir ve tevil lâzım.

Birincisi: Çok defa mektuplarımda işaret ettiğim gibi, Mehdî-i Âl-i Resulün temsil ettiği kudsî cemaatinin şahs-ı mânevîsinin üç vazifesi var. Eğer çabuk kıyamet kopmazsa ve beşer bütün bütün yoldan çıkmazsa, o vazifeleri onun cemiyeti ve seyyidler cemaati yapacağını rahmet-i İlâhiyeden bekliyoruz. Ve onun üç büyük vazifesi olacak:

Birincisi: Fen ve felsefenin tasallutuyla ve maddiyyun ve tabiiyyun tâunu, beşer

beşer: insan

cemaat: topluluk

cemiyet: topluluk, birlik

hakikat: gerçek

has: özel; kıymetli olan ve ileri gelen mühim yakınlar topluluğu

kıyamet: dünyanın sonu, varlığın bozulup dağılması

kudsî: kutsal, yüce

maddiyyun ve tabiiyyun tâunu: her şeyin tabiatın

tesiriyle meydana geldiğini iddia etme ve her şeyi madde ile açıklamaya çalışma vebası

Mehdî-i Âl-i Resul:

Resulullah'ın neslinden gelen, âhir zamanın en büyük mürşidi, hidâyete sevk edicisi

mesail: meseleler

rahmet-i İlâhiye:

Allah'ın her şeyi kuşatan sonsuz rahmeti

seyyid: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) torunu Hz. Hüseyin'in soyundan olan kimse

şahs-ı mânevî:

belli bir kişi olmayıp bir cemaatten meydana gelen mânevî şahıs

tâbir: ifade etme,

adlandırma

tasallut: sataşma, baskı kurma, hâkim olma

tevil: yorum

içine intişar etmesiyle, herşeyden evvel felsefeyi ve maddiyun fikrini tam susturacak bir tarzda imanı kurtarmaktır.

Ehl-i imanı dalâletten muhafaza etmek ve bu vazife hem dünya, hem herşeyi bırakmakla, çok zaman tedkikat ile meşguliyeti iktiza ettiğinden, Hazret-i Mehdînin, o vazifesini bizzat kendisi görmeye vakit ve hal müsaade edemez. Çünkü hilâfet-i Muhammediye (a.s.m.) cihetindeki saltanatı, onunla iştigale vakit bırakmıyor. Herhalde o vazifeyi ondan evvel bir taife bir cihette görecek. O zât, o taifenin uzun tetkikatıyla yazdıkları eseri kendine hazır bir program yapacak, onunla o birinci vazifeyi tam yapmış olacak.

dalâlet: hak yoldan sapkınlık, inançsızlık

ehl-i iman: Allah'a ve Allah'tan gelen her şeye inanan kimseler, mü'minler

hilâfet-i Muhammediye: Hz. Muhammed'den

(a.s.m.) sonra onun dâvâsının temsil edilmesi

iktiza etmek: gerektirmek

intişar etmek: yayılmak

iştigal: meşgul olma, uğraşma

maddiyun fikri:

maddecilik, materyalizm

muhafaza etmek:

korumak

taife: grup, topluluk

tedkikat: tetkikler, araştırmalar

tetkikat: inceleme-ler, araştırmalar

Bu vazifenin istinad ettiği kuvvet ve mânevî ordusu, yalnız ihlâs ve sadakat ve tesanüd sıfatlarına tam sahip olan bir kısım şakirtlerdir. Ne kadar da az da olsalar, mânen bir ordu kadar kuvvetli ve kıymetli sayılırlar.

İkinci vazifesi: Hilâfet-i Muhammediye (a.s.m.) unvanıyla şeâir-i İslâmiyeyi ihya etmektir. Âlem-i İslâmın vahdetini nokta-i istinad edip beşeriyeti maddî ve mânevî tehlikelerden ve gazab-ı İlâhiden kurtarmaktır. Bu vazifenin, nokta-i istinadı ve hâdimleri, milyonlarla efradı bulunan ordular lâzımdır.

Âlem-i İslâm: İslâm dünyası

beşeriyet: insanlık

efrad: fertler, bireyler

gazab-ı İlâhi: Allah'ın gazabı, kahrı

hâdim: hizmet eden

hilâfet-i Muhammediye: Hz. Muhammed'den (a.s.m.) sonra

onun dâvâsının temsil edilmesi

ihlâs: ibadet ve davranışlarda sadece Allah rızasını gözetme; samimiyet

ihya etmek: canlandırmak, kuvvetlendirmek

istinad etmek: dayanmak

mânen: mânevi olarak

nokta-i istinad:

dayanak noktası

sadakat: bağlılık, sebat

şakirt: talebe, öğrenci

şeâir-i İslâmiye:

İslâma sembol olmuş iş ve ibadetler

tesanüd: dayanışma

vahdet: birlik

Üçüncü vazifesi: İnkılâbât-ı zamaniye ile çok ahkâm-ı Kur'âniyenin zedelenmesiyle ve şariat-ı Muhammediyenin (a.s.m.) kanunları bir derece tâtile uğramasıyla, o zât, bütün ehl-i imanın mânevî yardımlarıyla ve ittihad-ı İslâmın muavenetiyle ve bütün ulema ve evliyanın ve bilhassa Âl-i Beytin neslinden her asırda kuvvetli ve kesretli bulunan milyonlar fedakâr seyyidlerin iltihaklarıyla o vazife-i uzmâyı yapmaya çalışır.

Şimdi hakikat-i hal böyle olduğu halde, en birinci vazifesi ve en yüksek mesleği olan imanı kurtarmak ve imanı, tahkikî bir

ahkâm-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın hükümleri, esasları
bilhassa: özellikle
ehl-i iman: Allah'a ve Allah'tan gelen her şeye inanan kimseler, mü'minler
evliya: Allah dostları, velîler
hakikat-i hâl: işin aslı, gerçeği
iltihak: katılma
inkılâbât-ı zama-

niye: zamana bağlı olarak meydana gelen değişimler
ittihad-ı İslâm: İslâm birliği
kesretli: pek çok
muavenet: yardımlaşma
seyyid: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) torunu Hz. Hüseyin'in soyundan olan kimse

şariat-ı Muhammediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) getirdiği din; ilâhî kanun ve hükümler
tahkikî: araştırarak ve kesin delillere dayanarak
tâtile uğrama: terk edilme
ulema: âlimler
vazife-i uzmâ: en büyük vazife

surette umuma ders vermek, hattâ avamın da imanını tahkikî yapmak vazifesi ise, mânen ve hakikaten hidayet edici, irşad edici mânâsının tam sarahatini ifade ettiği için, Nur şakirtleri bu vazifeyi tamamıyla Risale-i Nur'da gördüklerinden, ikinci ve üçüncü vazifeler buna nisbeten ikinci ve üçüncü derecedir diye, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini haklı olarak bir nevi Mehdî telâkki ediyorlar. O şahs-ı mânevînin de bir mümessili, Nur şakirtlerinin tesanüdünden gelen bir şahs-ı mânevîsi ve o şahs-ı mânevîde bir nevi mümessili olan biçare tercümanını zannettiklerinden, bazan o ismi ona da veriyorlar. Gerçi bu, bir iltibas ve bir sehivdir, fakat onlar onda mes'ul değiller. Çünkü ziyade hüsn-ü zan, eskiden beri cere-

avam: halk

biçare: çaresiz

hakikaten: gerçekten

hidayet edici: doğru yola eriştiren

hüsn-ü zan: güzel düşünce

iltibas: karıştırma

irşad edici: doğru yol gösteren

mümessil: temsilci

nevi: çeşit, tür

sehiv: yanıltma, şaşırtma

suret: biçim, şekil

şahs-ı mânevî:

belli bir kişi olmayıp bir cemaatten meydana gelen mânevî şahıs

şakirt: talebe, öğ-

renci

tahkikî: araştırarak ve kesin delillere dayanarak

telâkki etmek: kabul etmek

tesanüd: dayanışma

umum: bütün, genel

yan ediyor ve itiraz edilmez. Ben de o kardeşlerimin pek ziyade hüsn-ü zanlarını bir nevi dua ve bir temenni ve Nur talebelerinin kemâl-i itikatlarının bir tereşşuhu gördüğümünden, onlara çok ilişmezdim. Hattâ eski evliyanın bir kısmı, keramet-i gaybiyelerinde Risale-i Nur'u aynı o âhir zamanın hidayet edicisi olduğu diye keşifleri, bu tahkikat ile tevili anlaşılır. Demek iki noktada bir iltibas var; tevil lâzımdır.

Birincisi: Âhirdeki iki vazife, gerçi hakikat noktasında birinci vazife derecesinde değiller; fakat hilâfet-i Muhammediye (a.s.m.) ve ittihad-ı İslâm ordularıyla zemin yüzün-

âhir zaman: dünya hayatının kıyamete yakın son devresi

âhir: son

cereyan etmek: meydana gelmek

hakikat: asıl, gerçek

hidayet edici: doğru yola erdiren

hilâfet-i Muhammediye: Hz. Muhammed'den (a.s.m.) sonra

onun dâvâsının temsil edilmesi

hüsn-ü zan: güzel düşünce

iltibas: karıştırma

ittihad-ı İslâm: İslâm birliği

kemâl-i itikat: tam bir inanç ve güvenme

keramet-i gaybiye: gelecekle ilgili Allah'ın bir ikramı olarak verilen haber

keşif: mânevî âlemlerde bazı olayları ve hakikatleri görme

nevi: çeşit, tür

tahkikat: araştırmalar

temenni: istek, arzu, dileme

tereşşuh: sızıntı, iz

tevil: yorum

zemin: yer

ziyade: çok

de saltanat-ı İslâmiyeyi sürmek cihetinde herkeste, hususan avamda, hususan ehl-i siyasette, hususan bu asrın efkârında, o birinci vazifeden bin derece geniş görünüyor. Ve bu isim bir adama verildiği vakit, bu iki vazife hatıra geliyor; siyaset mânâsını ihsas eder, belki de bir hodfuruşluk mânâsını hatıra getirir; belki bir şan, şeref ve makamperestlik ve şöhretperestlik arzularını gösterir. Ve eskiden beri ve şimdi de çok safdil ve makamperest zatlar, Mehdî olacağım diye dâvâ ederler. Gerçi her asırda hidayet edici, bir nevi Mehdî ve müceddid geliyor ve gelmiş. Fakat herbiri, üç vazifelerden birisini bir cihette yapması iti-

avam: halk

cihet: taraf, yön

dâvâ etme: iddia etme

efkâr: fikirler, düşünceler

ehl-i siyaset: siyaset adamları, politikacılar

hidayet edici: doğru yola eriştiren

hodfuruşluk: kendini beğendirmeye çalışmak,

övünmek

hususan: özellikle

ihsas etmek: hissettirmek, hatırlatmak

makamperest: makama düşkün

nevi: çeşit, tür

safdil: saf kalpli, kolay aldanan

saltanat-ı İslâmiye: İslâmiyetin hâkimiyeti, saltanatı

natı

şöhretperestlik:

şöhret düşkünlüğü

müceddid: yenileyici;

sahih hadis

ile her yüz sene-

de bir geleceği

bildirilen, dinin

hakikatlerini asrın

ihtiyacına göre

ders veren, Pey-

gamber vârisi

olan âlim

barıyla, âhir zamanın Büyük Mehdî unvanını almamışlar.

Hem mahkemede Denizli ehl-i vukufu, bazı şakirtlerin bu itikatlarına göre, bana karşı demişler ki:

“Eğer Mehdîlik dâvâ etse, bütün şakirtleri kabul edecekler.”

Ben de onlara demiştim: “Ben, kendimi seyyid bilemiyorum. Bu zamanda nesiller bilinmiyor. Halbuki âhir zamanın o büyük şahsı, Âl-i Beytten olacaktır. Gerçi mânen ben Hazret-i Ali'nin (r.a.) bir veled-i mânevîsi hükmünde ondan hakikat dersini aldım ve Âl-i Muhammed Aleyhisselâm bir mânâda hakikî Nur şakirtlerine şâmil olmasından, ben de Âl-i Beytten sayılabil-

âhir zaman: dünya hayatının kıyamete yakın son devresi

Âl-i Muhammed: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) soyundan olanlar

dâvâ etme: iddia etme

Denizli ehl-i vuku-

fu: Denizli mahkemesi bilirkişi heyeti

hakikî: asıl, gerçek

itikât: inanç

seyyid: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) torunu Hz. Hüseyin'in

soyundan olan kimse

şakirt: talebe, öğrenci

şâmil: kapsayan

veled-i mânevî: mânevî evlad

Aleyhisselâm: Allah'ın selamı onun üzerine olsun

rim. Fakat bu zaman şahs-ı mânevî zamanı olmasından ve Nurun mesleğinde hiçbir cihette benlik ve şahsiyet ve şahsî makamları arzu etmek ve şan şeref kazanmak olmaz; ve sırr-ı ihlâsa tam muhalif olmasından, Cenâb-ı Hakka hadsiz şükür ediyorum ki, beni kendime beğendirmemesinden, ben öyle şahsî ve haddimden hadsiz derece fazla makamata gözümü dikmem. Ve Nurdaki ihlâsı bozmamak için, uhrevî makamat dahi bana verilse, bırakmaya kendimi mecbur biliyorum” dedim, o ehl-i vukuf sustu.

Cenâb-ı Hak: Hak-
kın ta kendisi olan
sonsuz şeref ve
yücelik sahibi Al-
lah

ehl-i vukuf: bilir-
kişi

hadsiz: sonsuz,
sınırsız

ihlâs: ibadet ve

davranışlarda sa-
dece Allah rızası-
nı gözetme; sami-
miyet

makamat: makam-
lar

muhalif: aykırı, zıt

sırr-ı ihlâs: ihlâs
sırrı

şahs-ı mânevî:

belli bir kişi olma-
yıp bir cemaatten
meydana gelen
mânevî şahıs; tü-
zel kişilik

şükür: Allah'a kar-
şı minnet duyma,
teşekkür etme

uhrevî: âhirete da-
ir, yönelik

(On Dördüncü Şuâ'dan)

Mehdî hakkında Şiîlerin “On iki imamdan birisi hayatta iken gizlenmiş, âhirzamanda çıkacak” demelerine mukâbil, Ehl-i Sünnetin bir kısmı “İmam-ı Muntazır akîdesi bâtıldır” demişler. Az bir kısım Hanefî uleması da ¹ لَا مَهْدِيَّ إِلَّا عَيْسَى demişler. Bunda hem Denizli'deki ehl-i vukufun bir kısmı, hem makam-ı iddia yanlışı mânâ vermişler. Her asırda mehdî mânâsına ümmetin fitrî bir ihtiyacına binaen beklemişler. Ve birkaç vecihte, rivayetlerin delâle-

¹ “İsa'dan (a.s.) başka mehdî yoktur.” el-Berzenci, *el-İşâa' fi Eşrâti's-Sâa'*: s.112.

âhirzaman: dünya hayatının kıyame-te yakın son devresi

akide: inanç

bâtıl: hurafe, doğru olmayan

Ehl-i Sünnet ve

Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve As-

hâbının yoluna bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler

ehl-i vukuf: bilirkişi

fitrî: yaratılışla ilgili, yaratılıştan gelen

Hanefî uleması: Hanefî mezhebi

âlimleri

makam-ı iddia: iddia makamı, savcılık

rivayet: duyulan şeylerin nakledilmesi

Şiîler: Hz. Ali'nin (r.a.) taraftarlığını esas alan topluluk
vecih: şekil, tarz

tiyle birkaç mehdî, belki her asırda bir nevi mehdî sâdât-ı Ehl-i Beytten geleceği ümmetçe kabul edilmiş. Buna hatâ diyen bir kaç cihette yanlış eder.

cihet: taraf, yön
delâlet: delil olma,
işaret etme
nevi: çeşit, tür

sâdât-ı Ehl-i Beyt:
Hz. Muhammed'in
(a.s.m.) soyundan

gelen seyyidler
ümmet: millet,
topluluk

Ebu Talib'in imanı hakkında

(Yirmi Sekizinci Mektup,
8. Risale Olan 8. Mesele'den)

SEKİZİNCİ NÜKTE

Diyorsunuz ki: “Amcası Ebu Talib'in imanı hakkında esah nedir?”

Elcevap: Ehl-i teşeyyu', imanına kâil; Ehl-i Sünnetin ekserîsi imanına kâil değiller. Fakat benim kalbime gelen budur ki:

Ebu Talib, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın risaletini değil, şahsını, zâtını gayet ciddî severdi. Onun o gayet ciddî, o şahsî şefkati ve muhabbeti, elbette zayie git-

Aleyhissalâtü Vesselâm: Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun
Ehl-i Sünnet ve Cemaat: Hz. Peygamberin (a.s.m.) Sünnetine ve Ahlâbının yoluna

bağlı olan ve onların izlediği dinî yol ve metodu benimseyenler
Ehl-i teşeyyû': Şîa Mezhebi taraftarları
esah: en doğru
gayet: çok
kâil: kanaat ve

görüŖ ileri süren, kabul eden
Resul-i Ekrem: Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)
risalet: elçilik, peygamberlik
zayi: ziyan, kayıp

meyecektir. Evet, ciddî bir surette Cenâb-ı Hakkın Habib-i Ekremi sevmiş ve himaye etmiş ve taraftarlık göstermiş olan Ebu Talib'in, inkâra ve inada değil, belki hicab ve asabiyet-i kavmiye gibi hissiyata binaen makbul bir iman getirmemesi üzerine, Cehenneme gitse de, yine Cehennem içinde bir nevi hususî cenneti, onun hasenatına mükâfaten halk edebilir. Kışta bazı yerde baharı halk ettiği ve zindanda, uyku vasıtasıyla, bazı adamlara zindanı saraya çevirdiği gibi, hususî cehennemi, hususî bir nevi cennete çevirebilir.

وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ ۱ لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۲

1 Gerçek ilim Allah katındadır.

2 Gaybı Allah'tan başkası bilemez.

asabiyet-i kavmiye: kavminin ve milletin örf, âdet ve değerlerine kör-rü körüne bağlılık, ırkçılık

binaen: dayanarak
Cenâb-ı Hak: Hakkın ta kendisi olan, şeref ve

azamet sahibi yü-ce Allah

Habib-i Ekrem: Allah'ın sevgilisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.)

halk etme: yaratma

hasenat: hayırlar, iyilik ve güzelliğler

hicap: utanma

himaye etme: koruma altına alma

hissiyat: hisler, duygular

hususî: özel

makbul: kabul edilen

mükâfat: ödül

nevi: çeşit, tür

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ¹ ❁

¹ “Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bilgimiz yoktur. Muhakkak ki Sen, ilmi ve hikmeti herşeyi kuşatan Alîm-i Hakîmsin.” Bakara Sûresi, 2:32.

İndeksler

- *Konu İndeksi*
- *Esmâ-i İlâhiye İndeksi*
- *Şahıs İndeksi*
- *Mekân İndeksi*

Konu İndeksi

A

Abbāsî, 71, 83

adalet

adalet-i hakikiye, 115-20,
139

adalet-i izafiye, 116-20,
139, 153

akrebiyet, 36

aktab, 15, 73

Alevî, 40, 133, 144-46,
148-50

Âl-i Abâ, 44, 45, 46, 50
amelin fazilet ve sevabı,
161-67

Asr-ı Saadet, 14, 73

Aşere-i Mübeşşere, 131,
136, 140

azimet, 122

azimet ve ruhsat, 139-40

B

Bedir, Ashab-ı, 104

Bektaşî, 144

belâgat, 107, 113

bid'at, 75, 134, 144, 146,
157, 170, 171

C

Cehennem, 192

Celcelûtiye, 129

cemaat

ferdin hukuku, 118-19,
153

Cemel Vak'ası, 131

cennet

beş yüz senelik Cennet,
164-65

Cennet, 14

Cevşenü'l-Kebîr, 155

fazilet ve sevabı, 161-67

Ciharyâr-ı Güzîn, 80, 83

E

ehl-i kible, 147

Ehl-i Sünnet, 85-86, 131,
139, 140, 141, 153,
156, 191

ehven-i şer, 153

Emevî, 27, 50, 71, 72, 82,
88, 122

Esmâ-i İlâhiye, 164

Ezvâc-ı Tâhirât, 63

F

farz, 144

Fâtîmîler, 72

Fatiha, 105

H

Harb-i Umumî, 152

Haricî, 27, 40, 41, 42, 50

Hâşimîler, 69, 126

Hıristiyanlık

din-i hakikî, 157

198 ■ Ehl-i Beyt Risalesi

Hıristiyanlarla ittifak, 137-38

hilâfet, 120-25, 103, 105, 181, 182, 185

saltanat ve hilâfet, 71-73, 81, 120-25

hodfuruşluk, 186

Hulefa-i Raşidîn, 28, 30, 39, 71, 98, 109, 110

I

içtihad, 115-20, 134, 139

ifrat, 87-91

ihlâs, 151, 152, 157, 182, 188

ihtilâf, 138

iman, 130

tahkikî iman, 183-84

İslâm âlemi, 16, 20, 108, 182

İsm-i Âzam, 162, 163

ittihad-ı İslâm, 183, 185

K

kader, 86, 124-25

Kaderiye, 87

kanun, 135

kebair, 144

kelâm, ilm-i, 7, 156

Kur'ân, 75, 76, 91-92

kurbîyet, 36-37

küfr-ü mutlak, 138

L

lânet, 132-33

M

maârîzu'l-keîâm, 107

mânâ-yı harfî, 90

mânâ-yı ismî, 90

mânâ-yı işarî, 104, 105, 107, 113

mazlum, 156

Mehdî, 72, 73, 175-78, 189
vazifeleri, 175-77

memâlik, 126

milliyet, 55

din ve milliyet, 122-23

muhabbet

ifrat-ı muhabbet, 32

zarar ve faydaları, 87-88

muhsin, 106

Muvahhidîn, 72

müceddid, 186

münafık, 133, 147-49

münakaşa, 135-38

müstetbeatü't-terakib, 107, 113

N

Nâsibe, 88

O

ordu, 143

R

Rafizî, 87, 89, 131, 144, 145, 148

Rıdvan, Ashab-ı, 104

Risale-i Nur

ehl-i ilim ve diyanet, 159-60

Hıristiyanlar ve Risale-i Nur, 157-58

ilm-i kelâm ve Risale-i Nur, 156-57

iman hakikatlerinin ispatı, 180-81

işarat-ı gaybiye, 158

makam ve rütbe, 187-88
meslek esasları, 143-44
sadakat, 182
sünnet ve Risale-i Nur,
143-44

şahs-ı manevî, 184
tarikât ve Risale-i Nur,
143-46
tesanüd, 157, 182, 184
 ruhsat, 122

S

Safevîler, 72
 Sahabe, 68, 74, 79, 111
Sahabe arasındaki mu-
harebeler, 48-50,
115-20, 130-32

salâvat, 17
 Selef, 153
 sevap, 161-67
 siddikîn, 103, 107, 108
 Sıffîn, 121, 132
 sırat-ı müstakim, 101, 105,
 107

Suffe, Ehl-i, 104, 111
 sünnet, 15-19, 146
 Süryanice, 169

Ş

şair, 130, 182
 şehidlik, 128
 şer
ehven-i şer, 116, 119

Şiî, 51, 88, 148, 149, 157,
 189, 191
Şia-i Hilâfet, 24, 25
Şia-i Velâyet, 24, 25
 şüheda, 107, 108

T

Tabiîn, 49, 74, 104, 108,
 109, 111
 takiyye, 38
 tarikât, 143, 144, 145, 146
 tekfir, 134-35
 teşehhüd, 17
 tevatür
manevî tevatür, 84
 Tevrat, 111

U

ulemâü's-sû', 171

V

Vehhabî, 40, 130-34, 157,
 171
 velâyet, 29, 34, 36
velâyet-i Ahmediye, 166
 veraset-i nübüvvet, 12, 13,
 33, 32-37, 108

Y

Yeni Said, 155

Z

zalim, 153, 155
 zem ve lânet, 130-35
 zulüm, 152

Esmâ-i İlâhiye İndeksi

A

Allah, 90
Allâmü'l-Guyûb, 92

C

Cenâb-ı Hak, 58, 89, 90,
118, 143, 188, 192

H

Hakîm, 58

Hâlık-ı Külli Şey, 92

R

Rahîm, 58

Z

Zât-ı Zülcelâl, 15, 92
Zülcelâl, 15

Şahıs İndeksi

A

Abdullah ibni Abbas, 139
Abdurrahman ibni Mülce-
mü'l-Hâricî, 64
Abdülkadir-i Geylânî (Gav-
s-ı Âzam), 13, 15, 54,
73, 155, 176
Âdem (a.s.), 14
Ahmed Galip, 143
Ahmed Şiranî, 172
Âişe (r.anha), 45, 62
Ali (r.a.), 22, 23, 24, 25,
26, 27, 28, 29, 30, 31,
32, 33, 34, 35, 37, 38,
39, 40, 41, 47, 49, 50,
51, 60, 62, 64, 65, 66,
67, 68, 69, 83, 89, 90,
92, 93, 95, 100, 103,
110, 115, 116, 117,
119, 120, 121, 129,
131, 139, 149, 155,

158, 159, 168, 170,
171, 187

Ali Efendi, 147
Ali Rıza (Fetva Emini), 172
Amr ibnü'l-Âs, 30

B

Bediüzzaman Said Nursî
terk-i siyaset, 151-55
Yeni Said, 155
Bilâl-i Habeşî, 94

C

Cafer-i Sadık, 13, 73, 95

E

Ebu Bekir (r.a.) (Sıddık,
Sıddık-ı Ekber), 26, 33,
34, 38, 79, 80, 91, 98,
102, 108, 110, 149

F

Fatıma (r.a.), 49, 52, 85,
93, 95

G

Gazâlî, 155, 168, 169

H

Haccac-ı Zalim, 132

Hafız Ali, 150

Hasan (r.a.), 11, 12, 13,
15, 47, 51, 62, 73, 80,
89, 90, 105, 107, 112,
122, 124, 173, 174

Hüseyin (r.a.), 11, 13, 15,
31, 65, 73, 89, 90, 122,
124, 126, 127, 155

İ

İbnü'l-Kayyim-i Cevzî, 133

İbnü't-Teymiye, 133

İbrahim, 54

İmam-ı Nureddin, 169

İmam-ı Rabbânî (Ahmed
Fârûkî), 155

İsâ (a.s.), 32, 87

K

Küçük Ali (Kuleönünden,
Sarıbüçak), 150

M

Mehdî, 55, 57, 175, 176,
178, 189

Mehdî-i Abbâsî, 72, 176

Mehmed Âkif (Ersoy), 172

Meryem (Hz.), 52

Muaviye, 62, 64, 82, 121

Muhammed (a.s.m.)

manevî şahsiyeti, 162-62

ümmetine şefkati, 15,

59-61

Muhammedü'l-Bâkır, 95

O

Osman (r.a.), 81, 83, 99,
103, 110, 149

Ö

Ömer (r.a.), 30, 38, 79, 83,
91, 99, 103, 110, 149

Ömer ibni Abdülaziz, 72,
154

Ömer ibni Sa'd, 31

R

Refet Bey (Yüzbaşı, Barut-
çu), 44

S

Sabri (Arseven, santral,
Nur iskele memuru,
sıddık, hoca), 136,
137, 138

Sadeddin-i Taftazanî, 132,
141, 142

Seyyid Ahmed es-Sünûsî,
54

Seyyid Ahmed-i Bedevî, 54

Seyyid Ebu'l-Hasen-i Şâ-
zelî, 54

Seyyid İdris, 54

Seyyid Şerif Cürcanî, 141

Seyyid Yahyâ, 54

Ş

Şah-ı Nakşibend, 176

Şevket Efendi, 174

T

Talha (r.a.), 64, 115, 131,
136, 140

U

Ukayl, 139

Ü

Ümmü Seleme, 65

V

Velid, 82, 132, 141

Y

Yezid, 82, 132, 141

Z

Zeynelâbidin, 13, 73, 95,
155

Zinnureyn, 35

Zübeyir (r.a.), 63, 64, 115,
131

Züssedye, 65

Mekân İndeksi

A

Afrika, 72

Ali Köyü, 147, 148

D

Denizli, 187, 189

H

Hayber, 78

Hira Dağı, 83

İ

İran, 72, 78

İstanbul, 171, 172

K

Kerbelâ, 65

M

Medine, 79

Mekke, 78

Mescid-i Aksâ, 78

Mısır, 72

Ş

Şam, 78

T

Taff, 65

Risale-i Nur Külliyyatının Şeması:

Risale-i Nur (SÖZLER)

(Malûmdur ki, Risale-i Nur, başta otuz üç adet Sözlerdir ve “Sözler” namıyla yâd edilir.)

- 10. Söz (Haşir Risalesi)
- 33. Söz (**MEKTUBAT** • 33 Pencere)
(Otuz Üçüncü Söz müstakil değil, belki otuz üç adet Mektubattan ibarettir. Ve “Mektubat” namıyla zikredilir.)
- 27. Mektup (Lâhikalar)
 - **BARLA LÂHİKASI**
 - **KASTAMONU LÂHİKASI**
 - **EMİRDAĞ LÂHİKASI**
- 30. Mektup (**İŞÂRÂTÜ’L-İ’CÂZ**)
- 31. Mektup (**LEM’ALAR**)
(Otuz Birinci Mektup müstakil değil, belki otuz bir adet Lem’alardan mürekkeptir ve “Lem’alar” adıyla müştehirdir.)
- 15. Lem’a (Fihrist Risalesi)
- 31. Lem’a (**ŞUALAR**)
(Otuz Birinci Lem’a dahi müstakil olmamış; o da otuz bir adet Şuâlardan mürekkeptir ve “Şualar” adıyla anılır.)
- 7. Şua (Ayetü’l-Kübra Risalesi)
- 10. Şua (Fihrist Risalesi)
- 33. Lem’a (**MESNEVÎ-İ NURİYE**)

Açıklama:

Malûmdur ki, Risale-i Nur, başta otuz üç adet Sözlerdir ve “Sözler” nâmıyla yâd edilir. Fakat, Otuz Üçüncü Söz müstakil değil, belki otuz üç adet Mektubattan ibarettir. Sonra Otuz Birinci Mektup dahi müstakil değil, belki otuz bir adet Lem’alardan mürekkeptir ve “Lem’alar” adıyla müştehirdir. Sonra Otuz Birinci Lem’a dahi müstakil olmamış; o da inşaallah otuz bir adet Şuâlardan mürekkep olacak. El-Âyetü’l-Kübrâ Yedinci ve bu risale Sekizinci Şuâlardır. Demek Sözlerin hâtimesi Otuz İkinci Sözdür (bk. Sekizinci Şua, Birinci Remiz).

Said Nursî

Yayınevinin Açıklaması:

Divan-ı Harb-i Örfî, Münazarat, Hutbe-i Şamiye, Hutuvât-ı Sitte, Muhakemat, Sünuhat, Tuluât, İşârât ve Rumûz adlı eserleri, Bediüzzaman Hazretleri *Risale-i Nur Külliyyatından* önce, telif etmiştir. Divan-ı Harb-i Örfî ve Hutbe-i Şamiye Üstad Hazretleri zamanında bizzat kendi tashihlerinden geçtikten sonra, neşredilmiş; Münazarat ise, yine Üstad tarafından gözden geçirilmiş, ancak daha sonra hizmetkârları neşretmiştir. Muhakemat, Sünuhat, Hutuvat-ı Sitte, Tuluât, İşârât ve Rumûz gibi eserler de Nur talebeleri tarafından basılmıştır.

Bunların yanında bizzat Bediüzzaman Sa'id Nursî tarafından veya tensipleriyle yer yer ilâveler de yapılarak *Risale-i Nur*'dan derlenen eserler ise şunlardır: Sikke-i Tasdik-i Gaybî, Tarihçe-i Hayat, Asâ-yı Mûsâ, Küçük Sözler, Haşir Risalesi, Gençlik Rehberi, Yirmi Üçüncü Söz, Otuz Üç Pencere, Nur Âleminin bir Anahtarı, Uhuvvet Risa-

lesi, Ramazan İktisat-Şükür Risalesi, İhlâs Risaleleri, Tabiat Risalesi, Hanımlar Rehberi, Hastalar Risalesi, Zühretü'n-Nur, Ayetü'l-Kübra, Meyve Risalesi, El-Hüccetü'z-Zehra, Hakikat Nurları, İman Hakikatleri, Miftahü'l-İman, Sirâcü'n-Nûr, Tılsımlar Mecmuası, Nur Çeşmesi, Zülfikar Mecmuası, Fihrist Risalesi, Müdafaat, Tiryak.

Ayrıca, İman ve Küfür Muvazeneleri, Sünnet-i Seniyye Risalesi, Beyanat ve Tenvirler, Hizmet Rehberi ve Lâtif Nükteler Risale-i Nur nâşirleri tarafından tanzim edilerek neşredilmiştir.

Bu eserlerden ayrı olarak mantıkla alâkalı olan Kızıl Îcâz ile Ta'likât da Arapça Külliyyat içinde yer almaktadır.

Söz Basım Yayın

